

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

142 nci Birleşim

4 . 8 . 1971 Çarşamba

İçindekiler

	<i>Sayfa</i>		<i>Sayfa</i>
I — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	406:407	6. — Isparta Milletvekili Hüsameddin Akmumcu'nun, komünizm kadar zararlı ve köktü dışında bir aşırı akım olan masonlukla mücadele etmeyen İçişleri Bakanlıkta Anayasanın 89 ncu maddesi uyarınca gensoru açılmasına dair önergesi (11/20)	414:432
II — GELEN KÂĞITLAR	407	V — GÖRÜŞÜLEN İŞLER	413,432
III — YOKLAMA	408	1. — Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanunu tasarısı ile Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Esnaf ve Sanatkarlar Sosyal Sigortalar Kanunu teklifi ve 4 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/490, 2/13) (S. Sayısı : 201 ve 201 e 1 ve 2 nci ek)	413,461:462
IV. — BAŞKANLIK DIVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	408,414	2. — Millet Meclisi İdare Amirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/3) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (Millet Meclisi 2/546; Cumhuriyet Senatosu 2/334) (Millet Meclisi S. Sayısı : 406, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1632)	413,468:464
1. — Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, Hükümet yetkililerinin müteaddit beyanlarına rağmen, bazı bakanlara karşılama ve uğurlama törenleri düzenlenmesi hakkında gündem dışı demeci.	408:410		
2. — Adana Milletvekili Salâhattin Kılıç'ın kâğıt fiyatlarına yapılan zam hakkında gündem dışı demeci.	410:412		
3. — Çanakkale Milletvekili Mustafa Çalikoğlu'nun, orman arazileri konusunda gündem dışı demeci	412		
4. — Sayın üyelerden bâzılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/307)	412:413		
5. — Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in, 2/515 esas sayılı kanun teklifinin havale edilmiş olduğu komisyonlardan alınacak 3 er üyeden kurulu bir Geçici Komisyonunda görüşülmesine dair önergesi (2/515, 4/198)	413		

Sayfa

Sayfa

3. — Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (Millet Meclisi 2/548; Cumhuriyet Senatosu 2/335) (Millet Meclisi S. Sayısı : 407; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1633) 413:414,465:466

4. — İstanbul Teknik Üniversitesi 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (Millet Meclisi 1/507; Cumhuriyet Senatosu 1/1255) (Millet Meclisi S. Sayısı : 408; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1634) 414,467:468

5. — 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (Millet Meclisi 1/508; Cumhuriyet Senatosu 1/1256) (Millet Meclisi S. Sayısı : 409; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1635) 414,469:470

6. — Asayiş müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/80) (S. Sayısı : 123 ve 123 e 1 nci ek) 432:444

7. — 12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22 . 5 . 1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 385) 444:460

I - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci oturum

Yapılan yoklama sonucunda Genel Kurulda çoğunluğun bulunmadığı anlaşıldığından birleşime 1 saat ara verildi.

İkinci oturum

Isparta Milletvekili Hüsameddin Akmumcu'nun; komünizm kadar zararlı ve kökü dışarda bir aşırı akım olan masonlukla mücadele etmeyen İçişleri Bakanı hakkında Anayasanın 89 ncu maddesi uyarınca gensoru açılmasına dair önergesi okundu ve gelecek birleşimde gündeme alınıp alınmaması hususunun görüşüleceği bildirildi.

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Ekrem Özden'in, 1971 yılı Bütçe Kanununun 27 nci maddesinin kaldırılması hakkındaki kanun teklifini geri aldığına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ile Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Ekrem Özden'in önergesi okundu ve adı geçen kanun teklifinin geriverildiği açıklandı.

Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanunu tasarısı ile Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Esnaf ve Sanatkarlar Sosyal Sigortalar,

Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/3) işaretli cetvelde ve

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifleri ile,

İstanbul Teknik Üniversitesi 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde ve

1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarıları ikinci defa açık oya sunuldu ise de, oyların ayırımının birleşim sonunda açıklanan sonuçlarına göre çoğunluğun sağlanamadığı, oylamaların tekrarlanacağı bildirildi.

Kayseri Milletvekili Enver Turgut ve 8 arkadaşının, 17 . 7 . 1967 tarihli 506 sayılı Kanu-

nun 123 ncü maddesinin 2 ve 3 ncü fıkrasının kaldırılması ve bir fıkra eklenmesi ile İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay ve 4 arkadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 123 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tekliflerinin öncelikle görüşülmesi kabul edildi. İlgili komisyon yetkilisi Genel Kurulda hazır bulunmadığından, kanun teklifinin görüşülmesi ertelendi.

Boğaziçi Üniversitesi adıyla İstanbul'da bir üniversite kurulması hakkında kanun tasarısı-

nın öncelik ve ivedilikle görüşülmesi kabul olundu ve 1 nci maddesi üzerinde bir süre görüşüldü.

4 . 8 . 1971 Çarşamba günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 19,03 te son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Kemal Ziya Öztürk

Kâtip
Ordu
Memduh Ekşi

Kâtip
Ankara
Kemal Ataman

II - GELEN KAĞITLAR

Tasarı

1. — Orman Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısı (1/511) (Orman ve Plân komisyonlarına)

Raporlar

2. — İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma idaresi Başkanlığı Fon İşleri Saymanlığının 1967 takvim yılı genel bilançosu hakkındaki raporun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/478) (S. Sayısı : 393)

3. — Hacettepe Üniversitesinin 1968 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Hacettepe Üniversitesi 1968 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/499, 1/213) (S. Sayısı : 394)

4. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1965 takvim yılı konsolide bilançosuna ait raporun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/508) (S. Sayısı : 399)

5. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/266, 1/133) (S. Sayısı : 395)

6. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1968 bütçe yılı Kesinhesabına genel uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

1968 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/460, 1/239) (S. Sayısı : 396)

7. — Devlet Orman İşletmeleriyle Kereste fabrikalarının 1965 yılı bilançosunun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/390) (S. Sayısı : 400)

8. — Orman Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Orman Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/277, 1/67) (S. Sayısı : 401)

9. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/278, 1/131) (S. Sayısı : 402)

10. — 8 . 6 . 1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 21 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/451) (S. Sayısı : 410)

11. — Karayolları Genel Müdürlüğünün 1967 bütçe yılı Kesinhesabına ait genel uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Karayolları Genel Müdürlüğü 1967 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/276, 1/64) (S. Sayısı : 403)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Kemal Ziya Öztürk.

KÂTİPLER : Kemal Ataman (Ankara), Memduh Ekşi (Ordu)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 142 nci Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Otomatik cihazla yoklama yapılacaktır. Sayın üyelerin yoklamaya katılmalarını rica ederim.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir.

Gerekli çoğunluğumuz vardır, çalışmalarımıza başlıyoruz.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, Hükümet yetkililerinin müteaddit beyanlarına rağmen, bâzı bakanlara karşılama ve uğurlama törenleri düzenlenmesi hakkında gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Sayın Celâl Kargılı, gündem dışı söz talebinde bulunmuşsunuz. Diyorsunuz ki; «1961 Anayasasının Atatürkçü bir çizgide tam olarak uygulanmasını istemekten öteye geçmeyen ve 12 Mart Muhtırasından sonra bu eylemlerinden dolayı göz altına alınmış, tutuklanmış ve hüküm giymiş aydınlar hakkında gündem dışı söz istiyorum.» Anayasamızın 132 nci maddesi ışığında size söz vermek imkânını bulamıyorum.

Sayın Ferda Güley, Hükümet yetkililerinin müteaddit beyanlarına rağmen bâzı bakanlara karşılama ve uğurlama törenleri düzenlenmesi konusunda gündem dışı söz talebetmişsiniz. 5 dakikayı geçmemek kaydıyla rica ediyorum.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Gündem dışı olarak yapacağım bu kısa konuşmaya Siyasi ve İdari İşler Başbakan Yardımcısı Sayın Sadı Koçaş'ın geçenlerde gazetelere de geçen bir genelgesinin özeti ile başlıyorum :

Akşam Gazetesinden aldığım özeti okuyorum :

«Sayın Koçaş dün yayınladığı genelgelerle valiliklere özel emirler verilmedikçe, bakanlar

için karşılama törenleri düzenlenmemesini istemiş, Başbakan ile Bakanların İstanbul Köprüsü, rafineri, baraj gibi büyük kapasiteli inşaatlar dışındaki açılış ve temel atma törenlerine katılmıyacaklarını da açıklamıştır.»

Sanıyorum, Hükümetin ilk kurulduğu haftalarda, Sayın Başkanımızın da bu doğrultuda bir genelgesi memlekete yayılmıştı. Bu genelgelerdeki hükümet etme, hizmet etme felsefesi geçmişteki kötü tatbikatın üstüne gelmiştir. Yani Bakanlar bir yere gittikleri zaman Devlet daireleri boşaltılmıyacak, okullar boşaltılmıyacak, uzak ilçelerden, köylerden kamyonlara bindirilmiş vatandaşlar meydanlara taşınmıyacak, yağmurun, karın altında, sıcak yaz güneşinin altında saatlerce bekletilmeyecek; vevlki gidildiği zaman, bir temel mi atılacaktır, bir hizmet mi açılacaktır; bu, sessiz sedasız o mahaldeki yetkililerin, görevlilerin bulunduğu merasimle açılacaktır. Bu güzel bir şeydir ve reform kabinesi için mütevazı bir reform niteliği taşımaktadır. Bunu teşekkürle karşılamak gerekir.

Acaba tatbikat böyle olmaktadır? Size bir örnek arz edeceğim. Bu örnek Doğu illerimizden Van'da geçmiştir. Van'da, Kabinede bulunan bir arkadaşımızın valinin arabasına binerek, diğer yetkili hizmet ve görev sahiplerini başka arabalarda önünde ve arkasında bulundurarak, en önde trafik arabası canavar düdüklüklerini öttürerek Van'ın Erciş ilçesine hareket etmiştir. Van'ın Erciş ilçesinde de, Kaymakam ilden aldığı talimat gereğince sabahın er-

ken saatlerinden itibaren hummalı bir faaliyet içindedir. Hoparlörle halka Sayın Bakanın geleceği duyurulmakta, müjdelenmekte, vazifelilerin hepsi karşılamaya çağırılmakta, kesilmek için kurbanlar hazır bulundurulmaktadır.

Bu durumda Erciş'e girilir, kilometrelerce mesafede yolun her iki tarafında 50 şer metre mesafe ile erler dizilmiştir, bu kadar büyük bir debdebe ile, tantana ile Sayın Bakan arkadaşımız özel hayatındaki onca tevazuuna, alçak gönüllülüğüne rağmen nedense bu alâyişli gidişten hoşlanmış, reddetmemiştir; Van'ın ilçesine böyle girmiştir..

TURGUT TOPALOĞLU (Adana) — Size öyle gelmiştir.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Bu kadar tasfire ne lüzum var?

FERDA GÜLEY (Devamla) — Halk, bakanın hükümet balkonundan yaptığı konuşmayı meydana toplatarak dinlemiştir. Büyük bir kalabalık dinlemiştir ve kendisini alkışlamıştır.

Bu tatbikat ile Hükümet Başkanının ve Yardımcısının memlekete yaydığı genelge ve genelgedeki hükümet ve hizmet etme felsefesi arasında bir çelişme olduğu aşikârdır. Bu hükümet genelgesindeki güzel fikirler bir hükümet üyesi arkadaşımız tarafından maalesef çığnenmiştir.

Şimdi başka bir sahifeyi çeviriyorum :

Hepimiz burada görev görürken bu Hükümet üyesi arkadaşımız Van'da ne yapmaktadır? Bingöl'e zelzeleye mi gitmiştir, Van'da her hangi bir bakanın gitmesini gerektiren durum mu vardır? Van'da sadece bir şey vardır : Erciş ilçesinde belediye başkanlığı seçimi vardır..

BAŞKAN — Sayın Güley, bir dakikanızı rica ediyorum...

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Efendim, bir senatör kendi memleketine gidemiycek mi?

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Çankırı) — Seçim yasakları var.

BAŞKAN — Bir dakika efendim. Müdahale etmeyiniz efendim.

Sayın Güley, gündem dışı söz talebiniz munhasıran karşılama törenleriyle ilgili. Bakanların ziyaret sebepleriyle ilgili değil. Lütfen konunun içinde kalınız. Hem de süreniz dolmuş buluyor.

FERDA GÜLEY (Devamla) — Onu takdim ediyorum zaten. Müsaade buyurun. Seçim vardır ve 298 sayılı Kanunun ilgili maddeleri seçimler başladığından, neticeler alınıp ilân edinceye kadar Başbakanın ve bakanların resmî ziyaret yapamayacaklarını, Devlet vasıtalarına binemeyeceklerini, yanlarına Devlet dairesi sorumlularını alamayacaklarını, yani bir bakan olarak bu ziyareti ve seyahati yapamayacağını emretmektedir. (C. H. P. sıralarından «bravo» sesleri, alkışlar) Demek ki, geçtiğimiz Cumartesi günü yalnız Hükümetin genelgelerindeki güzel hizmet felsefesi değil, bu üye arkadaşımız tarafından kanunların sarıh hükümleri de, yasaklayıcı hükümleri de çığnenmiştir. Bu hükümlerin üstünde de Sayın Bakan arkadaşımızın ayak izleri vardır.

Şimdi başka konuya geliyorum :

Bu haber değil müdir? Bu, bir haberdir ve önemli bir haberdir.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Çok önemli bir haberdir..

FERDA GÜLEY (Devamla) — Önemli bir haberdir. Çok şükür memlekette mahallî dahil olsa seçimler yapılmaktadır. Seçimler yapılmaktadır ve seçimlerin sonuçları Devlet Radyosundan halka yayınlanmaktadır. Sayın arkadaşımızın buradaki görevlerini bırakarak oraya gidip bir ilçe belediye başkanlığı seçimine önem vermesini şüphesiz şayanı şükran bir hâdise sayıyorum; ama oraya sadece Van Senatörü olarak gidebilir. Oraya Mehmet Emin Erdinç - Van Milletvekilidir, bugün aramıza döndü mü bilmiyorum - hangi yetki ve kuvvetle gidebilirse Sayın Millî Savunma Bakanı arkadaşımız da ancak o kadar kuvvet ve yetki ile gidebilir. Çünkü halkın oyu istenilmektedir.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Oranın çocuğu olarak gitmiştir.

FERDA GÜLEY (Devamla) — Halkın oyu hiçbir baskıya tabi olmaksızın vicdanlardan süzülüp gelmek gerekir. Değer mi? Olmuş da ne olmuş?

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Kıyamet mi kopmuş?

FERDA GÜLEY (Devamla) — Yani oraya kadar Bakan gitmiş, bu büyük mânevi baskıyı yapmış, bu nutukları vermiş te ne netice almış? Hayır.. Kahir bir şekilde seçimi kaybetmiş ola-

rak dönmüştür. (C. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar) Türk Milleti mütevazî bir millettir; iradesine ve kararına tasallut edilmesini katiyyen istemez. Bunu belli etmiştir. (C. H. P. sıralarından alkışlar)

Bu bir haberdir. Seçim yasakları... Seçim var Radyoda.. Seçimin sonuçları var; fakat seçimle ilgili işlenmiş suç eğer yoksa yok, ama varsa Devlet Radyosunda o da var. Hayır.. Seçim var Radyoda, seçimin sonuçları var Radyoda, fakat seçim suçu yok.. Çünkü seçim suçunu Millî Savunma Bakanı sayın arkadaşımız işlemiştir. Eğer Ferda Güley işlemiş olsa, eğer Adalet Partisinden her hangi bir arkadaşımız işlemiş olsa Radyoda var...

ŞİNAŞİ ÖZDENÖĞLU (Ankara) — Bu ne biçim radyo?

FERDA GÜLEY (Devamla) — Ama Hükümet üyesi arkadaşımız işlediği için Radyoda yok. Niçin? TRT Kanununun 2 nci maddesinin ilk cümlesi : «TRT'nin baş görevi; haber vermektir» der. Bunu haber niteliğinde görmemiş midir, bu haber değil midir? Şayia halinde dolaşıyor ki; Örfüidare basına - ki, basında da maalesef bir gazete hariç diğerlerinde bu haber çıkmamıştır - bizim Genel Sekreterimiz bunu Yüksek Seçim Kuruluna duyurduğu gibi, bunu basına ve TRT'ye de takdim etmiştir. 13 emisyonunda yoktur, 19 emisyonunda yoktur, ertesini gün Televizyonda yoktur. Neler vardır, ama bu yoktur. Neler, ne haberler vardır, bu yoktur. Bu haber değil midir, haber niteliği olmayan bir şey midir? TRT bunu vermemiştir, verememiştir. Gazeteler yazmamıştır, yazamamıştır. Bu hangi anlama geliyor?

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Tekrar ediyorum Sayın Başkan, bunun bu kadar izan edilecek tarafı var mı? Allah Allah..

BAŞKAN — Lütfen efendim. Müdahale etmeyiniz efendim.

FERDA GÜLEY (Devamla) — Huzur ve sükûn... Evet.. Memleketin, milletin buna büyük ihtiyacı var.

BAŞKAN — Sayın Güley..

FERDA GÜLEY (Devamla) — Huzur ve sükûn.. Milletin buna ihtiyacı var, fakat vicdanlar susturularak, iz'ınlar susturularak, kanunlar, yasalar çignenerek böyle bir sükûta varılmaz. Varılan sükût; mezarlıktaki gibi bir sü-

kûttur, bu sükûtun âkîbetinden, Türk Milletini Tanrı korusun.

Saygılar sunarım. (C. H. P. sıralarından alkışlar)

2. — *Adana Milletvekili Salâhattin Kılıç'ın, kâğıt fiyatlarına yapılan zam hakkında gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Sayın Salâhattin Kılıç, kâğıt ve özellikle gazete kâğıdı fiyatlarıyla ilgili gündem dışı söz talebetmişsiniz, buyurun.

Kısa olmasını rica ediyorum efendim.

SALÂHATTİN KILIÇ (Adana) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

Bildiğiniz gibi; son dört ay içerisinde 14 Nisan 1971 de ve 26 Temmuz 1971 tarihinde kâğıt fiyatlarına % 40 ilâ % 60 oranını bulan, mutlak rakam olarak 1 300 lira ilâ 1 700 lira arasında değişen bir zam yapılmıştır.

Bu zam çok yüksektir, haksızdır ve her hangi bir izah şekli yoktur. Ne devalüasyonla, ne eski Hükümetin böyle bir karar vermesi ile ve ne de 1970 yılında 78 milyon lira kâr eden SEKA Müessesesinin kârı ile izah etmek mümkün değildir. Bu zam izah edilemez; izah edilemez olduğu vasfına ilâveten öldürücü, fahiş bir zamdır.

Bugüne kadar bu meseleyi Yüce Meclisin kürsüsüne getirmek için sustum. Çünkü ilgililerle Hükümet arasında bir dialog tesis etmişti ve bu dialoga karışmanın zararlı olabileceğini düşündüm. Ancak, Sayın Başbakanın son defa İzmit'te bir suale verdiği cevaptan, bu meselenin kapandığı mânasını çıkardım. Hele hele Sayın Kültür Bakanı Halman'ın; «kâğıda yapılan zammı gazete sahipleri istedi» şeklindeki beyanı beni şaşırttı. Sayın Halman'a sormak gerek; gazete sahipleri kâğıda zammı istediler de, oğluna kızına defter alan, kitap alan vatan-daş, bu kâğıdı tesisinde kullanan sanayici de mi kâğıda zam yapılmasını istedi?

Bu konu ile ilgili olarak basında türlü tefsirler çıktı. Hükümetin basın hürriyetini kısıtlamak istediği sonucuna varan tefsirler çıktı. Ben burada bunları tartışmak ve böyle bir isteğe inanmak da istemiyorum. Ancak, ortada bir gerçek var: Bâzı gazeteler faaliyetini tatil etti, bâzı gazeteler fiyatını artırdı ve yine Basın Sendikası, gazeteci işsizliğini deklare etti. Yarın defter ve kitap fiyatları da buna muva-

zi olarak artacaktır. Tefsiri tartışmamakla beraber, yani basın hürriyetinin kısıtlanmak istendiği tefsirini tartışmamakla beraber bu dediğim olaylar gerçek. Bunların tefsiri yok. Ortadadır.

Sevgili arkadaşlarım,

Kâğıt Türkiye'de Devletin elinde bir tekel-dir ve rekabeti yoktur. Böyle olunca vatandaşın menfaatini kim koruyacak SEKA idaresi, birçok iktisadi Devlet Teşekküllerine telmihan söylendiği gibi, «Devlet kâğıt fiyatları ile uğraşmaz, SEKA idaresi yetkilidir» deyip bu meselenin içinden sıyrılmak mümkün değildir ve doğru da değildir. SEKA idaresinin kâğıda yapacağı zam veya eksiltmelerle Hükümet direkt olarak ilgilidir. Buna kimse inanmaz. Ya SEKA idaresi 4 100 lira yerine 6 100 liralık fiyat vaz'etse idi, «SEKA idare Meclisinin mutlak yetkisi vardır, biz karışmıyoruz» mu diyecektir? Madde tekel maddesi, ortada bir rekabet yok, vatandaşın hakkını kim koruyacaktır?

Rekabet olmadıkça, Devlet teşekkülü olsun, özel teşekkül olsun tekelciliğin, ısrafın cezasını vatandaşa çektirmek mümkün değildir. Hele hele fahiş kârları önleyici bir kanun tasarısının hazırlandığını duyduğumuza göre, yetkililer kendilerini, SEKA idaresinin yetkili olduğu şeklinde bir savunma içinde bulunduramazlar ve böyle bir savunma esasen muteber değildir.

Mesele bu olunca gerçekten hâdiseye bakarsak, hâdisе şudur:

Geçen yıl kâğıt fiyatları 2 250 lira idi ve biz 2 800 liraya çıkardık. Çıkardık; çünkü gazete kâğıdının maliyeti 2 500 lira idi. Bununla da kalmıyordu, diğer tabii kâğıtlarının fiyatları, gazete kâğıdı fiyatından 600 ilâ 700 lira kadar fazla idi ve bu sebepten çift fiyat, karaborsa ve fahiş kârlara sebeb oluyordu. O itibarla 3 nü hamur kâğıdın fiyatı ile gazete kâğıdının fiyatlarının 2 800 liraya mâkul bir kâr marjı ile beraber yükselttik. Bununla da kalmadık; küçük tirajlı ve orta tirajlı gazetelerin yaşayabilmesi için ve özellikle bu zammın vatandaşı zarara sokmaması için resmî ilân fiyatlarına zam yaparak meseleyi kompanse etmek imkânını bulduk.

Bugün kâğıt fiyatı -kimseyi kandıramazlar - devalüasyondan sonra Aksu Kâğıt Fabrikasının kâğıt fiyatı 3 142 liradır, % 80 ini Aksu yapar. 2 450 liralık kâğıdı da izmit Fabrikası yapar, % 20 sini de o karşılar. O halde gazete kâğıdının Türkiye'de maliyet fiyatı 3 bin liradır.

Devalüasyondan bu yana ne oldu? Kâğıt fiyatlarını bunun dışında artırıcı elektrik fiyatlarına bir miktar zam geldi. Elektrik fiyatlarının kâğıt fiyatlarıyla büyük bir ilişkisi yoktur. En az bu oranda bir ilişkisi yoktur. Odun fiyatları fabrika teslimi zaten Türkiye'de 18 ilâ 20 dolâr -Batı fiyatlarıyla mukayese için söylüyorum -, Batı'daki fiyatlar 6 ilâ 10 dolâr. Gazete kâğıdı veya normal kâğıt odunu; bunu da artıramazsınız. Ortak Pazar var, dışarıdan ithalât manzumesi var. Odun fiyatlarına da dokunamazsınız. Hülâsa meseleye nereden bakarsanız bakınız, 2 800 liradan 4 100 liraya çıkarılması; yani gazete kâğıtlarına ve diğer kâğıtlara 1 300 liralık -ki, bu orandan da fazladır. - zam yapılması haksızdır. Daha fenası, halkı yok farz etmektir.

Meselenin çözüm yolu vardır; ama inat edilmezse vardır. Ben Hükümetten bu fleksibilitiyi, bu olgunluğu göstermesini bekliyorum.

Zammın çok açık bir sebebi vardır: SEKA'nın yatırımlarını karşılamak. Bir yılda yaptığımız kârlarla yatırımları karşılıyorsanız, tesis bittiği zaman size bedavaya gelir. Dünyanın hiçbir memleketinde fiyatların tarzı teşekkülü böyle değildir. Öz kaynak ve kredinizle meydana getirdiğiniz tesisi, onun mamullerini fiyatlandırırken, uzun seneler boyunca yatırdığınız paranın faiz ve amortismanını koyarak yatırım sağlıyorsunuz. Normal olan yol, SEKA'nın öz kaynaklarıyla, kredi kaynaklarıyla, sermaye artırmayla bu yatırımları yapmasıdır.

SEKA nm 1971 yılı içerisinde 4 fabrikadaki muhtemel üretimi 250 bin tondur. Yapılan zam ton başına 1 500 lira; 375 milyon lira münzam gelir. Geçen sene bu müessese 78 milyon lira kâr etmiş.

Yetkililerden rica ediyorum; kâğıda yapılan bu zam her yönü ile haksızdır, fahiştir, öldürücüdür ve düzeltilmesi gereklidir.

Saygılarımı sunarım. (A. P. sıralarından alkışlar)

3. — Çanakkale Milletvekili Mustafa Çalikoğlu'nun, orman arazileri konusunda gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Sayın Mustafa Çalikoğlu orman arazileri konusunda gündem dışı söz istemiştir. Buyurun, efendim.

Sizden de kısa olmasını rica ediyorum.

MUSTAFA ÇALIKOĞLU (Çanakkale) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlar;

1969 seçimlerinden sonra Parlâmentoda arzulu ve hırslı bâzı çalışma görüntüsü vardı. Bunların en başında Orman Suçlarının Affı Kanunu ve bunun doğrultusunda yeni bir Orman Kanunu geliyordu. Bu çalışma günler ve aylar devam etti. Seçmene yararlı konuşmalar ve toplantılar oldu. Bu arada geçimini orman ürünlerine bağlayan köylüler sonucu sabırla beklediler. Ne af kanunu, ne de doğrultusundaki orman kanunu çıktı. Bu halde günler ayları, aylar da yılları kovaladı. Aradan iki yıla yakın zaman geçti. Yine ortada görünen bir şey yok.

Orman köylüleri ve diğer köylüler çok sıkıntılı günler yaşarlarken, yeni bir sıkıntı ile başbaşa bırakılmaktadırlar. Yeni kurulan Erim Hükümeti hiç olmazsa bu sorun üzerine en kısa zamanda eğilip, çarelerini bulmalıdır.

Yurdumuzun birçok illerinde olduğu gibi Çanakkale ili ve ilçelerinde de kurulan komisyonlar aracılığı ile orman arazisi tesbit edilmektedir. Bunun için de milyonlarca lira harcanmaktadır. Amaç olarak orman arazisinin tesbiti çok iyi bir hareket; ama bunun yanında o yerlerde çalışan ve yaşayan köylü, yurttaş unutulmakta veya tasalarıyla başbaşa bırakılmaktadır.

Arahsız çalışan Tesbit Komisyonları şu üç konuda köylüyü yaşantısından bezdirmiştir:

1. — Tapulu malı olduğu halde orman kapsamına girdiği nedeni ile arazisi elinden alınmıştır.

2. — 25 - 30 sene zilyedlik ettiği, sürüp - ektiği arazi yine elinden alınmıştır.

3. — Yıllarca, bâzı köylerde köy kurulduğundan beri o köyün hayvanları için otlakiye, mera olarak kullanılan arazi yine köylünün elinden alınmıştır.

Bu gibi araziler kazıklanarak tel örgülerle çevrilmektedir.

Açıkladığım bu üç konuda köylü ne yapsın? «Mal canın yongasıdır» derler. Ekip biçtiği tarla elinden alındığı gibi açlıkla karşıkarsıya bırakılmaktadır. Bunun yanında hayvanları da otlakiesiz kalmıştır. Bu koşullar köylüyü ne hale getirir. Her türlü sıkıntıya göğüs geren köylümüzün emek verdiği ve göz nuru döktüğü bir karış toprağı kesin olarak elinden alınacak olursa, yurttta büyük olaylar meydana gelebilir. Bu topraklar köylüden alınmadan, bu köylüye bir geçim yeri gösterilmeli, bu bir zorunluluk olmalıdır. Üzerine hemen eğilenecek konu budur.

Bugün yurdun birçok yerlerinde olduğu gibi Çanakkale'de de öyle köylerimiz vardır ki, bir karış toprağı kalmamıştır. Ayrıca hayvanları kaçak otlatılmaktadır. Köylü bu durumların düzeltileceğine inanarak sabırla beklemektedir. Yine köylü, otlakiyelerin hemen köye devredilmesini arzulamaktadır.

Onbinlerce köylü toprağından, onbinlerce hayvan da otlakiesinden menedilmiştir. Yetkili bir şahsın Çanakkale il ve ilçelerine giderek köylünün sesini dinlemesini salık veririm.

Açlık insana ne yaptırmaz ki, üzüntülü günler doğmasın... Geçerli çareler üzerinde durularak olumlu tedbirler alınmalıdır. Ne garip tecehdidir ki, orman ve mahsuller için gereken tedbir alınmıyor; ama buralarda yaşayan ve çalışan köylü vatandaş düşünülüyor. Bunun telâfi edilmesini bekliyoruz. Önce köylü geçimine kavuşturulsun, sonra orman için tedbir alınsın. Bunu inat ve ısrar ile bekliyoruz.

Sayın arkadaşlar; beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Başkanlığın sunuşları vardır, sırasıyla arz ediyorum, efendim.

4. — Sayın üyelerden bâzılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/607)

BAŞKAN — İzin talepleri vardır, okutacağım, efendim.

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddet ve sebeplerle vâkı izin talepleri Başkanlık Divanının 4.8.1971 tarihli toplantısında uygun mütalâa edilmiştir.

Keyfiyet yüksek tasviplerine arz olunur.

Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

İzmir Milletvekili İhsan Gürsan, 20 gün hastalığına binaen, 13 . 7 . 1971 tarihinden itibaren.

Mardin Milletvekili Abdülkadir Özmen, 20 gün hastalığına binaen, 15 . 7 . 1971 tarihinden itibaren.

Ankara Milletvekili İ. Sıtkı Hatipoğlu, 15 gün mâzeretine binaen, 19 . 7 . 1971 tarihinden itibaren.

Hakkâri Milletvekili Ahmet Zeydan, 15 gün mâzeretine binaen, 22 . 7 . 1971 tarihinden itibaren.

Kars Milletvekili Veyis Koçulu, 15 gün mâzeretine binaen, 22 . 7 . 1971 tarihinden itibaren.

Kars Milletvekili Musa Doğan, 25 gün mâzeretine binaen, 22.7.1971 tarihinden itibaren

BAŞKAN — Efendim, izin taleplerini ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

İzmir Milletvekili Sayın İhsan Gürsan'a 13 . 7 . 1971 tarihinden itibaren 20 gün izin verilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mardin Milletvekili Sayın Abdülkadir Özmen'e 15 . 7 . 1971 tarihinden itibaren 20 gün izin verilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ankara Milletvekili Sayın İ. Sıtkı Hatipoğlu'na 19 . 7 . 1971 tarihinden itibaren 15 gün izin verilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hakkâri Milletvekili Sayın Ahmet Zeydan'a 22 . 7 . 1971 tarihinden itibaren 15 gün izin verilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kars Milletvekili Sayın Veyis Koçulu'ya 22 . 7 . 1971 tarihinden itibaren 15 gün izin ve-

rilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kars Milletvekili Sayın Musa Doğan'a 22 . 7 . 1971 tarihinden itibaren 25 gün izin verilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. — *Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in, 2/515 esas sayılı kanun teklifinin, havale edilmiş olduğu komisyonlardan alınacak 3 er üyeden kurulu bir Geçici Komisyonunda görüşülmesine dair önergesi. (2/515, 4/198)*

BAŞKAN — Trabzon Milletvekili Sayın Ahmet Şener tarafından verilmiş bir geçici komisyon teşkiline dair önerge vardır, okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Gaziantep Senatörü Salih Tanyeri ve 74 arkadaşının ve benim de imzam bulunduğu, 6831 sayılı Orman Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bir ek madde ile bir geçici madde ilâvesine ve 5237, 5422, 6964, 7336 ve 756 sayılı kanunlara konu gelirlerin kaynak olacağı orman köylerini kalkındırma fonu teşkili ile orman köyleri kalkındırma kooperatifleri kurulması hakkındaki kanun teklifimizin havale edilmiş olduğu İçişleri, Köyişleri, Tarım, Orman ve Bütçe - Plân komisyonlarından üçer üye tefrik edilerek geçici bir komisyonunda işin önemine binaen görüşülmesini teminen gerekli komisyonun kurulmasının oya arzını saygılarımla rica ederim.

Trabzon Milletvekili
Ahmet Şener

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir, gereği yapılacaktır efendim.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanunu tasarısı ile Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Esnaf ve Sanatkârlar Sosyal Sigortalar kanunu teklifi ve 4 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/490, 2/13) (S. Sayısı : 201 ve 201 e 1 ve 2 nci ek)*

2. — *Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/3) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tek-*

lifi ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 2/546; C. Senatosu 2/334) (M. Meclisi S. Sayısı : 406, C. Senatosu S. Sayısı : 1632)

3. — *Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Bütçe Karma Ko-*

misyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 2/548; C. Senatosu 2/335) (M. Meclisi S. Sayısı : 407; C. Senatosu S. Sayısı : 1633)

4. — İstanbul Teknik Üniversitesi 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 1/507; C. Senatosu 1/1255) (M. Meclisi S. Sayısı : 408; C. Senatosu S. Sayısı : 1634)

5. — 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvel-lerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair

C. Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 1/508; C. Senatosu 1/1256) (M. Meclisi S. Sayısı : 409; C. Senatosu S. Sayısı : 1635)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım; gündemimizin 1 nci maddesi bir gensoru önergesidir. Herhangi bir itiraz vukubulmadığı takdirde gündemimizin «ikinci defa oya konulacak işler» kısmında bulunan 1 ilâ 5 numaralı kanun tasarısı ve tekliflerinin açık oylamasını yapmayı Başkanlığımız düşünmüş bulunuyor. Bir itiraz var mıdır?.. Bir itiraz olmadığı cihetle oy kupaları önce sıralar arasında dolaştırılacak ve sonra kürsü önünde bekletilecektir. Sayın üyelerin oylamaya katılmalarını rica ederim.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

6. — Isparta Milletvekili Hüsameddin Akumucu'nun; komünizm kadar zararlı ve kökü dışarda bir aşırı akım olan masonlukla mücadele etmiyen İçişleri Bakanı hakkında Anayasanın 89 ncu maddesi uyarınca gensoru açılmasına dair önergesi (11/20)

BAŞKAN — Isparta Milletvekili Sayın Hüsameddin Akumucu'nun gensoru önergesini okutuyorum, efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Özü : Komünizm kadar zararlı ve kökü dışarda bir aşırı akım olan masonlukla mücadele etmiyen İçişleri Bakanı hakkında gensoru açılmasına dair önergedir.

Aziz milletimizin millî mefkûresini parçalamaya, millî birlik ve beraberliğini bozmaya, millî ve mânevi değerlerini sinsice tahribe çalışan, gizli ve bâtil ortaçağ musevi tarikati esasına dayanan ve kökü dışarda olan mason locaları ve müntesipleri hakkında bugüne kadar - Hükümet programında zararlı cereyanlarla mücadele öngörüldüğü halde - maalesef gereken kanuni takibata tevessül edilmemiştir.

Türkiye'de masonlar Türk Yükseltme Cemiyeti Türkiye Büyük Locası ismi altında faaliyette bulunmaktadır.

Âyinlerini mâbet ismini verdikleri localarında gizli olarak tertip ve icra etmektedirler.

Âyinlerinde ve kitaplarında raslanan isimler, terimler ve hikâyeler tamamen yahudi dili olan İbranicedir.

Hangi millete mensubolursa olsun mason olanlara birader, olmıyanlara da haricî derler.

Devlet içinde imtiyazlı bir sınıf ve zümre hâkimiyetini tesis ve devamını temin hususunda âzami gayret sarf ederler. Bunun için de Devlet teşkilâtında mühim ve yüksek mevkiilere kendi mensuplarını getirmeyi ve hak tevziinde başkalarının hak ve hukukuna tecavüzü imtiyazlı bir sınıf ve zümre hâkimiyetinin devamını temin için zarurî ve meşru görürler.

Milletlerarası yahudiliğin gizli bir devleti mahiyetinde olan, milletleri mânen öldürme ve iktisaden sömürme gayesini güden masonluk içtimai, siyasi ve iktisadi hayatımızda millî hay-siyet ve millî menfaatlerimizle asla bağdaşmıyan son derece menfi tesirler icra etmektedir.

Kısaca temas ettiğimiz bu hususlar artık insanlık âleminde münakaşa konusu olmaktan çıkmış açık ve mevsuk hakikatlerdendir. Bu açık ve mevsuk hakikatleri inkâr etmek ya mason olmak veya masonluğa bilerek, istiyerek hizmet etmek demektir.

Anayasa gizli ve fiilî de olsa her hangi bir sınıf ve zümreye imtiyaz tanımamaktadır. Cemiyetler Kanunu ise devletin siyasi ve millî birliğini bozmak amacını güden, din, mezhep tarikat esaslarına dayanan, merkezi yurt dışında

olan bir cemiyetin Türkiye'de şubelerinin açılmasını, arzı ulusal maksatlarla cemiyet kurulmasını yasaklamış bulunmaktadır.

Buna rağmen Anayasa ve Cemiyetler Kanununun ihlâline rıza gösterilmekte ve bu rıza hali devam etmektedir.

Gayrimillî ve art niyetli bir sınıf ve zümrenin imtiyazlı mevcudiyet ve hâkimiyetinin devam ve muhafazası için gösterilen bu kanunsuz müsamahanın elbette ki, hukuk devleti anlayışı içinde yer yoktur.

Bu itibarla komünizm kadar zararlı ve tehlikeli kökü dışardaki milletlerarası yahudiliğe dayalı bir aşırı akım olan masonluk ile mücadele etmeyen İçişleri Bakanı hakkında gensoru açılması için işbu önergemın gündeme alınmasını, kabulü için de oya konmasını saygı ile rica ederim.

2 . 8 . 1971

Isparta Milletvekili
Hüsameddin Akmumcu

BAŞKAN — Sayın Akmumcu, buyurunuz efendim.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Isparta) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Tavizsiz bir millî birlik ve beraberlik hükümeti olması lâzımgelen bu hükümetin, büyük ve tarihî fırsatı kaçırmaması, değerlendirmesi, Devletin idari kademelerinde gayrimillî art niyetli unsurların temizlenmesi için, bu gensoru önergesini vermiş bulunuyorum.

Gensoru önergemde bahis mevzuu ettiğim masonluğun evvelâ kısaca menşesine ve mahiyetine temas etmek mecburiyetindeyim.

Masonluğun tarihî kökü Hiram efsanesine dayanmaktadır. Hiram efsanesine göre, Kudüs'te Süleyman Mâbedi adını alan yapıda çalışan ustalardan biri de Adon Hiram Abif adında dul bir kadının oğludur. Bu yapıda 40 bin işçi çalışmaktadır. Bunlara mason, yani duvarcı adı verilmiştir. Hiram, maiyetindeki işçileri çirak, kalfa ve usta diye üçe ayırmıştı. İnşaata sona ermesine doğru usta olmayı bekliyen üç kalfa usta olamamışlardı, usta olmayı arzu ediyorlardı. Hiram bir öğle üzeri Mâbedi gezerken, usta olmayı arzu eden üç kalfa, üç ayrı kapıda ayrı ayrı Hiram'ın yolunu kesip ustalık sırlarını söylemesini istediler. Hiram, bu isteklerini reddetti, bunun üzerine Mâbedin Güney

kapısındaki kalfa elindeki cetveli Hiram'ın sol omuzuna, Batı kapısındaki kalfa da elindeki gönyeyi sağ omuzuna, Doğu kapısındaki kalfa da elindeki çekici Hiram'ın başına vurarak öldürdü. Üç katil gece olunca da cesedi dağa götürüp gömdüler ve mezarının üzerine akasya dalları diktiler.

Hiram'ın ölümü bütün çalışmaları durdurdu ve her tarafı matem kapladı. Hiram'ın cesedinin ve katillerinin aranmasına başlandı. Ceset bulununca söylenecek ilk kelimelerin mukaddes kelimeler olması emredildi. Hiram'ın gömüldüğü yer akasya dallarının yardımı ile bulundu. Bu sırada, macbenah ve mohabon kelimeleri söylendi. Bu andan itibaren bu kelimeler masonluğun mukaddes kelimeleri oldu. Daha sonra Hiram'ın katilleri bulundu ve cezalandırıldı. Mâbet çalışmaları da yeniden başladı. Yeni bir mimar üstat tâyin edildi. Ondan sonra kaybolan kelimenin bulunması için çalışıldı. Nihayet bir mâbet harabesinde mikâp bir taş üzerinde kaybolan kelime bulundu. Bu kelime evrenin ulu mimarı olarak ifade edilen İbranice Yahova idi.

Bütün bu malûmat Musevilerin mukaddes kitabı olan muharref Tevrat'ta vardır.

Masonluğun merasim safahatının, kıyafetlerinin, sembollerinin, hiyerarşisinin temelleri bu Hiram efsanesinden gelmekte ve ona izafe edilmektedir. Bütün semboller Süleyman Mâbedinin yapıcılığında alınmıştır. Meselâ üçüncü derece masonluğun mukaddesi kelimesi Mecbenah ve Mohabon'dur. Akasya dalı aynı derecenin tanışma nişanıdır. Üçüncü derecedeki üstatların çalıştığı yere Hiram efsanesinde olduğu gibi orta hücre denir. İlk üç derecenin çalıştığı yer de Süleyman Mâbedine göre tanzim edilmiştir. Sağdaki sütunun ismi Jakin, soldakinin Boozdur. Bu sütunlar üzerinde de yapılmış nar şekli vardır.

Masonlar aralarındaki yardımı dolaştırdıkları dul kadın kesesi vasıtasıyla toplarlar ve «dul kadının çocukları yardım edin» derler. Masonlara göre bunun sebebi şudur: Muhterem üstadımız Hiram ölünce, masonlar onun anasına riayet ettiler ve Hiram kendilerini kardeş telâkki ettiği için onlar da Hiram'ın anasını kendi anaları saydılar.

Sayın milletvekilleri;

Masonluk çalışmaları Yahudilerin muharref Tevrat'ında yer alan Hiram efsanesine göre yapılır ve mâbetlerinde âyinler buna göre tertip ve icra edilir. Locaların toplantı yaptıkları salona mâbet denir. Mâbet dikdörtgen şeklinde mümkün olduğu kadar büyük bir salondur. Zemin, satranç tahtası gibi siyah ve beyaz desenlidir. Mâbedin tavanı göknavisi, duvarları kırmızıdır. Tavana yıldızlardan tezyinat yapılmıştır. Yalnız bâzi derecelerin âyinlerinde o derecenin mânasına göre mâbette değişiklikler yapılmıştır.

Meselâ, üçüncü derecede Hiram'ın ölümü ve bundan duyulan teessür ifade edildiği için üçüncü derece rehberinde bu değişiklik şöyle anlatılmaktadır: «Duvarlar mâtem alâmetleri olarak siyah kumaşlar ile kaplanır, mâbedin Şark kısmına Dehbir, diğer kısmına da Hilkal denir. Dehbir ince siyah bir perde ile Hilkal'den ayrılır. Gerek duvar örtüleri gerek Dehbiri Hilkal'den ayıran perde üzerinde gözyaşını andıran gümüşten levhacıklar bulunur. Dehbir, şiddetli ziya ile aydınlatılır. Hilkal karanlık olup yalnız nâzırların önünde rehberi okuyabilmek için siyah tüllerle örtülmüş birer ışık bulundurulur. Dehbire çıkan basamaklarda yeşil renkli büyük iki şûle bulunur. Hilkalın ortasına bir lâhit veya tabut konur.»

Rehberdeki bu ifadeler masonların muharref Tevrat'a ve bunda geçen Hiram efsanesine ne kadar bağlı olduklarını göstermektedir

Masonlar bâzi rakamlara da kudsiyet ifade etmektedirler. Bunlar: 3, 5, 7, 9, 10 ve 11 rakamlarıdır. 10 rakamı İsrail'in kurtulacağı 10 haftalık müddetin sonuna işaret etmekte, 11 ise yine İsrail'in sembolüne göre kurtuluşu ifade etmektedir.

İskoç ritueline göre masonluk 33 derece üzerine tanzim edilmiştir. Türkiye Mason Localarının da kabul ettiği bu esasa göre, bu 33 derecenin her birinin kendilerine mahsus sembolleri, mukaddes kelimeleri ve merasimleri vardır.

Dereceler sırasıyla şöyledir: Birinci derece çirak, ikincisi kalfa, üçüncüsü üstat, dördüncüsü sır üstadı, beşincisi mükemmel üstat, altıncısı mahrem kâtip, yedincisi nazır ve hâkim, sekizincisi bina emini, dokuzuncusu dokuzların

seçilmiş üstadı, onuncusu onbeşlerin seçilmiş hâkimi, onbirincisi yüce seçilmiş şövalye, onikincisi büyük mimar üstadı, onüçüncüsü royal arş şövalyesi, ondördüncüsü yüce üstat veya mukaddes kubbe büyük seçilmiş, onbeşincisi doğu veya kılıç şövalyesi, onaltıncısı Kudüs prensi, onyedincisi doğu ve batı şövalyesi, onsekizincisi roş kruva şövalyesi, ondokuzuncusu büyük pontif veya yüce İskoçyalı, yirmincisi muntazam locaların büyük muhterem üstadı, yirmibirincisi noaşit şövalyesi, yirmiikincisi krali balta veya Lübnan prensi, yirmiüçüncüsü tabarnaki sefi, yirmidördüncüsü tabarnaki prensi, yirmibeşincisi tunçyılan şövalyesi, yirmialtıncısı mersi prensi veya trinter İskoçyalı, yirmiyedincisi Kudüs Mâbedinin hâkim âmiri, yirmisekizincisi güneş şövalyesi, yirmidokuzuncusu senandre büyük İskoçyalısı, otuzuncusu seçilmiş kadoş şövalyesi, otuzbirincisi büyük müfettiş kumandan, otuzikincisi mukaddes sır yüce prensi, otuzüçüncüsü hâkim, büyük umumi müfettiş.

En üst derecedeki masonların ve her locanın üstadı muhteremlerinin parola cümlesi şudur: «Ben, ben olduğum için benim.» Bu cümle Yahudilerin muharref Tevrat'tan sonra gelen Eksodüs'ünden aynen alınmıştır. Buna göre, Hazreti Musa'ya bilinmeyen bir kuvvet şu telkinde bulunmuş: «Git Yahudilerin önderliğini yap.», «Onlara kendimi nasıl tanıtayım?», (Ben, ben olduğum için benim.) dediğin takdirde Yahudiler seni hemen tanıyacaktırlar.»

İşte en üst derecedeki masonlar da kendilerini birbirlerine tanıtmakta bile Yahudiliğe ve onun batıl âkidelerine ne kadar bağlı olduklarını göstermektedir. Yahudiliğin de, masonluğun da temeli bâtıl ve Ortaçağ Musevi Tarikatına dayanır. Çünkü, masonlukla Yahudilik birbirinden ayrılmaz. İsrail dinî bir Devlettir, İsrail'de lâiklik yoktur. İsrail, tamamen muharref Tevrat'a ve Eksodüse dayanır. Bütün Devlet işlerini buna göre idare eder. İşte onun için de, masonlar ve Yahudiler sureti katiyede birbirlerinden ayrılmazlar. Komünistler nasıl vatandaşları oldukları memleketten ziyade Dünya komünistliğine bağlı bulunuyorlarsa, masonlar da Milletlerarası Mason Birliğine bağlıdır.

Şimdi, sizlere bir şahsın nasıl mason olacağı ve başından nasıl merasimlerin geçirildiğini

izah edeceğim. Zira masonlar mademki localarına «mâbet» diyorlar, mademki toplantılarında çalışmalarına «âyin» ismini veriyorlar; gerek mâbetleri, gerek âyinlerini bir bir gözler önüne sereceğim ki, kendimi tarihî ve vicdani mesuliyetinden tebriye edebileyim.

ORHAN CEMAL FERSON (İstanbul) —
Müşahedeye müstenit midir bunlar?

HÜSAMETTİN AKMUMCU (Devamla) —
Müşahedeye müstenit olabilir mi? Sır ve gizlilik olan bir yerde müşahede imkânlarına sahibolunabilir mi?

Birinci, ikinci, üçüncü derecede olan masonlar, dördüncüyü bile bilmez beyefendi.

ORHAN CEMAL FERSON (İstanbul) —
Siz hepsini nasıl biliyorsunuz peki?

BAŞKAN — Karşılıklı konuşmayınız lütfen.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) —
Tatlık ettik. Niçin bu kadar hassasiyet gösteriyorsunuz beyefendi?

Şimdi, nasıl âyin icra ettiklerini arz ediyorum. İçiriye aldıkları şahsı nasıl bir muameleye tabi tuttuklarını anlatacağım :

Mason namzedi merasim başlamadan önce karanlık bir hücreye alınır. İçinde muhtelif taşlar, tuz ve kükürt kapları, kum saati, bir orak (yalnız çekici eksik yanında), bir kafatası, ekmek parçaları ve bir su testisi bulunan ve bir mezar atmosferi verilen bu hücre bir mum ışığı ile aydınlanmaktadır. Hücreye alınan namzedin üzerindeki para ve kıymetli eşyalar alınır, gözleri siyah bir bantla bağlanmıştır ve etrafını görememektedir. Bu sırada kollarına giren iki masonla sembolik üç seyahat yapan mason namzedi oda içinde dolaştırılır. Daha sonra namzedin masonluğa kabul merasimine devam edip etmemesi reye konur, kabullü halinde namzet yemin etmeye davet edilir. Üstadı muhterem namzede, «Üyelerimizin rey ve muvafakati ile biraz sonra nur ve ziyaya kavuşacaksınız» der ve üstat tekrarlar, tekris edilen yeni mason da şu yemini icra eder : «Hür masonluk için gayret ve sadakatle çalışacağım ve onun prensiplerine tamamiyle sadık kalacağım, toplantılarına muntazaman devam edeceğim. Türkiye hür ve kabul edilmiş masonlarının büyük locasını Türkiye'de remzi üç derecenin yegâne nâzım

ve hâkim otoritesi olarak tanıyacağım. Bu taahhütlerimden vazgeçmektense ve onları bozmaktansa ölmeyi tercih edeceğime yemin ederim.»

Mason namzodi tekris merasiminden sonra bu yemini yapar; yemininden sonra birinci nâzır, etrafına aynen şöylece seslenir : «Şarktan Garba, Şimalden Cenuba yer yüzündeki bütün masonlara ilân ederim ki, filân kardeş bugünden itibaren mason sıfatını hafızdır. Herkes kendisini bu sıfatla tanınsın.» Artık bu harici birader olmuştur, mason locasına girmişdir.

Şimdi, masonların emniyete verdikleri Türk Yükseltme Cemiyeti Nizamnamesine baktarsanız orada şu tâbiri görürsünüz : «Türk Yükseltme Cemiyeti Türkiye Büyük Locası.» Yani, nizamnamelerinde Türkiye büyük locası demek suretiyle İngiltere'nin, Fransa'nın, Amerika'nın localarıyla olan bağılıklarını, yakınlıklarını tüzüklerinin başında da izhar ve ifade ederler. Yine aynı tüzüğün birinci maddesinde «Türk Yükseltme Cemiyetinin üyeleri ne mason ismi verilir» derler. Hiçbir dermekte, hiçbir siyasi teşekkülde üye vasfedilmemiştir; «Bu cemiyetin üyesine şu isim verilir» denmemiştir. Bunlara denmesinin yegâne sebebi, aralarındaki milletlerarası bağılıktan ileri gelmektedir.

Şimdi bunlara ait nizamnamenin 123 ncu maddesine bakacağız. Orada ne diyor- «Celsenin açılmasından sonra hiçbir birader vazife harici, sütununun nâzırından müsaade almaksızın yerini terkedemez. Üstadı muhteremden müsaade alınmadan mâbet terk olunamaz».

Dikkat buyurunuz, mütemadiyen «mâbet» diyorlar, âyin icra ediyorlar. Bugüne kadar hiçbir Hükümet, «Neden mâbet diyorsunuz; ne âyini icra ediyorsunuz?» dedi mi şimdiye kadar? Demedi. İşte biz bu yaraya parmak basmak için söz alıp konuşuyoruz.

«Mâbet terk olunamaz. Müsaade alınınca dul kadın kesesine iştirak hissesi bırakılır. Üstadı muhteremden başka hiçbir birader müsaade almadan söz söyleyemez. Şarkta oturan biraderler üstadı muhteremden, diğerleri sütunlarının nâzırlarından söz isterler..»

Ne demek Şarkta oturan birader, ne demek üstadı muhterem, ne demek sütunlarının nâzırı? Bunlar devamlı olarak remzi ifadeler.

Nizamname şunu da söylüyor, diyor ki; «Türkiye Büyük Locası Anayasası». Dikkat buyurun, burada bir de Türkiye Büyük Locası Anayasası var. Bu Anayasa emniyetin elinde mevcut değil...

«Türkiye Büyük Locası Anayasası veya Localar Umumî Nizamnamesi maddelerinin tâdili ile ilgili bir teklifin müzakeresinde reye yalnız üstat derecesine haiz biraderler iştirak edebilir.»

Buurada yine masonların bütün derecelerine ait âyin şekillerini izah edecek değilim. Yalnız, müsaade buyurulursa bir derecenin âyin şekline temas etmekle iktifa edeceğim.

Celse açılıyor, şöylece «Muhterem loca usulü dairesinde toplantıya dâvet edilip çalışma zamanı geldikten, üstadı muhterem ve diğer vazifeliler vazifelerine mahsus, biraderler ise remzî derecelerine göre alâmetlerini takarak yerlerini alırlar.»

Yine burada da remzî derecelerine göre alâmetlerini takıyorlar, âyin elbiselerini giyiyorlar. Bu sırada mâbet alacakaranlıktır.

Celsenin açılabilmesi için locanın, üçü üstat derecesinde, en az yedi faal âzasının hazır bulunması lâzımdır.

Üstadı muhterem, vazifelilerin yerlerini alıp almadıklarını gözden geçirir, gelmiyenlerin yerine vekil tâyin eder. Herkes yerini aldıktan sonra tam bir sessizlik olur.

Üstadı muhterem... çekiçle bir darbe vurur. Birinci nâzır... Çekiçle bir darbe vurur. İkinci nâzır... Çekiçle bir darbe vurur.

Üstadı muhterem :

«- Birinci nâzır birader, mason musunuz?»

Birinci nâzır :

«- Kardeşlerim beni öyle tanır üstadı muhterem!»

Üstadı muhterem :

«- İkinci nâzır birader, kaç yaşındasınız?»

İkinci nâzır :

«- Üç yaşındayım üstadı muhterem!»

BAŞKAN — Sayın Akmumcu! Efendim, yirmi dakikalık süreniz doldu. Her halde konuşmanızı tamamlamadınız. Ne kadar süreye ihtiyacınız olduğunu belirtiniz, Genel Kurula arz edeceğim.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Efendim, müsaade buyurursanız mümkün ol-

duğu kadar kısa kesmeye gayret edeceğim. Fakat noksan bırakmamam için muayyen bir zamana da ihtiyaç var.

BAŞKAN — Sayın Akmumcu, siz bana ihtiyacınız olan zamanı söyleyiniz; ben Genel Kurula arz edeceğim. Veya bitimine kadar deyiniz.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Efendim, konuşmam yarım saati daha tecavüz eder mi etmez mi bilmiyorum.

BAŞKAN — Ne kadar dediniz efendim?

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Yarım saat veya bir saat kadar müsaade edilirse. («Bitimine kadar» sesleri.)

Efendim, müsaade buyurursanız bir hususa temas edeceğim.

BAŞKAN — Hayır efendim, şimdi bu muameleyi bitirmeye mecburum.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Sorduğunuz suale cevap olarak şunu arz edeceğim:

Şimdi bu meselenin etraflıca aydınlanması, bütün yönleri ve cepheleriyle; içtimai, iktisadi, siyasi hayatımızdaki icra ettiği tesirleriyle beraber gözlerinizin önüne serilmesini istiyorsanız ve bunun gündeme alınıp alınmaması hususunda vicdani kanaatinizin tahassülü için elbetteki fikirlerimi etraflıca izah etmeme müsaadenizi istirham edeceğim.

BAŞKAN — Sayın Akmumcu, ayrıca şu bilginizi de tazelemek istiyorum: Önergenizin gündeme alınıp alınmaması hususu müzakere edilmektedir. Gündeme alınmış olması halinde söyleyecek sözlerinizin de kalması iktiza eder. Onu da dikkate alınız.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Alındığı takdirde çok fazla söyleyeceğim.

BAŞKAN — Evet. Ben hatırlatmış oldum. Şimdi talebiniz nedir efendim?

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Efendim, hitamına kadar müsaade edilmesini rica ediyorum.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Akmumcu, konuşmasının bitimine kadar süre istemektedir. Bu isteğini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurunuz Sayın Akmumcu.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Lûtfunuza çok teşekkür ederim.

Merasim devam ediyor:

Üstadı muhterem:

«— Birinci nâzır birader, bir nâzırın mâbet-te ilk vazifesi nedir?»

Birinci nâzır:

«— Mâbedin haricilere kapalı olup olma-dığını tahkik etmektir üstadı muhterem!»

Üstadı muhterem:

«— Öyle ise dahilî muhafız birader vasıta-sıyla bu hususu tahkik ediniz.»

Birinci nâzır dahilî muhafıza işaret eder. O tetkik ettikten sonra yavaş sesle birinci nâzıra mâbedin haricilere kapalı olduğunu söyler.

Şimdi burada dikkat edilen en mühim nok-ta; mason localarının toplandıkları yere, lo-calarda içtima ettikleri sahaya, salona tama-men mâbet, mâbet, mâbet» diye isim vermele-ridir. Demek ki mâbetle âyin mason toplantı-larında kullanılan, birbirinden ayrılmıyan iki kelimedir.

Gelelim masonların kökünün dışarıda oldu-ğu meselesine:

Masonların kökü dışarıda mıdır, içeride mi-dir? Kendileri birtakım iddialarda bulunuyorlar: «Biz millî müesseseyiz» diyorlar. «Kökümüz dışarıda değildir, tamamen yurt içindeyiz» diyorlar ve verdikleri nizamname-ye göre de masonlar yurt içinde faaliyette bu-lunduklarını bildiriyorlar. Yani bugün resmî emniyet kayıtlarına göre masonlar sadece yurt içinde faaliyette bulunmaktadırlar.

Gelelim böyle olup olmadığı iddiasına:

Dikkat buyurun! 27 Mayıs 1960 günü ve o günü takibeden günler Milletlerarası Mason Birliği (A. M. İ.) toplantısını İstanbul'da tertiplemektedir. 27 Mayıs ve onu takibeden günlerde her türlü siyasi ve gayrisiyasi toplantı yasaklanmış bulunmaktadır. Ancak, İstanbul'da bir tek toplantı yapıyor; o da Dünya Masonlar Birliğinin toplantısıdır. Buraya da Türkiye'yi temsilen Türkiye subrem konseyini temsilen «Sureven grand komandör» Hâzım Atif Kuyucak iştirak ediyor. O zamanın İstanbul ve Havallisi Örfi İdare Kumandanı bulunan Fahri Özdilek'le askerî valisi bulunan Refik Aktulga bunu gayet iyi bilirler.

İstanbul'da bir toplantı yapıyor, milletlerarası masonluğun toplantısı yapıyor, Tür-

kiye delegesi de buraya iştirak ediyor. Demek ki, masonların «kökümüz dışarıda değildir» iddiası bu toplantıyla da fiilen tekzibedilmiş oluyor.

Peki, tüzüklerinde «Bizim kökümüz dışarıda değildir, millî müesseseyiz» diyorlar da; 27 Mayıs 1960 tarihinden bugüne kadar niçin bu cemiyet hakkında takibata geçilmiyor veya geçilmek istenmiyor? Buna ancak, masonluğun fiilî hâkimiyetini kabul ediyoruz demekle cevap vermek mümkün olabilir. Başka türlü cevap vermek, izah etmek mümkün müdür? Elbette ki değildir.

Yine, 1968 yazında İsrail'de turizm muhar-rirleri ve gazetecileri için milletlerarası bir toplantı tertibedilmişti. Bu toplantıya Türkiye'deki Turizm ve Gazeteciler Cemiyeti de çağırılmıştı. Davetiyelere ekli bir sirkülerde şu satırlar vardı:

«Cemiyetimiz adına ziyaretimize gönderilecek delegeler arasında mason, Lions, Rotary kulüpleri üyeleri varsa, vakit kaybetmeden adlarının bildirilmesi rica olunur. Bu çeşit delegeler için İsrail'de kaldıkları süre içinde ayrıca birtakım toplantılar hazırlanmıştır.»

Şimdi, demek ki, 1968 yazında İsrail'de turizm münasebetiyle yapılan toplantıya çağırılan Türk gazetecilerinin içerisinde mason olanları, Lions, Rotary Kulübünün mensubu olanları için ayrı ve farklı muamele tatbik ediliyor, onlar için ayrı toplantılar icra ediliyor. Peki, masonluğun kökü dışarda değil de yahudilikle iç içe değil de neden İsrail bunlara ayrı bir hususiyet ve kıymet izafe ediyor? Bunun sebebi nedir? Turizm ve Tanıtma Bakanlığı niçin susuyor? Turizm ve Tanıtma Bakanlığında bir vazifelinin eline geçmiyor mu bu vesika?.. Resmen ve âlenen geçiyor, ama o da susmayı tercih ediyor. Ya mason olduğu için veya başında bulunan masonların işine son vereceğini düşündüğü için ifşa edemiyor. Başka nedir?..

Masonluğun kökünün dışarda oluşuna dair bir vesikayı daha arz edeceğim, o da 1904 Martında neşredilen «Archive Israelite» adlı bir kitaptan. Orada şu satırlar yazılı: «Yahudiler gayet iyi anladılar ki, diğer dinleri mahvetmek için en iyi vasıta masonluktur. Masonlar, Salamon mâbedini vücuda getirenlerin mânevi evlâtları sayılırlar. Diğer din ve milletlerin akâi-

İnî tezyîf ve tahkîr eden masonluk, yahudîliğin üstünlük ve muvaffakiyetine yol açmaktadır. Yahudiler, diğer milletlerin sâfiyetinden istifade ederek, bütün dünyada geniş miikyasta mevki alan masonluğa girip, orada imtiyazlı mevkileri ele geçirmişlerdir. Masonluk, yahudiler için siyasi, içtimai ve kültürel dâvalarının tahakkukuna büyük bir vasıta olmuştur. Bütün dünyada yahudiler en enerjik ve çalışkan mason biraderlerdir. Mason biraderler sıfatıyla localara yahudi ruhu telkin edip, masonluğu kendi gayeleri için âlet ittihaz etmişlerdir.»

Bir İngiliz muharriri, yahudilik ve masonluk arasındaki kuvvetli bağı belirtmek maksadıyla şöyle demiştir : «Mason, eğer doğuştan yahudi değilse, muhakkak ki, sunî bir yahudidir.»

Sayın milletvekilleri, devletimizin idarî kademelerinin en üstte bulunan mesul makamlarına verilen bir raporun netice kısmında aynen şöyle denilmektedir :

«A) Mason teşkilâtı ve bu teşkilâtın çalışma tarzı açıkça göstermektedir ki, her mason millî duygulardan ve vatan sevgisinden mahrumdur. Her mason, kökleri dışarda, yabancı ruhlu bir tarikatın ajanı ve hizmetçisidir.

«B) Bu teşkilâtı zararsız hale getirmek için her çareye başvurarak çalışmak gerektir. İlk tedbir; esaslı bir inceleme yaparak masonluğa girmiş olanların kimler olduklarını öğrenmek ve böylelerini kilit mevkilerden uzaklaştırmaktır.

«C) Bu işi yapabilmek için aynı metotlarla, gizli ve ciddi çalışmak, bu çalışma içinde Devletin her türlü teşkilâtından faydalanmak, bu faydalanmayı dikkatle plânlamak ve derhal harekete geçmek lâzımdır.»

Devletin en üst idarî mercilerine verilen bu rapor, maalesef bugüne kadar kuvveden fiile çıkmadı. Bu rapordaki hakikatleri benimseyip takibedecek devlet adamı ortada bulunamadı.

Çok acıdır, elbette ki, bu raporu veren vatanperver, milliyetperver teşkilâtımızın mensupları, raporun takibedilmeyişinden dolayı vazife şevki bakımından hüsrana uğramışlardır. Onlar gibi biz de aynı hüsrânın ıstırabını çekiyoruz.

Sayın milletvekilleri;

Kendi iddialarına gelelim : Masonlar kendilerini nasıl müdafaa etmeye çalışıyorlar... Mec-

lisimizin kütüphanesinde de mevcut şu eser; (masonluk nedir, ne değildir). Pergelli ve gönyeli, mavi renkli bir eser, üzerinde de (G) rumuzu var. Burada kendilerini müdafaa için şunları yazmışlar. Evvelâ kendilerini tanıtmak imkânlarından bahsediyorlar, diyorlar ki; «Masonların kendilerine özgü işaret ve alâmetleri vardır. Bunların ifade ettiği mâna, mason olmakla öğrenilir. Masonlar bu sayede dünyanın her yönünde, lisanından bir kelime bilmeseler de buldukları memlekette kendilerini tanıtabilirler.»

Dikkat buyurunuz, Amerika'da, Japonya'da, İngiltere'de, dünyanın neresinde olursa olsun, bir mason kendisini rahatlıkla tanıtabilecek; bunu bizzat kendileri itiraf ediyorlar. Bütün bunlara rağmen «hayır, köktümüz dışarda değildir.» diye milletle istihza ediyorlar.

Yine mâbet üzerinde duruyorlar, diyorlar ki : «Masonluk, Dünyada bir iyilik ve barış mâbedi kurmak ve bu uğurda çalışmak iddiasına rağmen, çeşitli çevrelerin hucumlarından kurtulamamıştır.»

Peki, Dünyada bir barış mâbedi kurmak iddiası var da, nasıl siz «Türkiye içinde faaliyette bulunuyoruz, dışarı ile alâkamız yoktur.» diyebiliyorsunuz?.. Bu kadar güllünç bir iddia, umumi mantıkla istihza değil midir?

Yine burada bir ibarede de diyorlar ki : «Şunu hatırlatmak isteriz; Tanrı ne sadece Müslümanların ve ne de Türk musevilerin ve hristiyanların tanrısıdır. O, Kur'anın ilk suresinde, kendisini âlemlerin rabbi olarak tanıtmıştır. Fatıha suresinin ilk ayetinde, (Âlemlerin Rabbi olan Allaha hamdolsun.) denilmektedir. Bu âyeti vicdanı ve aklı ile okuyan ve ona inanan bir insan, Allahın bütün insanların rabbi olduğunu anladıktan sonra, o kimse için din ve milliyet farkı ve husumeti kalır mı?»

Bakınız Fatıhayı Şerif'in ilk âyetini nasıl tefsir ediyor, nasıl vicdansızca tefsir ediyor. Evet, Kur'anı Kerim'in o ilk âyetinde Cenabı Hak, «Elhamdülillâhi Rabbil Âlemin» buyurmuştur. Fakat, bütün kâinatı, insanları, inananı da, inanmayanı da, kâfirini de, müminini de, münafığını da, zındığını da, masonunu da Allah yaratmıştır, buna kimsenin itirazı yoktur. Buna ne Müslüman, ne hristiyan itiraz eder. Museviler, yahudiler hariç, diğer bütün insanlar,

«Evet, Allah yaratmıştır.» derler. Neden «hariç» dediğimi şimdi izah edeceğim.

Şimdi bakın, «demek ki bu âyet var, artık din ve milliyet farkı kalır mı?» diyor. Yani masonlara göre din ve milliyet farkı yok. Ya ne var; Türkiye'deki mason faaliyetine göre dil, din ve milliyet farkını kaldıracamız, masonluk potasında eriyip beynelmîlel yahudiliğin sömürgesi haline geleceğiz. İsteddiği bu.

Fatihayı Şerif'teki o âyet din farkını kaldırır mı?.. Asla kaldırmaz, ama onu istismar ediyor, islâmi bilgisi olmıyanları kandırmak, beyinlerini yıkayıp, mason locasının azat kabul etmez kölesi haline getirmek için bu telkinde bulunuyor. Ondan sonra da dönüyor, «Hayır, masonluk millî bir müessesedir, biz hudutlarımız içinde millî bir kuruluşuz.» diyor. Burada da, «Din ve milliyet farkı yoktur.» diyor.

Peki bu tezatları neden izah edemiyorlar?..

Demek ki, hem kökü dışardadır, milletlerarası yahudiliğe dayanmaktadır ve hem de din ve milliyet farkı tanımayan art niyetli, gayrimillî bir müessesedir. Bunu, kendi ifadeleri ile beyan ediyorlar.

Şimdi, «Yahudilikle ne alâkamız var,» diyorlar. «Biz sadece yahudiliğe ait tâbirleri kullanıyoruz.» diyorlar. Bakınız orada aynen şunu ifade ediyor : «Mason kitaplarında raslanan ibranî isimler, terimler, hikâyeler ise bu iddialar için yeterli bir delil sayılmaz.»

Yani, demek ki, bu masonlukta geçen tâbirlerin yahudice olması masonların ithamına vesile olmayacak. Peki, Salamon mâbedinden ilham alacaklar, tâbirleri ibranice olacak, beynelmîlel hüviyet taşıyacaklar, İsrail'e hususi surette dâvet edilecekler, ondan sonra da, «Hayır, bizim siyonizm ile alâkamız yoktur.» diye zeytinyağı gibi suyun üstüne çıkacaklar. Mümkün müdür bu?..

Yine diyorlar ki, «Mescidi Aksâ Kudüs'tedir. Burası İslâmiyetten 4 500 sene evvel Musa dinine merkez olmuştur. Müslümanlarca da mukaddes bir yer sayılan buraya saygı göstermek, museviliğe özel bir hizmet sayılabilir mi? Müslümanlar Mescidi Aksâ'ya muhabbet besliyorlar, biz de Kudüs'e muhabbet beslersek bu, Museviliğe özel bir hizmet olabilir mi?»

Müslümanlar oradaki Mescidi Aksâ'ya muhabbet besliyorlar, evet. Ama, masonların Ku-

düs'e olan muhabbeti ,oradaki Salamon Mâbedinden geliyor, muharref Tevrat'tan geliyor, muharref Tevrat'tan sonra en kıymetli kitap olarak tuttıkları Ekzodüs'ten geliyor.

Niçin bu farkı tefrik etmemek istiyorlar, niye bunu izaha yanaşmıyorlar? «Bizim muhabbetimiz, Salamon Mâbedinden geliyor» diymiyorlar?..

Diğer taraftan yine yahudiliğin altı köşe yıldızına temas ederek şunu söylüyorlar : «Altı köşe yıldız, Hazreti Süleyman'ın mührüdür. Bu altı köşe yıldız, binlerce sene sonra bir Yahudi devleti kurmak isteyenlere bayrak olmuştur.» Peki Yahudi Devletine bayrak olmuştur da, masonluğa bayrak olmamış mıdır? Altı köşeli yıldız, dünyanın her yerinde yahudiliğin, İsrail'in ve masonluğun bayrağı olarak bilinmektedir. Bunu kim inkâr edebilir? Bunu herkes biliyor ve kabul ediyor. Bunu dahi, tasavvur ediniz ki, tevile çalışıyorlar.

«Her dinin, bir öncesinden bâzı unsurlar gelenekler aldığı, dinlerin tekammülünü inceleyen bilginlerce bilinmekte ve bu hal yadırganmamaktadır» diyorlar ve «Din propagandası yapmıyan masonluğun tarihî yerlerden ve olaylardan iktibaslarda bulunması neden yadırganır?» diyorlar.

Evvelâ burada «din propagandası» deniyor. Masonluk din propagandası yapmıyormuş. Masonluk bizatihi bir din, bizatihi gizli Ortaçağ musevi tarikatı. Bunun propagandasını masonlar dışarda yapmıyorlar. Ancak, tekris muamelesine tabi tuttıkları insanlara, derece derece beyin yıkama muamelesinden sonra yapıyorlar. Ama, bakın şimdi nasıl din istismarı yapıyorlar, onu arz edeceğim.

Elimde gördüğünüz şu mecmua, bu sene Mason balosu münasebetiyle çıkarılmış ve «Kardeşlik» ismini taşıyan, beyaz kapak üzerinde mavi ve kırmızı çizgileri bulunan bir mecmuadır. Bunun üzerinde bir ayeti kerime ve iki de hâdisi şerif meali var. Ayeti kerime meali şu : «İnananlar birbirlerinin kardeşleridirler.»

Şu, (Masonluk nedir, ne değildir) adlı kitapta da diyor ki; «Din propagandası yapmıyan masonluğun...» Peki, din propagandası yapmıyor da, balo münasebetiyle çıkardıkları bu mecmuada niçin ayeti kerime ve hâdisi şerif meali koyuyor? Baloda dansa başlarken, iç-

ki içerken besmeleyi şerif çeksinler diye mi koyuyorlar?..

SAMİ ARSLAN (Denizli) — «163 ncu maddeye girer mi?» diye sorun bakalım Bakana!..

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Ne demektir bu? Din ile bu derece istihza, istihfaf, tahkir olur mu?.. İnsan bu kadar ardan, hayadan, edepten sıyrılır mı?

Dikkat edilirse, Basın Kanununa göre, çıkan her mecmuanın üzerinde tarihi olması gerekir. Matbaası var, ama tarihi yok. Fakat takibata da uğramaz. Neden?. Savcı korkar da ondan. Ankara Savcısı, mason locasının nerede olduğunu bilmez mi? Bilir. Bu mecmuayı görmez mi? Görür. Ama, Ankara savcılığından olmak istemez, onun için korkar takibata geçemez.

Orada diyor ki; «Din propagandası yapan masonluğun tarihi yerlerden ve olaylardan iktibaslarla bulunması neden yadırganır?»

Yani Salamon Mâbedi Kudüs, İsrail tarihi, muharref Tevrat, Eksodus bunların kaynakları oluyor da, «Bu tarihi kaynaklardan faydalanırsak bundan ne çıkar?» diyorlar. Bundan her şey çıkar, bundan bu vatana ihanet çıkar, bundan bu vatana vatan satıcılığı çıkar, milliyetsizlik çıkar. (Alkışlar)

Şimdi, size gösterdiğim bu Kardeşlik Mecmuası dolayısıyla Masonluğun kökü dışarıda olduğuma dair yeni bir delilini bizzat kendilerinin verdiğini de izah etmiş olacağım.

Balo münasebetiyle bir «hoş geldiniz» yazısı var. Büyük üstat yardımcısı, ismini vermiyorum, biz şahıslarla uğraşmıyoruz.. («Ver, ver» sesleri.) Efendim lüzumu yok. («Ver, ver» sesleri.) Peki öğrenmek istiyorsanız söyleyelim. Büyük üstat yardımcısı.. («Korkuyor musun?» sesleri.) Hayır korkmuyorum. Allah-tan başka kimseden korkum yok.

BAŞKAN — Devam ediniz efendim.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Büyük üstat yardımcısı Dr. Şekûr Öktem.

«Hoş geldiniz» yazısında şöyle söylüyor : «1883 tarihine ait yazılı bir vesikadan o zaman Tepebaşında verilmiş olan bir mason balosunda kardeşlerin kordonları ile bulduklarını, nutuklar iradedildiğini ve bir madam tarafından da ayrıca bir hitabette bulunduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

O zaman memleketimizde masonlar teker teker başka memleketlerdeki obediyonlara bağlı localar halinde çalışmakta idiler...»

(«Ne demek?» sesleri.) Efendim, obediyanın mânasını bilmiyorum. Öyle çalışıyorlar mı?

SAMİ ARSLAN (Denizli) — Şubeler demek.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — «Türk millî masonluğu büyük locası 1909 tarihinde yedi ayrı locanın bir araya gelmesiyle memleketimizdeki çalışmalarına başlamış bulunmaktadır. Derneğimizin Hükümetçe tasdik edilmiş ilk ismi; Tekâmülli Fikrî Cemiyeti idi. 25 Ekim 1929 tarihinde yapılan heyet toplantısında bu isim; Türk Yükseltme Cemiyeti olarak değiştirilmiş ve bugüne kadar da bu isimle devam etmiş bulunmaktadır.»

Şimdi bakın hem burada bir madamın hitabından irşadolunduklarını söylüyor, diğer taraftan o güne kadar yabancı memleketlerdeki obediyanlara bağlı localar halinde çalışıldığını ifade ediyor; ondan sonra da «Türk millî masonluğu kuruldu» diyor. Yani, tahtında müstetir mâna olarak «Biz millî teşkilâtız, dışarı ile alâkamız yok.» demeye geçiyor.

Şimdi, masonların ne derece din ve milliyet bağından uzak olarak faaliyette olduklarını gösteren bir vesikayı daha sizlere arz edeceğiz.

O da şu vesikadır : Yine aynı balo mecmuasında siyah çerçeve içerisinde «Ebediyete intikal edenler» diyor. Başına da demiş ki; «Son bir yıl içinde kaybettiğimiz sevgili ve kıymetli kardeşlerimizin aziz hâtıraları önünde saygı ile eğiliyoruz» «adı, soyadı, ölüm tarihi» demiş.

Bakın açıklanmakta mahzuru olmayan isimler :

Adı, soyadı

Vitali Bassan
Salvador Nardea
Şerafettin Süral
Moiz Parelli
Nesim Galimidi
Salamon Kohan
Hıfzı Olgan
Nubar Sivacıyan
Guisesepe Torcoma

Adı, soyadı

Halit Inceer
Mustafa Zühtü İnhan
Moşe Bilman
İzzet Belan
Ekrem Ergüven
Celâl İmre
Hristaki Angelidis
Kadri Olcar

Aziz hâtırası önünde eğildikleri kıymetli kardeşlerine bakın. Her locada muhakkak surette en azından birkaç yahudi vardır. Yahudi hiçbir millete itimat etmez. Etmediği için de her locayı kontrolü altına almak ister ve onlara direktif verir, onları kumandası altında bulundurur.

İşte onun için bu aziz kardeşlerine hürmeti vazife telâkki ederler.

Şimdi, geçen sene, yani son ölüm tarihi olan 18 Mart 1971, bunun baskı tarihi olmadığına göre her halde bu da 18 Mart 1971 tarihinden sonra tabedilmiş bir balo mecmuası. Yani, balo 1971 in Nisan ayında, birkaç ay evvel verilmiş oluyor.

Şimdi, balo münasebetiyle bu mecmuaya birçok devlet müesseseleri reklâm veriyorlar. Ayrıca maddi ve mânevi yardımda bulunuyorlar. Şimdi, Ankara'da böyle bir mason balosunun verildiğinden kimsenin haberi yok. Belki Millî İstihbarat Teşkilâtımızın veyahut siyasi polis'in malûmatı var. Bunun dışında kimsenin yok.

Fakat, şimdi buradaki teşekküle bakınız, onu arz edeceğim : «Teşekkürlerimiz. Balomuzun başarılı ve verimli olması için bizlere mümkün bütün yardımları ve yakınlıkları gösteren aşağıda adresleri kaydedilmiş müesseselere en samimî hislerimizle teşekkürü en zevkli bir vazife saymaktayız.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü.

Türkiye İş Bankası Genel Müdürlüğü.

Türkiye Emlâk Kredi Bankası Genel Müdürlüğü.

Türkiye Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü.

Türkiye Garanti Bankası Genel Müdürlüğü.

Türkiye Halk Bankası Genel Müdürlüğü.

Şekerbank Genel Müdürlüğü.

İller Bankası Genel Müdürlüğü.
Etibank Genel Müdürlüğü.
Sümerbank Genel Müdürlüğü.
Şeker Sigorta Genel Müdürlüğü.
Güneş Sigorta Genel Müdürlüğü.
Doğan Sigorta Ankara Müdürlüğü.
Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş.
Türkiye Şeker Fabrikaları A. Ş.
Yeni Karamürsel Mağazaları.
Spor - Toto Müdürlüğü.
Türk - Amerikan Bankası.
Tekel Genel Müdürlüğü.
Nihat Başartan Gümrük İşleri.
Mobil - Gaz.
Petrol Ofisi.
Ankara İmar Limitet.
Tuzcuoğlu Nakliyat İşleri.
Mars Matbaası.
Daily News Gazetesi.
Yankı Dergisi.
Türk Tarih Kurumu Basımevi.
Yapı ve Kredi Bankası.
Set Kafeterya
Yüksel Palas.
Apaydın Oteli.
BP Petrolleri Ankara Müessesilliği.
Osmanlı Bankası.
Türkiye Çimento Sanayii.
Yurttaş Gıda Sanayii.
Çimento İşverenler Sendikası.
Gima Genel Müdürlüğü.
Ataş Rafinerisi.
Pan - Am Ankara.
Hayat Mecmuası Ankara Temsilciliği.
Aral Şarapları.
Piknik.
İstanbul Emniyet Sendiği.»
Sayın milletvekilleri ;

Kimsenin haberi olmayan balodan hangi resmî devlet teşekküllerinin haberi olduğunu görüyorsunuz. Bu bir mason balosu mudur, yoksa İktisadi Devlet Teşekküllerinin özel sektörle birlikte yaptığı bir toplantı mıdır, nedir? Bunlar mason balosuna maddi ve mânevî her türlü yakınlık ve yardımı neden gösteriyorlar, bu cüreti nereden alıyorlar? Bu resmî Devlet teşekküllerinin, bu umum müdürlüklerin başlarında, idare meclislerinde oturan hangi suni yahudi mason var? Bunları ortaya çıkartmak Hüküme-

tin vazifesidir arkadaşlar. Bunları Hükümet ortaya çıkartmalıdır. Bu resmî müesseseler devamlı ihanete uğramaktadır. Çünkü, masonlara krediler oradan dağıtılmaktadır. İthalât işlerinde suyun başı oralarıdır. Kota tahsis salâhiyetleri için tavassut yerleri oralarıdır. İhanetin başı oralarıdır. Onun için oralar oraya yardım ediyor. Nasıl bir ve beraber olarak çalışıyorlar görüyorsunuz. Neden bu hakikatler meydana çıkmıyor, neden gizleniyor? Bu Devletin emniyet teşkilâtı yok mu? Millî İstihbaratı yok mu? Var. Rapor vermiyorlar mı? Elbette ki, veriyorlar. Onların vatanperverliklerinden zerre kadar şüphemiz yok. Ama, raporu veriyorlar, verdikleri makamdan gözleri yaşlı ayrılıyorlar. Çünkü, haklarında takibat icra edilmiyor. Size temin ediyorum, bu konuşmama rağmen bu müesseselerdeki bu sunî yahudiler yine meydana konmıyacaktır.

Ama bunların meydana konacağı gün gelecektir, gelecektir. Bundan eminiz ve bundan ümitvarız.

Mason locaları hakkında takibat yapacaklar. Mason localarına maddi ve mânevi devlet kâsalarını açanların hesap vereceği gün gelecektir. Onlara rıza gösterenlerin hesap vereceği gün gelecektir. O gün gelecektir inşallah.

Şimdi, masonların yaptıkları tahribat sadece bu kadarla kalmıyor. Dem'in arz etmiştik, içtimai, iktisadi ve siyasi hayatımızda da büyük tesir icra ediyorlar demiştik.

Bütün dünyada bunlar devamlı olarak siyasetle iştigal ederler. Fakat, kendileri hiçbir milletin içerisinde siyasi parti olarak ortaya çıkmazlar. Bunlar, dünyadaki bütün partilere kendi aşlarını vururlar, lider kadrolarına da girerler, iktidarda da olsa, muhalefette de olsa, partileri, kendi fikirlerinin tatbik vasıtası haline getirirler.

Bütün partileri gerek iktidarda olsun, gerek muhalefette olsun devamlı olarak kontrolleri altında bulundurmamak isterler. Masonların gayesi budur. Çünkü onların esas gayesi, milletleri mânen öldürmek, iktisaden iligine; kanına kadar sömürmek. Bütün gayeleri ve dâvaları budur.

İçtimai tesirleri her memlekette kendisini göstermektedir. Bugün Amerikan gençliğine bakınız, neden beyaz zehire ve beyaz zehirin

birtakım benzerlerine alâka duyuluyor? Neden gençler zehir iptilâsına düşüyorlar? Her türlü imkânlar kendilerine verilmesine rağmen bu imkânları insani ve müspet yolda kullanmıyorlar? Gizli bir el var, görünmiyen eller var. Dünya milletlerinin dimağlarını zehirlemek, onları salim ve iyi yoldan çıkartmak, nesilleri dejenere etmek ve kendi esaretine almak... Tatbik ettiği budur. Bugün Amerika'daki, Fransa'daki, diğer memleketlerdeki gençliğin buhranları bunlardan ileri gelmektedir.

Bizde hangi ana - baba, Orta - Doğu Teknik Üniversitesine evlâdını kendi kardeşine kurşun atsın diye, mensubu olmakla şeref duyduğu ordusunun karşısına elinde makinalı tüfekle çıksın diye gönderir? Acaba üniversitede neden bunlar başkalaşıyorlar? Neden bunlar zalimleşiyorlar? Neden bunlarda muhabbet yerine cemiyetlerine karşı husumet kaim oluyor? Bunu düşünmek lâzım.

Dikkat buyurunuz, daha evvelki 7 kişilik Orta Doğu Teknik Üniversitesi mütevelli heyetinde 4 tane mason vardı. Mütevelli Heyeti Başkanı da masondu, rektörü de masondu. Aynı zamanda Sosyalist Fikir Kulübünün de üyesiydi. Nazım Hikmet köşesinin yapılmasına ses çıkarmamıştı. Zira, siyonizmden maada bütün dinî ve millî sistemleri yıkmak için komünizmi âlet olarak kullanmak gerekiyordu ve talebeyi böylece birbirine düşürdüler. İlim ve irfan yuvalarını silâh deposu haline getirdiler. Milleti birbirine hasım kamplara bölmeye çalıştılar. İşte şimdi kıskırtılan, beyni yıkanan mâsum gençler yakalandı. Elbette ki, kanun cezasını verecektir. Hiç kimse fiilinin cezasını çekmekten istisna edilemeyecektir. Fakat acaba bu mâsumları bu hale getirenlerden hesap sorulmıyacak mıdır? İşin en mühim tarafı orasıdır. Orası bizi alâkadar eder, biz asıl orası üzerinde durmaya mecburuz. Yarın üç sene, beş sene, on sene hapis cezası alan belki 500, 800, 1 000 kişi yeniden tahliye edilecek, dışarıya çıkacak. Bunlar bu cemiyete hayırlı insan olarak mı çalışacak? Hayır. Cemiyete kırgın, küskün bir insan olarak kalacak ve cemiyetten intikam almaya çalışacak. Servetin düşmanı olacak. Huzurun, refahın, saadetin düşmanı olacak. Yeniden huzursuzluklara sebebiyet verecek.

Kanunları tatbik etmek lâzımdır, kâfi değildir. Bu kökü dışarıda olan mason yuvaları ve

saliklerini bir bir ortaya çıkarıp bu cemiyette onlara gereken cezayı vermediğimiz takdirde bu millet iç huzuruna eremeyecektir. Onu arz etmek istiyorum.

Dikkat edilirse bugün örfi idarece tesbit edilen en azlı solculardan hemen hemen hepsi önce mason locasına kaydolmuştur. İşte Çetin Altan, İşte Çetin Özek, işte Mümtaz Soysal ve daha başkaları... Hepsinin kayıtları açıktır. İlgili fişlerinin fotokopileri bütün gazetelerde çıkmıştır. Bunu inkâr edecek bir tek insan yoktur.

Demek ki, bunlar içtimai hayatımızda çok menfi tesirler icra etmektedirler. Basın yoluyla da bunu yapıyorlar. Dikkat ederseniz birtakım basın, örfi idare ilân edildiği güne gelinceye kadar en müstehcen, en müstekreh, en iğrenç resimleri çıkarmaktan zerre kadar haya da etmiyordu, utanmıyordu da... Hâlâ da devam ediyorlar; genç, körpe dimağları zehirliyorlar. Onlarda seks hayatının, cinsi hayatın erken inkişafını temine çalışıyorlar. Bâbiâlinin bu anaç ve kart mason ağalarına da «dur» demek zamanı gelmiştir. Artık bu müstehcen neşriyatlarına devam etmemeleri lâzımgeliyor.

Bakarsınız en ciddi olarak gördüğünüz yüksek trajik bir gazetenin ikinci sayfasının köşesinde namuslu bir muharririn yazısı için o gazete satış yapar. Bakarsınız «Bulvar Gazetesi» kadar kıymetsiz ve âdi gazete, cinsî hayatı teşvik, birtakım sansasyonel haberler verdiği için efkârı umumiyece benimsenmeye kalkılır. Bunları da önlemek vazifemizdir. İşte, bunları da sevk ve idare edenler mason localarıdır. Milletlerarası, beynelmilel Yahudiliğe bağlı olan mason localarıdır.

Her milletin iktisadi hayatında da gayet tahripkâr tesirler icra etmektedir. Milletlerarası Yahudilik ve ona bağlı masonluk milletleri mütemadiyen borçlandırmak siyaseti takibetmektedir. Alınan borç paraların millî menfaatlara uygun olarak değerlendirilmesine mani olmaya çalışır. Milletlerin millî varlığını müdafaa ve hayatiyetini muhafaza edememesi için büyük gayret gösterir. Bunun için de milletlere her şeyden evvel lâzım olan ağır sanayi, harb sanayiinin kurulmasını önlemeye gayret eder. Nitekim, bizde de ağır sanayi, harb sanayiinin doğmamasının sebebi budur.

Bugün millî varlığımızı muhafaza ve müdafaa edebilmek için, hayatiyetimizi idame ettirebilmek için elbette ki, kuvvetli bir devlet olmaya mecburuz. Bunun da ilk şartı ağır sanayie ve harb sanayiine sahibolmaktır.

Ne demiş bir şair : «Hazır ol cenge, ister isen sulhü salâh.» Cenge hazır olmalıyız, Sulh ve salâh istiyorsak. Elbette ki, bizim de millet olarak dünya barışına yardım etmek en büyük arzumuzdur. Milletlerarası bir menfaat muvazenesine dayanan, milletlerin birbirlerini istismar etmeyen bir sistemin tatbik edilmesini biz de büyük bir millet olarak camı gönülden isteriz. Ancak, buna rağmen senelerce Türkiye'de harb sanayii ihmal edilmiştir, ama nerelere paralar verilmemiştir ki... Eğer her sene harb sanayiimiz, motor sanayiimiz için 25 milyon lira ayrılmış olsaydı, 1940 dan bu yana, İkinci Dünya Harbinin geçirdiği felâketlerden sonra edindiğimiz tecrübe bizi bu yolda millî bir intibaha getirmiş olsaydı, o zaman biz de ağır harb sanayiini temin ve tesis için yiyeceğimiz günlük iki kabın birini dahi ona vermek lüzumunu hissederdik, ama maalesef bu da olmadı. Nereye verdik? Bize lâzım olan Devlet Bale ve operasına. Harb etmek için motor sanayiimiz olmasın, ama bale ve opera mektebimiz olsun; her sene 35 - 40 milyon lira oraya verelim, zararı yok. 90 milyon liralık Kültür Sarayımız olsun; motor fabrikamız bulunmamış ne çıkar. Tankımızı, topumuzu kendimiz yapamıyormuşuz ne çıkar... Balerinlerimiz, Devlet Tiyatromuzun artistleri, Kültür Sarayının müntesipleri var ya, onlar mason localarını kandırır, tecavüzü bizim üzerimizden defederler değil mi? Böyle bir hain mantık içinde mi mütalâa edeceğiz memleket meselelerini

Bakarsınız Sağmalcılar'da içme sularına lâğım karışır kolera olur, vatandaşlar hastanlanır; ama mutlu bir Yahudi ve mason azınlığı İstanbul'un sefasını sürer. Adalar onların, Beyoğlu onların, sular onların... Şimdi Ankara'da susuzluktan yanıyor, İstanbul'da susuzluktan yanıyor. Ne ehemmiyeti var. Yanan Kültür Sarayı olmasın, Devlet Bale ve Opera Mektebi olmasın. Susuzluktan yanmışız, bundan ne çıkar, gibi garip bir zihniyetin zebunu olarak yaşıyoruz. İşte dâva burada.

Yabancı sermaye de öyle tatbik ediliyor. Yabancı sermayeyi biz nasıl tatbik ediyoruz

memlekette? Yabancı sermayenin tatbik şartları var, ama bu tatbik şartlarını elimizin tersiy-le itiyoruz, ya ne yapıyoruz? Coca - Cola... Niye? Bizim milli meşrubatımız olmaz, yapamıyoruz. O halde Amerikan Yahudisine kapılarımızı açalım, milyarlarımızı katmerleştirsın, bizden istifade etsin. Çünkü beynelmilel Yahudi ve mason böyle istiyorda ondan. Yahudi ve mason istediği için Coca - Cola'ya ruhsat veriliyor. Coca - Cola'ya bu memleketi düşünen ruhsat veremez.

Tuborg ne oluyor? Kim buna ruhsat veriyor? Sebebi ne? Şimdi, bütün bunları milli bir zaviyeden, milliyetçi bir gözle görmeye mecburuz. Bizim birtakım iktisadi meselelerimizi komünistler istismar ediyorlar. Komünist istismarında da diyorlar ki, «Memlekette vurgun var, soygun var, sömürü var ve bunun düzeni var.» Bunu istismar ediyor komünistler. Biz niçin komünistlere imkân zemini hazırlamış olalım Komünistlere imkân zemini hazırlamak mecburiyetindeyiz. Komüniste diyeceğiz ki, «Hangi sahamız istismar ediliyor, çık, göster.» O gösteremeyecek. O halde ya Moskova'ya gideceksin, ya Pekin'e diyeceğiz.

İşte bunu söylemek için sanayi hamfesi yapmaya mecburuz. Refahı tabana indirmeye mecburuz. Müreffeh Türkiye böyle kurulur. Müreffeh Türkiye mason ve yahudi saltanatını temin etmekle kurulmaz. Bunu böyle bilelim.

Dikkat ediniz, Türk'ün zekâsı her şeyin üstündedir. Biz üstün ırk nazariyesine bağlı insan değiliz, ama büyük ve kahraman bir milletin evlâtlarıyız. Avrupa'ya adaleti, insanlığı götüren bir milletin evlâtlarıyız. Avrupa barbarlığının üzerine aziz milletimizin insaniyet örtüsünü örtmüş bir milletiz. Viyana kapılarına kadar uzanan ordularımız asmanın çubuklarına bedellerini fazlası ile bağladı da üzümünü öyle yedi. Önce parasını bağladı. Neden önce parasını bağladı? Belki üzümünü yerken ölürsem parasını çıkarıp cebimden asmaya bağliyamam diye düşündü de ondan. Önce parasını bağladı, sonra üzümünü yedi. İşte biz tarihin efendisi böyle büyük bir milletin evlâtlarıyız. Ecdadımıza lâyık olmak mecburiyetindeyiz. Onun için her millete örnek olan bir milletin zekâsı da geri değildir. Zekâda da üstünüz, kabiliyette de üstünüz, insanlıkta da, hamiyette de, insan

severlikte de üstünüz ve Avrupa'nın, Amerika'nın örneğiyiz. Yine inşallah o hale geleceğiz; ama şimdi soruyorum: Neden Türkiye'deki 9 600 ithalâtçının aşağı - yukarı % 90 ı Yahudi ve mason olacak? Bunun sebebi ne? Neden kota tahsis salâhiyetleri onlara yapılacak? İşte bunun üzerinde de durmaya, eğilmeye mecburuz.

Dikkat edilirse Odalar Birliğinin Başkanlığına devamlı olarak anaç ve kart masonlardan biri getirilmiştir. (Gülüşmeler)

Evet sayın milletvekilleri, bu devamlı olarak böyle olmuştur. Hattâ bir tanesi; Sırrı Enver Batur, «Sahibolduğum vasıfların en büyüğü masonluğumdur.» demiştir, diyebilmiştir.

Şimdi, diyeceksiniz ki, bu 9 600 ithalâtçının organizesine karşı Türkiye'de bir mücadele bayrağı açılmıyor mu? Açmak için, masonlara karşı, milli kuruluşlarımızın faaliyete geçmesi lâzım. Biliyorsunuz, Türkiye'de milli sermaye piyasası henüz teşekkül halindedir, teşekkül edememiştir henüz. Şimdi, bu 9 600 ithalâtçının Anadolu evlâdı olmasını temin, elbette ki, hepimize düşen millî bir vazifedir. Mason localarının faaliyetine müsaade edeceğiz, onların beynelmilel yahudilikten aldığı talimatı gereğince, milletimizi mânen öldürmeye, iktisaden sömürmeye ses çıkarmıyacağız, ondan sonra da tutup; «Efendim onların istismarına karşı milli sermaye harekete gelsin.» diyeceğiz.

Mücadele müsavi şartlar altında icra olunur. Bir taraf himaye görür, bir taraf ezilirse böyle bir mücadele verilmesi mümkün değildir.

Almanya'da çalşıp, alınının teriyle kazanıp, Türkiye'ye toran, freze tezgâhları getirmek isteyen bir işçi, bir türlü döviz alamamıştır. Ona demişlerdir ki; «Git, Burla Biraderler bu işe bakar, kota tahsis salâhiyeti onda, onun vasıtasıyla getir.» O adam şunu söylemiştir: «O halde ben tekrar Almanya'ya döneyim.» Ağlamış, üzülerek tekrar Almanya'nın yolunu tutmuş, gümrükten de torna, tezgâhlarını alıp gerisin geriye götürmüştür. Eğer locaların himayesinde olsaydı, eğer locaların işaret ettiği bir mason ticarethanenin tavassutunu temin etseydi, o zaman kendisini kurtarmış olacaktı.

Dikkat ediniz, Almanya'da yine Fort - pikap var, Türkiye'ye gümrüğüyle beraber 50 000 liraya maloluyor; ama şimdi Fort - pi-

kapların sokulması, Fort - minibüslerin sokulması yasak edildi. Niye?.. Türkiye'de umum müdürlüğünü Bernar Nahum'un yaptığı Koç müessesesi var, ondan alacak 120 000 liraya 50 - 60 000 liraya Türk işçisi dövizini eşya ya tahvil ederek getiremeyecek. Dâva bu. İşte şimdi TOFAŞ kurdular. Ora da yahudinin, masonun kontrolü altında.

Şimdi biz, tutup da iktisadi bakımdan bir istiklâliyet iddiasında nasıl bulunuruz? İktisadi bakımdan bu, esaret midir, değil midir? Onu soruyorum alâkalılardan, bunu istirham ediyorum.

Demin dedik ki, ayrıca mason locaları bir de yan kuruluş temin ediyor. Yan kuruluşları nedir mason localarının Rotary ve Lions klüpleri. Bunlar da yan kuruluşları. Hani demin arz etmiştim, İsrail Hükümetinin turizm dolayısıyla dâvet ettiği gazeteciler vardı ya, o gazeteciler arasında olan mason Rotary ve Lions klübü üyeleri için ayrıca toplantılar yapılacak diyor-du ya, işte orada bahsedilen Rotary ve Lions, Propeller klüpleri de beynelmikel yahudiliğin ve masonluğun yan kuruluşlarıdır. Türkiye'de doğmakta olan sermaye piyasasını, yahudilik ve masonluk lehine teşkilâtlandırma gayesi içindedirler; yaptıkları hareket budur.

Şimdi size bakınız, Rotary klübe, Lions klübe ait bir yazı okuyacağım. Efendim, bu Rotary ve Lions klüplerinin anatzüklerinin 2 nci madde, 2 nci bölümünde şöyle diyor; biraz sonra bu maddenin çıkarıldığını da arz edeceğiz :

«İyi hükümet ve iyi vatandaş nazariye ve itiyadını terviç ve teşvik etmek, cemiyetin medeni, içtimai ve mânevi refahında faal bir rol oynamak.»

Şimdi Rotary ve Lions klüpleri, mason localarının yan kuruluşudur, demistik. Bu tüzük hükümete verildiği zaman, İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği; «Buradaki iyi hükümet ve iyi vatandaş nazariye ve itiyadını terviç ve teşvik etmek, maddesinden (iyi hükümeti) çıkarınız.» diyor ve çıkarıyorlar.

Şimdi sayın milletvekilleri, Rotary ve Lions klüpleri dünya milletleri içerisinde, iyi hükümet, iyi vatandaş nazariye ve itiyadını terviç ve teşvik etmek hakkını nereden alıyor? Rotary ve Lions klüpleri diğer devletlerin işlerine ne hakla müdahale ediyorlar? Bu anlaşılma-

yor. Sonra cemiyetin medeni, içtimai ve mânevi refahında faal rol oynayacaklardır. Bunlar bizim millet olarak mânevi refahımızda faal rol oynamıyorlar, bunların faal rolleri, milletlerarası yahudiliğin, mason localarının refahını temin ediyor. Dikkat ederseniz mason localarına kayıtlı olanlarla, Rotary ve Lions klüplerine kayıtlı olanlar aynı şahıslardır hemen hemen. Çünkü Rotary, Lions klüpleri mason localarına adam hazırlama kampı halinde faaliyet-te bulunmaktadır.

Bunlar, Türkiye'de umuma yararlı cemiyetler haline getirilmişlerdir. Neden? İçişleri Bakanından onu da soruyorum; umuma yararlı cemiyet olarak bunları, hangi prensiplere uyarak, kabul ediyoruz? Umuma yararlı olmalarının sebepleri nelerdir? İyi hükümet, iyi vatandaş hazırlayacaklarına inandığımız için mi bunları öylece kabul edeceğiz arkadaşlar? Bu mümkün değil. Demek ki, masonlar yan kuruluşlarıyla de, memleketimizde yeni teşekkül etmekte olan, sermaye piyasasını hâkimiyetleri altına almaya çalışıyorlar.

BAŞKAN — Sayın Akumucu, rica etsem artık tamamlar mısınız?..

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Keseceğim.

BAŞKAN — Hayır, tamamlayınız.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Tamamlıyorum efendim.

Şimdi sayın milletvekilleri, konuşmaya başladığım andan itibaren, bu ana gelinceye kadar izah ve ispat ettiğim hususlar şunlardır :

Masonluk, kökü dışarda olan milletlerarası yahudiliğe dayanmaktadır. Menşei muharref Tevrat'tan almaktadır, o bir mânevi tarikatıdır, kökü dışardadır. Bunların gayeleri; milletleri mânen öldürmek, ikisaden sömürmektir, millî ve dinî her türlü kıymeti tezyif ve tahlir etmektir, millî mefkûreden uzaklaştırmaktır. Bütün bunlar, senelerden beri, tecrübe edinilen hakikatlerdir, dünyanın her yerinde böyledir.

Şimdi, artık bugün, demokratik nizam içerisinde, bunların hayatlarını devam ettirmeye rıza göstermek, demokrasiye, insan hak ve hürriyetlerine hürmetsizliktir, kanunlara karşı saygısızlıktır. Bunların mevcudiyetlerini, Anayasa ve Cemiyetler Kanunu içerisinde mütalâa etmeye imkân yoktur. Hukukî varlıkları hak-

kinda, Devletin en yüksek kademesine verilen rapordan sizlere üç fıkrayı okudum. Demek ki, bu teşkilâtle mücadele etmek zarureti vardır.

Şimdi yeni bir Hükümet kurulmuştur. Bâzi arkadaşlar helki diyecekler; Hükümet üç aylıktır, İçişleri Bakanı yeni gelmiştir. Hükümet üç aylıktır ama, çocuk değildir ki büyümesini bekliyorum. Hükümet demek, memleketin meselelerini her yönüyle bilen ve bu meselelere karşı ciddi surette eğilen ve söylediğini yapan bir icra kuvveti demektir.

Şimdi, örfi idare ilân edilir - edilmez kumandanlarımız derhal faaliyete geçtiler; bütün komünist yuvalarını bastılar, en azılılarını, kır gerillâcılarını, şehir gerillâcılarını yakaladılar ve Kanunun, adaletin perçesine tevdi ettiler. Şimdi burada bütün bunların gıdalanmasına sebebiyet veren mason locaları ayakta duruyor. Mason locaları hakkında Hükümet canibinden en ufak bir kıpırdama olmuyor. İşte şurada iki - üç kilometre ileride duruyor, Çalışma Bakanlığının arkasında, balkonundan kos - koca kalın zincir inmiş bir bina var; ihanet yuvasının mâbedi, fesat olacağının melânet yuvası, mason locaları duruyor orada.

MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Neresi orası?

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) —

Mason locaları, Türk Yükseltme Derneği Türkiye Büyük Locası. Şimdi İçişleri Bakanı kalksın burada söz versin: «Derhal örfi idareye haber vereceğim, şu anda takibat yaptıracağım» desin, tabutları, kuru kafaları, çengelleri, perçelleri, gönüleri, elbiseleri, ibadet tarzlarını, hepsini ele geçirelim.

SAMİ ARSLAN (Denizli) — Vakit kaybetmezse.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) — Vakit kaybetmezse, oradan tabii bir tarafa kaçırılmazsa. Bu ini basalım, buna nefes aldırmyalım istiyoruz. Gensoruyu bunun için verdik. Biz, İçişleri Bakanının şahsiyle alâkahi değiliz, vazifesiyle alâkahız elbetteki. İçişleri Bakanı kalksın desin; «Tetkik edeceğim.» Yok.. Zira, geçen sene 1970 Bütçesinde İçişleri Bakanına sual sordum; «Tetkik edeceğim, cevap vereceğim, Türk efkârı umumiyesine açıklamada bulunacağım.» dedi bu kürsüden. Aradan bir sene geçti, 1971 bütçesinde tekrar hatırlattık, ama yine vadinden hulfetti, sözüne sadakat göstermedi, ahde vefa göstermedi.

Şimdi bu İçişleri Bakanı da; «Tetkik edeceğim, neticeyi alacağım veya bir Meclis soruşturması haline getirelim, tetkik edelim, henüz edemedim.» gibi cevaplar vermesin, açık ve kati konuşsun. Hükümet olarak masonluğun yanında mısın, değil misiniz? (D. P. sıralarından «Bravo» sesleri) onu ifade ediniz.

HÜSEYİN ABBAS (Tokat) — Bunun cevabı Türkiye'de Hükümet düşürür.

HÜSAMEDDİN AKMUMCU (Devamla) —

Onu ifade ediniz, dâvanın mühim noktası orasıdır. Hükümet bunu açıklamaya mecburdur. Ya bu memlekette fiilî olarak mason hakimiyetini kabul edeceğiz, «Hâkimiyet kayıtsız şartsız millet» değil, «masonlarıdır» diyeceğiz veya «Hâkimiyet kayıtsız şartsız millet» ise bu fesat ocağının melânetlerine son vereceğiz («Bravo» sesleri). Açıkça bu ifade edilmelidir.

Sayın milletvekilleri,

Meclis araştırmasıyla ne alâkası var bunun, tetkikarla ne alâkası var bunun? Bu melânetleri bütün dünya biliyor, dünyanın her tarafında bu yolda neşriyat yapılıyor. Amerika'da masonların isimlerini, resimlerini neşreden günlük gazeteler çıkıyor; meydan okuyorlar. Henry Ford'un yazdığı gibi «Amerika'yı beynelmilî Yahudinin tasallutundan kurtaracağız.» diyorlar, onun mücadelesini veriyor Amerika. Biz de vereceğiz, biz de dünyaya bu yolda örnek olacağız, örnek olmamız da lâzımgeliyor. Onun için tekrar ediyorum; İçişleri Bakanı çıksın, açıkça ifade etsin; «Bunun kökünün dışarda olduğunu kabul ediyoruz.» desin. Ediyor mu, etmiyor mu onu söylesin.. Mücadele edecekse derhal Örfi İdareye bu hususta gereken talimat verilsin. Evet, Örfi İdare Hükümetin emrindedir, Örfi İdare vazifesini derhal ve süratle yerine getirecektir. Bundan katiyen şüphem yoktur, bu hususun ifade edilmesi lâzımgeliyor.

Sayın milletvekilleri, bu masonluk mevzuu gündeme alındığı takdirde size, bu delillerime inzimam edecek çok daha fazla deliller takdim ve arz edeceğim.

Onun için sayın milletvekilleri, gündeme alınması hususunda benimle beraber olacağınız ümidini taşıyorum. Gündeme alınmasında mahzur olmayacaktır; gündeme alınmasıyla, «Hâkimiyet kayıtsız, şartsız milletindir.» hususu

bir defa daha bu Mecliste teşkil edilmiş olacaktır. Bunu gündeme alalım, enine boyuna konuşalım; maddi refahımız, mânevi huzur ve saadetimiz millet olarak buna bağlıdır, bunu tahakkuk ettirmeye mecburuz.

Sayın milletvekilleri;

Deminden beri beni büyük bir sabır ve sükûnet içinde dinlediniz. Hiçbir parti tefriki gözetmeden, Millet Meclisini teşkil eden şu anda burada bulunan bütün milletvekili arkadaşlarıma ayrı ayrı teşekkürü bir şükran borcu bilirim ve reylerinizin de, masonluk meselesinin gündeme alınması şeklinde tecelli edeceği inancı içinde kürsüden ayrılırken cümlelerinizi hürmetle selâmlar, Allah'tan muvaffakiyetler niyaz ederim. (D. P. sıralarından, alkışlar.)

BAŞKAN — Demokratik Parti Grubu adına Sayın Önsal, buyurunuz.

D. P. GRUPU ADINA M. VEDAT ÖNSAL (Sakarya) — Muhterem Başkan, değerli milletvekilleri;

Isparta Milletvekili Sayın Hüsamettin Akumucu tarafından verilmiş, kökü dışarıda bir akım olan Masonlukla mücadele etmiyen İçişleri Bakanı hakkında gensoru açılması hakkındaki önerge üzerinde Demokratik Parti Grubunun görüş ve düşüncelerini açıklayacağım.

Gerek siyasi, gerekse iktisadi ve sosyal hayatımız yönünden konu büyük bir önem taşımaktadır. Ta 18 nci Asrın başlarında Üçüncü Ahmet zamanında Türkiye'ye girmiş olan masonluk, 18 nci Asrın sonlarında ve 19 ncu Asrın başlarında Üçüncü Selim devrinde kendilerinden bahsedilebilecek önemli bir zümre haline gelmiştir. 19 ncu Asrın ortalarındaki Kırım Harbinden sonra sayılarının büsbütün arttığı görülmüştür. Tanzimatı mütaakip Devlet hayatımızda kilit noktaları işgal eden mühim şahsiyetlerin büyük bir kısmının mason localarına girmesi neticesi, masonluğun Devlet hayatımız üzerinde ve cemiyetimizin istikbalini alâkadar eden konularda büyük bir ağırlık kazandığı görülmüştür.

İkinci Abdülhamit devrinde masonların faaliyetleri menedilmiş, buna rağmen Abdülhamit'in hal'ine kadar masonluk gizli olarak faaliyetlerini sürdürmüştür. İkinci Meşrutiyet ve Abdülhamit'in hallinden sonra ise, yeniden fa-

aliyete geçerek yönetime hâkim hale gelmiş oldukları, özellikle 1909 - 1912 yılları arasında masonluğun en önemli faaliyetlerini gösterdiği ve Osmanlı Devletine aşağı-yukarı bütün müesseseleriyle el koyduğu tarihî bir gerçektir.

Masonluğun Devlet ve millet hayatımıza bu kadar büyük ölçüde hâkim olduğu yıllarda ve bu yılları hemen takibeden yıllarda uğramış olduğumuz felâketlerin büyüklüğü çok düşündürücüdür. Cemiyetimizin istikbali ve Türk Devletinin bekası bakımından mevzua ciddiyetle eğilmek gerektiği kanaatindeyiz.

Cumhuriyetimizin kuruluşunu mütaakip 1935 yılına kadar Türk Mason Teşkilâtında gelişmeler olmuş, Türk Mason Localası birçok dış ülkelerde yapılan büyük mason toplantılarında temsil edilmiştir. 1929'da Türk Yükseltme Cemiyeti ismini alan Türk Mason Cemiyetinin 1933'te teşkil isminin Türk Yükseltme Cemiyeti Türkiye Büyük Marifî şeklini aldığını görüyoruz.

1935 yılında Atatürk'ün emri ve Hükümetin kararı ile Mason Localaları kapatılmıştır. Masonlar, kendi tâbirleriyle 14 yıllık bir uyruyu mütaakip Atatürk'ün ölümünden 10 yıl sonra, 1948'lerden itibaren hayır işleri ve fikrî çalışmalarla meşgul olacak teşekküller hüviyetiyle önce İstanbul, sonra Ankara ve İzmir'de şubeler açmak suretiyle faaliyetlerine yenilen ve açık olarak başlamışlardır. Atatürk'ün Mason Teşkilâtını ortadan kaldırmasını mütaakip, faaliyetlerini gizli, fakat tesirsiz bir şekilde devam eden ve fakat aralarındaki tesanüdü daima muhafaza eden eski masonlar bu yeni teşkilâtlara tekrar dâhil olmuşlar, cemiyet hayatımızda oynadıkları önemli rolü devam ettirmek imkânını bulmuşlardır.

Dünya masonluğunun tarihi ise çok daha eskidir. Gizli bir cemiyet olması dolayısıyla tarihî gelişmesi karanlıktır. Rivayete göre, Kudüs'teki Süleyman Tapınağının mimarı Hiram'a kadar dayanır. En yaygın inanca göre ise, 7 nci Yüzyıldan beri görülen loca teşkilâtıyla doğmuş ve gelişmiştir. Açık bir dernek olarak faaliyeti ise 1717'de İngiltere'de olmuştur. Masonluğun bütün dünyaya yayılmış olduğu ve insanlık tarihinin akışına müessir olacak kadar güç kazanmış olduğu bir vâkıdır. Hattâ dünyanın bâzı kudretli ülkelerinde devlet adam-

lığı ve iktidara gelebilmek için Mason olmanın şart olduğu inancını yerleştirecek kadar varlık göstermişlerdir.

Memleketimizdeki ve dünyadaki masonluğun kısaca tarihçesinden bahsetmemin sebebi; Devlet ve millet hayatımız bakımından mevzuun önemini daha iyi ifade edebilmek içindir. Türkiye'de iki asırlık bir maziye sahip, zaman zaman Türk idare teşkilâtına büyük ölçüde hâkim olmuş, siyasi, ekonomik ve sosyal hayatımıza endirekt yollardan müdahale etmek imkânını elde edebilmiş böyle bir cereyanın üzerine Meclis olarak eğilmek ve meselenin işyüzünü açığa çıkarmak elbette hayati bir önem taşımaktadır. Ancak, asırlar öteye kök salmış, gerek tarihimizde ve gerekse bugünkü hayatımızda siyasi ve idari önemli noktaları tutabilmiş ve ağırlığını hissettirebilmiş bir cereyanın hesabını bir gensoru önergesi münasebetiyle birkaç aylık bir Hükümetin İçişleri Bakanından sormayı mevzuun ciddiyetiyle mütenasip görmüyorum. Konu evvelâ açıklığa kavuşturulmalıdır. Masonluk nedir, gayeleri nelerdir, gayelerine varabilmek için neler yaparlar? Bu suallere cevap verebilmek elbette kolay değildir.

18 nci Asırdan beri Mason Teşkilâtının her cephesi için birçok eserler kaleme alınmıştır. Buna rağmen bu eserleri okuyanların masonluk hakkında tam ve ciddi bir bilgiye sahip olabildikleri iddia edilemez. İlmî bir şekilde bu soruların izahını yapmak mümkün değildir. Çünkü üyeleri herşeyi söylemezler. Masonluk hakkındaki bilgilerimiz daha ziyade rivayetlere ve masonların cemiyet hayatımıza yaptıkları tesirlere dayanmaktadır.

Ortada bir vâkıa vardır ve o da; Masonluğun gizli bir cemiyet olduğu, toplantılarını büyük bir gizlilik içinde yaptığı, üyelerinin gizli olduğu vâkıasıdır. İnkâr edilemeyecek bir diğer hakikat da; Masonluğun beynelmilel olması ve kökünün dışarıda olması hakikatidir.

Türkiye'deki Mason localarında bazı sembollere ve armalara millî işaretler koymak suretiyle Türk masonluğunu millî bir müessese gibi göstermek yolundaki çalışmalar bu hakikati örtmez. Zira Türkiye'deki Masonların Beynelmielel Mason toplantılarında temsil edil-

meleri ve oralarda alınan beynelmielel mahiyet-teki kararlara iştiraki ve üst Mason kuruluşlarının yabancı Mason kuruluşlarıyla temas edebilme durumları Türkiye masonluğunun millilikten uzak olduğunun belgeleridir.

Bütün faaliyetlerinde gizlilik olan ve beynelmielel mahiyeti olan bu cemiyetin faaliyetlerini açıklığa kavuşturmak, cemiyet hayatımıza musallat olabilecek kötülükleri önlemek bakımından kaçınılmaz bir zarurettir.

Masonik faaliyetlerdeki bu gizlilik nedendir, halktan hakikatler niçin gizlenmektedir? Birbirine yemin ile bağlanmış kişilerden teşekkül eden, yalnız yeminli ve bir nevi imtiyazlı şahısların vâkı olduğu gayelere sahip toplulukların içinde buldukları teşekküle ne derece zararlı olduğunu ve bu teşekkülü yıkıntıya götürdüğünü, Türk Milleti eski ve yeni birçok tecrübeleriyle gayet iyi bilir. Böyle bir topluluğa bağlı âzaların çoğu hayra hizmet ettikleri düşüncelerinde bile olsalar, hakiki gayelerini ustalıklı gizlemesini bilenlerin elinde şerre çalışan birer ââlet olmaktan kurtulamazlar.

İşte birbirine yeminle bağlı, yalnız imtiyazlı âzaların vakıf olduğu gizli gayelere sahip bir cemiyet hüviyetindeki masonluğun Türk toplumunda telâfisi gayrimümkün rahneler açtığı ve açacağı iddialarında büyük ağırlık vardır.

Türk halkının büyük bir ekseriyeti masonluğu bir nevi dinsizlik olarak anlar; bu sebeple de bu cemiyete iyi gözle bakmaz. Bundan istifade eden bazı politika cambazlarının; milliyetçi, vatanperver memleket evlâtlarını, «masondur» diyerek halkın gözünden düşürmeye gayret ettikleri çok görülmüştür. Bunun tersi de çok görülmüştür; mason biraderlerine dayanarak ikbal basamaklarına tırmananların halkın desteğini de sağlamak için mason olmadıklarını iddia ettikleri gibi. Politika hayatımıza bir vuzuh ve ciddiyet kazandırmak için meselenin üzerine bu yönden de Meclis olarak ve ciddiyetle eğilmekte fayda görürüz.

Masonluğun gizli bir yahudi organı olduğu iddiası vardır. Siyon Hükümetinin kuruluşunda masonluğun öncü vazifesini gördüğü iddiası vardır. Masonluğun siyonizmin bir vasıtası olduğu ve yeryüzündeki bütün mason localarının millî olduklarını iddia etseler bile bilerek ve ya bilmiyerek siyonizme hizmet ettiği iddiaları

vardır. Bu mevzuda vâkıalara dayanan inandırıcı belgeler İleriye sürenler de vardır. Bu da mevzuun büyük önemini belirliyen hususlardan birisidir. Türk Milletinin bilmediği ve akıl erdiremediği tekmil bozguncu faaliyetlerin hep mason kanallarından geldiği iddia edilmektedir. Millî tesanüdü bozanların başında masonların bulunduğu çok söylenilmiştir. Tarihimize, ecdadımıza ve mukaddes tanıdığımız her şeye karşı nefreti bize masonların aşıladığı iddiaları çok yaygındır. Bütün bu iddiaları açıklığa kavuşturmak ve icabediyorsa gereken tedbirleri almak Meclis olarak tarihi ve kaçınılmaz bir vazifedir.

Bütün bunlar elbette birkaç aylık bir Hükümetin İçişleri Bakanından beklenilemez. Meseleye Meclis'in el koyması ve araştırması gereklidir.

İnsanlar arasında din, milliyet farkı gözetmeksizin sevgi yaratmaya çalıştığını İleri süren, milletlerarası bir dernek hüviyetinde gözükmeye çalışan masonluk hakkında Atatürk'ün davranışları da mevzuun önemini ortaya koyar. Atatürk, muhakkak ki, masonluğun ne olduğunu, neler yapmak istediğini ve neler yaptığını gayet iyi biliyordu. Doğduğu Selânik ve gayet iyi tanıdığı Makedonya, tahsilinin bir kısmını yaptığı Manastır şehri masonluk faaliyetlerin en kesif olduğu bölgelerdi ve masonluk faaliyetlerde rol alanların ve önlânda görülenlerin büyük kısmı arkadaşları ve âmirleriydi. Bu vasatta Atatürk'ün masonların memleket kaderi üzerindeki faaliyetlerini ve gayelerini anlıyamadığı düşünülemez ve masonluğu bu kadar yakından tetkik etmek ve anlamak imkânına sahibolduktan sonra mason localarını kapatmış olması bu mevzuda Türk Devletinin kaderini elinde bulunduranlara yapılacak çok iş düştüğünün işaretidir.

Sözlerimi bitirirken Atatürk'ün mason localarının kapatılmasından sonra söylemiş olduğu sözleri tekrarlıyacağım. «Ben çok iyi bildiğim ve tanıdığım bu masonları salâhiyetlerimi kullanarak hem de kendi rızalarıyla yasak ettirdim. Localarını kapattırdım. Beni sevenler ve kararlarımaya değer verenler bu gayemi yaşatmalıdırlar.»

Yüce Meclise saygılar sunarım. (D. P. sıralarından «bravo» sesleri şiddetli alkışlar)

BAŞKAN — Efendim, başkaca söz isteyen olmadığı için Hükümet adına Sayın İçişleri Bakanı, buyurunuz efendim.

İÇİŞLERİ BAKANI HAMDİ ÖMEROĞLU

— Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

İsparta Milletvekili Sayın Akmumcu'nun, Türk Yükselme Cemiyeti hakkında İçişleri Bakanının gereği gibi hareket etmediği, yani kökü yurt dışında bulunan bir cemiyetin faaliyetlerinin yerek Cemiyetler Kanununa, gerekse Anayasaya aykırı olması nedeniyle hakkında tahkikat yapılmaması cihetiyle İçişleri Bakanı hakkında gensoru açılması hususundaki önergesini okudum ve kendilerinin bu cemiyet hakkındaki izahını dikkatle dinledim.

Yüce Heyetinizce de pek iyi bilinmektedir ki, Türkiye'de bir cemiyetin kurulması, Anayasanın 29 ncu maddesinde de işaret edildiği veçhile, serbesttir. Anayasanın 29 ncu maddesinde, önceden izin alınmaksızın cemiyet kurulacağı ve ancak kamu düzeni bakımından kanunla sınırlandırılacağı beyan edilmiştir, işaret edilmiştir.

Yine hepinizin bildiği veçhile Cemiyetler Kanununun birinci maddesi, kazanç maksadının dışında ikiden ziyade kişinin bir araya gelmesiyle medeni haklara sahip herkesin cemiyet kurabileceğine işaret etmiş, ancak birinci maddenin son fıkrası kanuna, ahlâka ve âdaba aykırı cemiyetlerin kurulamayacağına işaret etmiştir.

MUSTAFA KUBİLAY İMER (Konya) — Dev - Genç de öyle kurulmuştu.

İÇİŞLERİ BAKANI HAMDİ ÖMEROĞLU (Devamla) — İzin veriseniz izah edeceğim.

BAŞKAN — Müdahale etmeyiniz efendim. Sayın Bakan siz devam buyurunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI HAMDİ ÖMEROĞLU

(Devamla) — Şimdi bir cemiyetin tüzüğünün kanuna aykırı olup olmadığının tetkikininin, İçişleri Bakanlığının yetkisi dâhilinde olmadığını Muhterem Heyetiniz pekâlâ bilirler. Çünkü, Cemiyetler Kanununun birinci maddesi esasen tüzüğün İçişleri Bakanlığına veya şubesi olmadığı takdirde vilâyete verilmesi halinde tüzel kişilik iktisabedeceğini yazar. Binaenaleyh kurulan bu cemiyete, «Senin

faliyetine müsadde etmiyorum.» demek yetkisi İçişleri Bakanına ait değildir. Eğer cemiyet tüzüğü kanuna, ahlâka aykırı bir cihet taşıyorsa bunun kapatılması yetkisi Cemiyetler Kanununun 33 nci maddesi gereğince adliyeye aittir.

Bu durum muvacehesinde tüzüğü kanuna aykırı olmamakla beraber, eğer gayesi dışına taşmış ise, o takdirde de yine mahkemeye tevdi olunur ve mahkeme, yapacağı inceleme sonucu kapatılmasına karar verir.

Şimdi Sayın Akumucu, bidayeten gerek önergesinde ve gerekse huzurunuzda arzu olunurdu ki, bu cemiyetin faaliyetlerinin gayesinin dışına taşıdığı hususundaki delilleri ibraz etmek suretiyle, İçişleri Bakanlığına yardımcı olmak suretiyle bu delillerini mahkemeye intikal ettirebilmek imkânını bize vermiş olsun. Şimdiye kadar dinlediğim, öteden beri söylenenlerin dışında bu cemiyetin faaliyetine mahkemece son verilebilmesi için bir delilin mevcudolduğunu göstermemektedir. Çünkü Cemiyetler Kanununun 9 ve 10 ncu maddeleri esasen hangi cemiyetlerin kurulamayacağını, 10 ncu maddesi ise beynelmülül maksatlarla teşkil olunamayacağını dermeyer etmiştir. Yine biliyorsunuz ki, Cemiyetler Kanununun 28 nci maddesi gereğince bu kuruluşların toplantılarına Hükümet komiseri

gönderilmektedir. Kanuna ve tüzüğüne aykırı bir faaliyet görülemediğinden dolayı hakkın-da bir işlem yapılamamıştır.

Dolayısıyla İçişleri Bakanı hakkında, bu cemiyet hakkında tahkikat yahut da takibat yapılmaması nedeniyle gensoru açılmasının gündeme alınması yolundaki talebin kabul edilip edilmemesini; Yüce Heyetinizin takdirlerinize arz ederim. Saygılarımı sunarım.

SAMİ ARSLAN (Denizli) — Sual sorabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN — Soru soramazsınız efendim. Anayasa müsait değil.

Efendim, Hükümet adına Sayın İçişleri Bakanı görüşmüştür. Bu suretle Sayın Akumucu tarafından verilmiş bulunan gensorunun gündeme alınıp alınmaması ile ilgili müzakereler tamamlanmıştır. («Zilleri çalın Sayın Başkan» sesleri)

Açık oyda olur efendim o. Zil çalınması İçtüzüğe göre ancak açık oyda bahis konusudur.

Gensorunun gündeme alınıp alınmamasını oylarınıza sunacağım. Komünizm kadar zararlı ve kökü dışarda bir aşırı akım olan masonlukla mücadele etmeyen İçişleri Bakanı hakkında gensoru açılmasına dair olan önerenin gündeme alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir efendim.

V — GÖRÜŞÜLEN İŞLER (Devamı)

6. — *Asayişe müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/80) (S. Sayısı : 123 ve 123 e 1 nci ek)*

BAŞKAN — Şimdi efendim, gündemimizde Yüce Heyetinizin daha evvel aldığı karar gereğince Asayişe müessir bâzı fiillerle ilgili tasarının müzakeresine devam ediyoruz. Sayın Komisyonun ve Hükümetin yerlerini almalarını rica ederim.

Efendim Sayın Komisyon temsil edilmiştir. Sayın Hükümeti, yetki belgesine haiz İçişleri Bakanlığı Müsteşarı temsil etmektedir.

Kaldığımız maddeden müzakerelere devam ediyoruz. İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Birinci maddenin (B) bendinde sayılan hallerde; sanık veya hükümlünün teslim

olmaları için yapılan ihtardan sonra polis veya jandarmaya karşı silâh kullanmaya filhal teşebbüs etmeleri halinde ihtara lüzum olmaksızın silâh kullanılır.

Müsademe sırasında; sanık veya hükümlüye müsademede veya kaçmada yardımcı olanlar haklarında da birinci fıkra hükmü uygulanır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz isteyen sayın üyelerin isimlerini arz ediyorum : Sayın Ülker, Sayın Aytuğ, Sayın Buldanlı, Sayın Akal, Sayın Özgüner ve Sayın Kürşat.

KENAN MÜMTAZ AKIŞIK (Bitlis) — Grup adına söz istiyorum.

KADRİ EROGAN (Sivas) — Ben de grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Lütfediniz grup adına tatbikatımız gereğince grup yetkililerinin yazılı beyanı lâzımdır efendim.

KENAN MÜMTAZ AKIŞIK (Bitlis) — Zaten tevali ediyor.

BAŞKAN — Hayır, ben ettirmiyorum efendim. Sureti katiyede grup yetkilisinin yazılı bir beyanı olmalıdır.

KENAN MÜMTAZ AKIŞIK (Bitlis) — Var efendim.

BAŞKAN — Varsa mesele yok.

KADRI EROGAN (Sivas) — Daha evvel grup adına konuşmalar yapmıştık.

BAŞKAN — Varsa mesele yok efendim.

C. H. P. Grubu adına Sayın Akışık, buyurun efendim.

Siz de Demokratik Parti Grubu adına söz istediniz değil mi Sayın Eroğan?

KADRI EROGAN (Sivas) — Evet efendim.

BAŞKAN — Peki efendim.

Sayın Akışık, hatırlatmak isterim; gruplar adına on dakika ile konuşmalar sınırlı idi efendim. Buyurun.

C. H. P. GRUPU ADINA KENAN MÜMTAZ AKIŞIK (Bitlis) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Asayişle ilgili kanun tasarisının ikinci maddesinin bir özelliği vardır. Bu maddenin hazırlanışı, redakte edilışı hukuk ölçülerine uymamıştır. Malûmuâliniz iki fıkradan ibarettir. Birinci fıkroda, silâh kullanma şeklini ihtara tabi tutar; ikinci fıkroda da suçlulara yardımcı durumda olanların hangi hallerde silâh kullanma ile muhatabolacaklarını izah etmeye çalışır.

Maddenin birinci fıkrasında bahsi geçen husus; aslında birinci maddenin içine girmesi lâzımgelen bir husustur. Çünkü, bu madde tek başına fıkra olarak ele alındığı zaman, ihtarın yalnız bu madde ile ilgili kaldığı, birinci maddenin ise ihtarsız olarak muhtelif celselerde muhtelif arkadaşların ortaya koyduğu tereddütleri haklı çıkaracak şekilde silâh kullanma gibi bir anlama geleceği ortaya çıkıyor. Maalesef bunu, bundan evvelki celsede telâfi etme imkânı varken, Sayın Komisyon Sözcüsünün de bu lüzumu kabul etmiş olmalarına rağmen, madde aleyhine konuşanlara âdeta bir nevi tecziye kastiyle bu tekliflerini geri aldılar ve Sayın Turhangil'in de bâzı tutumlar içine girişi ve girenleri tasvibedişi

bir nevi Başkanlık mahareti arasında kabul edilerek o da meseleye katılınca, ikinci maddenin birinci fıkrasının vehameti şu anda önümüze çıkmış bulunuyor.

İhtar, ikinci maddenin medlûlüne şüphesiz girebilecek hal değildir; yani mantık bunu böyle kabul eder. Ama sadece mantık yolu ile, muhakeme yolu ile bunu çıkarmayı, bir nevi takdire tabi tutmayı kanun, kanun olarak kabul etmez, mümkün olduğu kadar açıklık getirir. Sayın Komisyonun, kürsüye geldiğim sırada böyle bir noksanı hesaba katarak ikinci maddeye o şekilde bir açıklık getireceğini, bilhassa birinci fıkrası itibariyle getireceğini duyduk ve memnun olduk. Ümid ederiz ki, bu tereddütlerimiz ortadan kalkmış olur.

Yalnız ikinci maddenin ikinci fıkrasının bir tehlike arz ettiğini tekrar dikkatlerinize sunmak isteriz. Burada der ki:

«Müsademe esnasında; sanık veya hükümlüye müsademe veya kaçmada yardımcı olanlar haklarında da birinci fıkra hükmi uygulanır.» Yani, hükümlüye kaçarken, müsademe ederken yardımcı olanlar ihtarlı olarak, eğer silâhlı bir karşılaşma gibi an mevzuubahis ise ihtarsız olarak bir zabıta muamelesine muhatabolacaklar.

Bir kere dikkatimizi çeken nokta şudur: Asıl suçlu, bâzı himayelere mazhar olmuştur; eğer adına himaye demek mümkünse. Yani tevkif edilmiş olduğu halde riayet etmemiş, ilân edilmesine rağmen gelip teslim olmamış, dağa çıkmış ve asayiş bozmuş, buna rağmen zabıta ile karşılaştığı zaman bir ihtar şansına da sahibolmuş, ihtara da riayet etmezse kendisine karşı silâh kullanılmış. Fakat yardımcı gibi görünenlerde böyle bir şans yok. O yardımcının oraya tesadüfen gelmiş olması, bir akrabalık saikasıyla gelmiş olması, bir merak saikasıyla gelmiş olması ve buna benzer birçok hallerle gelmiş olması mümkündür. Hangi halde, kalabalıkta bulunan insanların psikolojisi ve fiiliyatı itibariyle, hangi maksada hizmet ettiklerini tesbit etme imkânı olmadığına göre, kullanılacak silâh, yardımcı olanların tümüne teşmil edilen bir silâh oluyor. O şekilde ki, zabıtanın silâh kullanmasında karşıdaki kalabalığın silâhlı olup olmaması da hesaba katılmıyor veyahut kalabalık silâhlı ise, hakika-

ten yardımcı durumda olmasına rağmen silâhsız durumda olan bir kişinin varlığı mevzuu bahis ise, bu da hesaba katılmıyor ve asıl suçlunun bu tasarı ile biraz sahibolduğu avantajlarından mahrum edilerek bir silâhlı müdahaleye muhatabedilebiyor.

Bunun mahzuru evvelâ şurada : Bir aile efradınca kütle halinde silâh açılması daıma mümkün. Ayrıca, ülkemizde, birçok ülkelerde olduğu gibi meselâ üniversite hâdiselerinde, okullarda, yani toplum bünyesini ve psikolojisini etksettiren birçok yerlerde bu tip davranışlarla karşılaşmak mümkün.

Meselâ bir anarşistin veyahut bir anarşist kopyasının etrafında olup olmadıklarına bakılmadan, emsalini yine yakın tarihimizde gördüğümüz üzere, bir binaya, o anarşistin mensubolduğu topluluğun yardımcı olup olmadığını takdir etme imkânı olmadan tümüne silâh kullanma imkânı bu ikinci madde ile önümüze çıkmış oluyor.

İkinci maddede yardımcılık hususunda eğer silâhsız kişilere silâhın kullanılmıyacağına dair bir sarahat getirilmek suretiyle ağırlığı tehlikesi telâfi edilirse, diğer hususlara bir dereceye kadar iyi niyetle, iyi gözle bakmak mümkündür.

İkinci maddenin ikinci fıkrasının hukuk açısından bir diğer mahzuru; bugüne kadar bilimsel tarafile bütün hukuk literatüründe, hukukta ve cezada tanınmış olan bir teşebbüs halinin bir nevi teşevvüğe uğratılmasıdır. Yüksek malûmumuz, bir suçlu, diyelim ki, zabıta ile silâhlı bir çatışmaya girdiği anda ona yardım edenler varsa, bu gibi halde hukuk anlayışında, hukuk dilinde, orada yardımcılık değil iştirak hali vardır, o suçluya iştirak edilmiştir. Şimdi burada bir yardımcılık getiriliyor ve yardımcılık, iştirak halinin gösterdiği cezalandırılma dışında yeni bir cezaya muhatap tutuluyor. Dolayısıyla ikinci maddenin ikinci fıkrası, ceza hukukunun bir nevi müesseselerinden birisi olan iştirak halinin tamamen ihlâl edilmesine ve dolayısıyla her iki halin de bir nevi teşevvüğe uğratılmasına meydan veriyor.

Şimdi, zabıtaya mukavemet etmek, yani karşı koymak, çatışmaya girmek hukuk nizamında, Ceza Kanunumuzda zabıtaya mukavemet olur. Mukavemette, ona her hangi bir

suretle, hele bilhassa silâhlı haliyle yardımcı olanlar o suçun şerikidirler, asli veya fer'i anlamda şeriki olurlar. O suçun şeriki olarak ne ceza göreceklerini de Ceza Kanunu tâyin etmiştir. Şimdi biz, ikinci fıkrayı getiriyoruz ve diyoruz ki : «Müsademe sırasında; sanık veya hükümlüye müsademede veya kaçmada yardımcı olanlar haklarında da birinci fıkra hükmü uygulanır.»

Eğer burada yardımcılık, sonra göreceğimiz dördüncü maddedeki yardımcılık anlamında ise, onun da yine Ceza Kanununun 276 ncı maddesinin şümülünü ihlâl eden bir tarafı var. Eğer iştirak hali anlamında ise, zaten buraya girmesine mahal yoktur.

BAŞKAN — Sayın Akışık, süreniz doldu efendim.

KENAN MÜMTAZ AKIŞIK (Devamla) — Süremizin de dolmuş olduğunu nazara alarak, şu hususu da söyleyerek sözlerimi tamamlamak isterim.

Buradaki silâh kullanmanın asıl tehlikeli tarafı, üçüncü maddedeki - tasarı aynen kabul edildiği takdirde - verilen hudutsuz yetki haliyle birleşmesi halinde hakikaten endişe yaratıcı vasfa girmiş olmasıdır.

Silâhsız kişiler dahi eğer suçlunun etrafında ise veyahut ona yardım edebilecekse, hattâ yardım etmese bile, zabıta mensubunun değerlendirmesi, takdiri eğer o makama tevcih edilmiş ise, bu takdirde o şahıslar için hayati tehlike yaratan büyük bir mesele oluyor. Çünkü, zabıta mensubu takdirini bu anlamda kullandığı zaman, arkasında bu kanunun üçüncü maddesi vardır. Üçüncü maddesinin zabıta mensuplarına verdiği yetki şöyle : Âdeta hiçbir tahkikata uğramıyacak, tevkif edilemeyecek, tahkikat adı altında aleyhine bir teşebbüse girildiği zaman, tahkikat merciine, - ki bu savcıdır - savcıya diyecek ki, «Ben filân kanuna göre bu yetkimi kullandım» Savcı bu cevabı aldıktan sonra âdeta tahkikatı durduracaktır.

Şimdi, zabıta mensubunun kafasında böyle bir yetki varken, bir suçlunun yakalanması gibi bir vazifeyi yerine getirmenin de kendisine verdiği inşirah varken ve hele bu gibi hallerde silâhsız dahi olsa silâh açma yetkisinin bu kanunun ikinci maddesinin ikinci fıkrasından çıkarılabilecek olduğunu hesaba katmışsa, artık

bir sade vatandaş sınıfından olan jandarma erinin bir kütleye, kütlenin vasfına, hüviyetine bakmadan ateş açması mümkün olacaktır.

Biz bu konuda, iştirak hali hususunu da hesaba katmadan, sadece hiç olmazsa silâhlı yardım kaydıyla fıkranın değiştirilmesini istirham eden bir önerge takdim edeceğiz. Tasvibederse- niz ve sayın Komisyonun da birinci fıkranın yeni redaksiyonu sırasında buna iltifat ettik- lerini görürsek zannederiz ki, artık üzerinde durduğumuz tereddütler ortadan kalkmış ola- caktır.

Teşekkür eder saygular sunarım.

BAŞKAN — Sayın Erogan, Demokratik Parti Grubu adına buyurunuz.

D. P. GRUPU ADINA KADRI EROGAN (Sivas) — Sayın Başkan, muhterem arkadaş- lar; görüşmekte bulunduğumuz kanun tasarısı- nın ikinci maddesinin birinci fıkrası aynen şöy- le tesbit edilmiş :

«Birinci maddenin (B) bendinde sayılan hallerde; sanık veya hükümlünün teslim olma- ları için yapılan ihtardan sonra polis veya Jandarmaya karşı silâh kullanmaya filhal teşeb- büs etmeleri halinde ihtara lüzum olmaksızın silâh kullanılır.»

Muhterem arkadaşlar; burada silâh kullan- maya teşebbüs etmesi halinde, zabitanın ihtar- sız silâh kullanacağını hüküm olarak getirmek- tedir. Bir tahmin veya faraziye olarak; o an- da eşkiyanın silâhını teslim etmek için silâhını eline alması dahi filhal teşebbüs telâkki edile- rek ihtara lüzum kalmadan infasını kanunileş- tiriyor. Onun için, çok zayıf bir ihtimal de ol- sa, faraza tasarıyı getirenler der ki; «Yani eş- kiyayı biz serbest bırakalım, illâ jandarmayı, polisi öldürsün de ondan sonra mı polis silâhını kullansın.» Bizim kastımız o değildir. Biz diyo- ruz ki, Devlet daima kuvvetlidir, Devlet daima hüsniyetlidir, tedbirlidir, üstün kuvvete sa- hiptir. Binaenaleyh, bütün bu vasıfları ve kud- reti ile fırsat kollayan insan durumuna düşerek, görür görmez, madem ki ihtar ettim, diye hemen silâhını kullanıp ifna etmesi gibi mahzuru önle- mek için «filhal müsademe de bulunmak» ibare- sini getirmek suretiyle zabitanın ihtarına rağ- men yine de silâhlı müsademe yapmağa geçerse o zaman hiç bir vicdani sorumluluk kalmaz. Binaenaleyh, ben Yüce Heyetinizden istirham ediyorum, dağ başında, her hangi bir şekilde

belki de müdafaayı nefis havası içerisinde za- bitanın onu öldürmeden teslim alması imkânı- nı ortadan kaldıracak bir hukukilik vermeme- liyiz. Onun için biz diyoruz ki, buradaki «silâh kullanmaya filhal teşebbüs etmeleri» ye- rine, «filhal müsademeye geçmek» suretiyle bütün ihtarları hiçe sayarsa o zaman elbette ki, silâh kullanmak reddedilmez bir vâkıa ola- rak karşımıza çıkıyor.

Birinci fıkradaki istirhamımız: «filhal si- lâh kullanmaya teşebbüs» ibaresi yerine «fil- hal müsademeye geçmeleri halinde ihtar lü- züm kalmaksızın müsademe yapar» dersek da- ha sâlim bir yol çizmiş oluruz.

2 nci maddenin ikinci fıkrasına gelince ora- da da aynen şöyle diyor: «Müsademe sırasında; sanık veya hükümlüye müsademe veya kaç- mada yardımcı olanlar hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.»

Muhterem arkadaşlar, bu hüküm çok nis- betsiz bir hüküm olur. Sebep: Biz Silâhı han- gi şartlarda zabıtaya kullanma imkânı veriyö- ruz? Bir veya birkaç katil suçundan tevkif müzekkeresi ile veya arama müzekkeresi ile aranmakta olup silâhlı olarak dağa çıkıp, ora- da da lâlettâyin silâhlı olarak dolaşmak değil, filhal emniyet ve asayiş ihlâl ettikleri anlaşı- lanlar veya bir veya birkaç katil suçundan hü- kümlü veya mevkuf olup silâhlı olarak dağa çıkan ve asayiş filhal ihlâl ettiği anlaşılanlar olursa onları 10 günden az ve 30 günden çok olmamak üzere, Yüce Heyetinizin kabul ettiği radyo ve televizyon da dâhil, ilân ettiğimiz ki- şilerle 6 ay veya 10 sene sonra da olsa zabıta karşılaştığı zaman yine de ihtar edecek. İhta- rı kabul etmezse silâh kullanılacaktır. Halbu- ki, bu çok tehlikeli bir fıkradır, Yüce Heyeti- nizin dikkatine arz ediyorum. Ormanlık bir köyde jandarma önüne katmış, eşkiyayı kova- lıyor. Sabahın alaca karanlığında veya akşa- mın ilk karanlığında veyahut gece. O anda kendini korumak için bir eve sığınan bir eş- kiyaya karşı zabıta kuvvetleri derhal müsademe girişmiş, ev sahibi bilhaber, hiçbir ilgisi ve illiyeti yok. O anda teslim olmasını emre- decek. İçeride eşkiya silâhını dayamış. Sibel Erkan hâdisesi daha dün cereyan etti, Türk Devleti bilmez miydi, topu ile, tüfeği ile bir anda imha ederdi, ama sabır gösterdi, basiret

gösterdi ve öldürmeden elde etti. Çünkü, Devlete yakışan budur.

Binaenaleyh, böyle bilhassa dağ başında cereyan edecek hâdiselere ve şakilere müteveccih bir kanun hazırladığımız göre, hiçbir günahı olmıyan bir insan veya bir dul kadın kendi başından belâyı atmak için «Amam şu arka kapıdan çık» dedi, ilk görünüşte sanki eşkiyaya yardım ediyormuş gibi gelebilir. Onu, eşkiyaya tanıdığımız haktan mahrum ederek, imha etmek, görülecek, duyulacak, işitilecek bir hüküm olmaz. Bunu kabul etmemiz mümkün değildir. Ama eşkiyaya silâhlı olarak yardım ederse burada iradesi inzimam etmiştir, kendi fiilî hareketi ile Devletin zabıta kuvvetine karşı o da bir eşkiya gibi harekete geçmiştir ve o da zabıta kuvvetlerinden gelecek tehlikeyi bile bile iradesiyle göze almıştır. Binaenaleyh, burada tekrar okuyorum ve dikkatlerinize arz ediyorum: «Müsademe sırasında sanık veya hükümlüye müsademede veya kaçmada yardımcı olanlar hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır» ibaresini kabul etmek mümkün değildir. Ancak, olsa olsa silâhlı olarak filhal yardım edenler hakkında da yukardaki fıkra hükmü icra edilmek suretiyle denebilir ve bu takdirde de masum pek çok vatandaşlarımızı hiçbir suretle iradesi inzimam etmediği halde mağdur olmalarından kurtarmış oluruz.

Her iki hususta da birer önerge takdim etmiş bulunuyoruz. İltifat edilmesini istirham ediyoruz.

Hürmetlerimizle.

BAŞKAN — Sayın Ülker, buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, 2 nci maddede 1 nci maddedeki esas tamamlanıyor. Yani 1 nci maddenin bir parçası oluyor bu 2 nci madde. «Birinci maddenin (B) bendinde sayılan hallerde; sanık veya hükümlünün teslim olmaları için yapılan ihtardan sonra polis ve jandarmaya karşı silâh kullanmaya filhal teşebbüs etmeleri halinde ihtara lüzum olmaksızın silâh kullanılır.»

Burada bir defa yazılış olarak vuzuh vermek ihtiyacı var. Yukarda ilân suretiyle yapılan ihtar var. Biran için olsun insanın aklı oraya kaçabilir, onun için buna bir açıklık vermek lâzımdır. Bu ihtar oradaki «teslim ol» ihtarındır, yani karşılaştıkları zaman yapılan ihtardır,

metindeki kastın bu olduğu anlaşılıyor. Filhal teşebbüs etmeleri halinde de silâh kullanılır, deniyor.

Değerli arkadaşlarım, burada bu 2 nci maddenin tatbik edileceği şahıslar 1 nci maddede gösterilen şahıslardır; «ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan sanık olanlar.» Bu çok geniş bir kapsamdır. O suçu işlediği takdirde belli şartlar altında eğer silâhlı bulunursa, silâhlı olduğu nasıl tesbit edilecek, onu da yönetmelik tesbit edecek. «Biz gördük, silâhlı idi» demek suretiyle mi olacak; birisine ateş ettiği zaman, «işte silâh var» mı denecek, yoksa silâhlı olduğu farzedilecek bir vaka mı yapmış olacak?... Onlar şurada meşkûk. Ama İçişleri Bakanlığı mahallî zabıta kuvvetlerinden aldığı bilgiye göre tesbit edecek ve ilân edecek. Bunun Anayasaya aykırı olduğunu ilân etmiştik. Şimdi, o noktadaki fikrimiz mahfuz kalmak şartıyla bu maddeye ihtiyaç yoktur; çünkü, bir kanun ancak bir boşluğu doldurmak için getirilir, yahut mevcut bir kanunu değiştirmek için getirilir. Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununda sarih olarak şu durum için hüküm vardır: «Polisin vazifesini yapmasına yalnız veya toplu olarak fiilî mukavemette bulunmuş veya taarruzla mümanaat edilmişse..» İşte 2 nci maddedeki her iki ihtimali de Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu derpiş etmektedir. Böyle bir hükmün getirilmesine lüzum yoktur. Yani çift hüküm getirmiş oluyoruz biz, tekrar etmiş oluyoruz. «Efendim, bunun psikolojik faydası vardır» denebilir. Kanunların böyle psikolojik fayda için getirilmesi bahis mevzuu olamaz. Orada açık hüküm vardır; bu açık hüküm gereğince zaten polis ve jandarma tabancasına elini atan adama ateş eder, her zaman eder ve etmiştir. «Dur» diye ihtar ettiği adam durmazsa ateş eder; Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununda bu husus vardır, dolayısıyla bu 2 nci madde fazladan konmuş oluyor.

İkinci fıkradaki hükme gelince, bu hükmü kabul etmeye imkân yoktur: «Müsademe sırasında; sanık veya hükümlüye müsademede veya kaçmada yardımcı olanlar haklarında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.»

Bir defa ceza hukukunun prensipleri içerisinde yardımcı olanlar zaten ceza görürler. Kim yardımcı olursa olsun mutlaka cezalarını görürler. Bu yolda Türk Ceza Kanununda ve diğer

kanunlarda hükümler vardır. Ayrıca bir başka hususiyet daha arz ediyor; 1 nci maddeye tâbi olurlar. Yardım edenler, ilân edilenler değildir. Yani 1 nci maddedekiler ilân ediliyor, haber veriliyor, «teslim olmazsanız size ateş ederiz» deniliyor. Fakat bu ilân edilmiş kimseye yardım edenlere, - benden evvel konuşan Sayın Erogan arkadaşımız da ifade etti - burada ağır bir hüküm getiriyoruz; hiç ilgisi olmayan, İçişleri Bakanlığının tetkikinden geçememiş, ilân edilmiş - kanunun kabul şekline göre bir kimseyi de buna ithal ediyoruz. Buna kim yardım etmiş? Ne yapmış? «Müsademe sırasında; sanık veya hükümlüye müsademe veya kaçmada yardımcı olanlar...» Müsademe veya kaçmada yardımcı olan tâbiri gayet geniş bir tâbirdir. Burada benden evvel konuşan ve mesleği de idareçilik olan arkadaşımız gayet yerinde olarak söyledi. Evinin içine bir şalkı girmiş, kendisini öldürüp öldürmeyeceği belli değil, canı tehlikede, bir yerden kaçmasını temin ediyor. Herkesin yapabileceği bir şey, hepimiz bunu yaparız, bizi öldürsün diye beklemeyiz, onu kaçırmak isteriz. Bunu kaçırdı diye onun üzerine de, birinci fıkra hükmü uyarınca ateş edilecek. Bunun da kabul edilmesine imkân yoktur.

BAŞKAN — Süreniz doldu, Sayın Ülker, tamamlayınız.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Evet, bitiriyorum, efendim.

Değerli arkadaşlarım, anlaşılıyor ki, bir şeyi tesbit etmek lâzım. Bizim namusumuzu, canımızı, malımızı koruyan Devlet kuvvetlerini korumamız lâzımdır. Bunda hiç kimsenin tereddüdü olamaz. Daha iki gün evvel iki tane jandarmamız şehid oldu, şakiler iki jandarmamızı öldürdüler. Hiçbir milletvekili arkadaşımız, jandarma ezilsin, yok olsun diyemez ve böyle bir düşünceye sahibolamayız. Tatbikatta birtakım sıkıntıları olduğu da kesindir. Bu sıkıntıları açık açık ortaya konulmalıdır ve o çareler aranmalıdır. Yani, bu kanunu çıkarırsak bu sıkıntılar mutlaka giderilir kanaatine kapılmamak, meseleleri ortaya koymak lâzımdır. Polisin jandarmanın sıkıntısı nedir, bunlar tesbit edilip tek tek çareleri bulunmalıdır. Eğer diğer maddelerde konuşmak fırsatı bulabilirsem bunların bir kısmını anlatmaya çalışacağım. Yani, çıkacak kanunun Devlete zarar vere-

ceğini söylüyoruz. Devleti, tebaa ile Devleti idare edenlerin bir bütünü olarak kabul ettiğimize göre, bu yanlış kanundan doğacak neticelerden Türk Devleti, Türk zabıtası, Türkiye Büyük Millet Meclisi sorumluluk duyar. Biz sorumluluk içerisinde, bunun yanlış olduğunu söylüyoruz. Yoksa, gereken tedbirlerin her zaman alınmasına taraftarız; ama «bunlar tedbir değil» diyoruz. Bunun karşısında ne Sayın Bakan ve ne de sayın Komisyon çıkıp da «Siz bunu söyletiniz, ama bu böyle değildir, doğru söylemiyorsunuz; doğrusu budur» diye bizi ikna yoluna gitmiyorlar. Bendeniz kendi kendime «Ellerinde böyle deliller yok ki, çıkıp konuşuyorlar» diyorum. Yoksa çıkıp da anlatırlarsa hep birlikte bunun yanlış olduğunu anlarız; kendilerine iltihak etmek fırsatını buluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Aytuğ, buyurunuz efendim.

MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Sayın Başkan, sayın üyeler;

İkinci maddede, «Birinci maddenin (B) bendinde sayılan hallerde; sanık veya hükümlünün teslim olmaları için yapılan ihtardan sonra polis veya jandarmaya karşı silâh kullanmaya filhal teşebbüs etmeleri halinde ihtara lüzum olmaksızın silâh kullanılır.» hükmü getirilmiştir.

Benden önce konuşan arkadaşlarım, bu maddenin mahzurlarını belirtmek suretiyle bir hayli derinlemesine bilgi vermişlerdir. Bendeniz meseleyi tamamen değişik bir zaviyeden ele alacağım.

Türkiye'de Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu, Jandarma Kanunu ve Jandarma Nizamnamesi gibi polis ve jandarmanın silâh kullanılmasını gerektiren halleri gösteren kanun metinleri bulunmasına rağmen Devlet arşivleri tetkik edilirse görülecektir ki, bu tarihe kadarki yekûn pek o kadar kabarık değildir. Şöyle ki:

Polis ve jandarmanın silâh kullanacağı haller kanunda tadat ve tasrih edilmiştir; kendilerine bu yetki verilmiştir. Bu yetki kendilerine verilmiş olmasına rağmen Türkiye'deki adli arşivlerde polisin ve jandarmanın adam öldürdüğüne dair dosyalar gayet az denilebilecek kadardır. Yalnız, bu konuda kanunun bir boşluğu yoktur. Evveleminde Polis Vazife ve Salâhi-

yet Kanunu vardır, Jandarma Kanunu vardır ve bunlarla ilgili nizamnameler vardır. Türk Ceza Kanununun 49 ncu maddesi, meşru müdafaa halinde silâh kullanmayı gerektiren halleri tadat ve tasrih etmiştir. Bütün bunlara rağmen, her hangi bir mevzuat eksikliği bulunmamasına rağmen, bu kanunun Parlâmentoya getirilmiş olmasının mânası anlaşılammaktadır.

Aslında, mevzuatımıza katılmakta olan kanunların sayısı birçok tatbikatta umumi ahengi ve insicamı gün geçtikçe bozmaktadır, güçlük ve aksaklıklara sebebiyet vermektedir. Kanunlar ancak, açık ihtiyaçlara ve zorunluluklara cevap vermesi, yürürlükte olanlardan birbiriyle ilgili bulunanların ahenkleştirilip tek metin haline getirilmesiyle bir birliğe ve beraberliğe kavuşturulabilir. Kanunlar yapılı, Parlâmentodan çıkarılır. Çıktığı andan itibaren de Türkiye'nin her tarafında mer'idir. Yalnız, bir de bunları tatbik edecekleri, kanunları uyguluyacak hâkimleri düşünmek mecburiyetindeyiz.

Şimdi, bence meselenin en çetrefilli yeri burasıdır. Bir olayda polis veya jandarma adam öldürmeyi gerektirecek silâhlı bir çatışma halinde kaldığı takdirde adliyeye intikal etmiş meselede hâkim hangi kanunu uyguluyacaktır problemi ortaya çıkıyor. Getirilen bu kanun, 1 nci maddesinde gayet açık olarak «Polis, jandarma diğer kanun ve tüzüklerde yazılı yetkileri saklı kalmak üzere..» kaydını getiriyor. Binaenaleyh, bu konuda Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu, Jandarma Kanunu, Polis ve Jandarma tüzükleri mer'i bulunmasına rağmen bu kanun getiriliyor ve bu kanun da adını saydığım kanunları yürürlükten kaldırmıyor. E, insaf! Hâkim bir olay için elbette ki, açık ve kesin olarak tadadilmiş metin ister. Bu durum karşısında hâkim hangisini tatbik edecektir?

BAŞKAN — Sayın Aytuğ, vaktiniz doldu efendim.

MEHMET AYTUĞ (Devamla) — Sayın Başkanım konu çok mühim, eğer arkadaşlarım çok kısa olarak konuşmama müsaade ederlerse...

BAŞKAN — Mümkün değil efendim. Çünkü bu konuda Umumi Heyetin bir kısıtlama kararı olduğu için konuşmanızın devamı hususunda oya başvuramam. Lütfen tamamlayınız.

MEHMET AYTUĞ (Devamla) — Teşekkür ederim efendim.

Mevzuatımızdaki bu dağınıklığı ardi ardına getirdiğimiz kanunlarla kendi elimizle biraz daha artırmaktayız. Sadece Cumhuriyet devrinde çıkan kanunların sayısı 9 105 tir. Tüzüklerin sayısı bilinmemektedir, yönetmeliklerin sayısı ise 20 ilâ 30 000 arasındadır. Mevzuatımıza uygulamak durumunda bulunanların güçlüklerle karşılaşmalarının asıl nedeni, mevzuatın sayıca çokluğu ve çeşitliliği yanında, neyin nerede olduğunun bilinmemesidir. Bu madde de neyin nerede olduğunun bilinmemesi gibi bir hüküm getirmektedir aşağı - yukarı. Böylece uygulayıcılar eksik ve hatalı kararlar vermektedirler. Yürürlükte olan kanunlardan birbiriyle ilgili ve bağlantılı olanlarının ahenkleştirilip tek metin haline getirilmesi şartıyla kanunlarımızın sayıca azaltılması ve daha kolaylıkla yararlanılabilir hale getirilmesinde büyük fayda vardır.

Yasama organlarına getirilen kanunlar mutlak bir ihtiyacın sonucudur. Bu tasarı, bir ihtiyacın değil, bize kalırsa kanunlarda bâzi eksikliklerin bulunması nedeniyle, bunları ikmal etmek maksadiyle getirilen bir tasarıdır.

Bu kanun tasarısını bu Parlâmentoya getiren Hükümet, daha evvel Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununu, Jandarma Kanununu ve Nizamnamelerini birleştirip tek metin halinde huzurumuza getirmiş olsaydı hem bu dağınıklığı kaldırmış olacaktık, hem de böylesine bir kanunu Parlâmentomuzdan geçirmiş olmayacaktık.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — A. P. Grubu adına Sayın Karaaslan, buyurunuz efendim.

A. P. GRUPU ADINA AHMET KARAASLAN (Malatya) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Görüşülmekte olan tasarının 2 nci maddesinin şu şekilde tesbit edildiğini görmekteyiz: «Birinci maddenin (B) bendinde sayılan hallerde; sanık veya hükümlünün teslim olmaları için yapılan ihtardan sonra polis veya jandarmaya karşı silâh kullanmaya filhal teşebbüs etmeleri halinde ihtara lüzum olmaksızın silâh kullanılır.»

Burada kıymetli görüşlerini ortaya koyan sayın arkadaşlarımız özellikle bu maddeyi sanık müstakil bir madde imiş gibi ele alıp bütün görüşlerini bunun üzerine teksif ettiler. Tasarının tümü görüşülürken de arz ettiğim gibi 2 nci

maddeyi 1 nci maddeden ayrı, başlıbaşına hüküm ifade eden bir madde olarak mütalâa etmeye imkân yok.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — O zaman kanun tekniğine aykırı olur.

AHMET KARAASLAN (Devamla) — Efendim, müsaade etseydiniz Komisyonun vermiş olduğu değişiklik önergesiyle kanun tekniğine uygun hale getirilecekti. Yine de zannedirim bir değişiklikle o hale getirmek imkânı hâsıl olmaktadır.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Şimdi uygun değil yani.

BAŞKAN — Sayın Özgüner, müdahale etmeyiniz efendim, vaktimiz israf oluyor.

AHMET KARAASLAN (Devamla) — Şimdi, polis ve jandarma, bu kanunun şümülüne giren kimselere karşı silâh kullanabilme yetkisini veren bu 2 nci maddenin hükmüne dayanılarak silâh istimal edilebilmesi için evvelmirde 1 nci maddede zikredilen unsurların mevcudiyeti şart. Nedir bu unsurlar? Tekrar mahiyetinde de olsa bir kere daha tesbitinde fayda var : Sanık, idam veya ağır hapis cezasını gerektiren bir suç işlemiş olacak. Sadece böyle bir (snat veya töhmet altında kalması da kâfi değil; bağımsız mahkemece hakkında verilmiş tevkif veya yakalama müzekkeresi olacak. Diğer bir unsur: Bir kimse sadece idam veya ağır hapis cezasını gerektiren bir suç işlese, hakkında tevkif veya yakalama müzekkeresi olsa, bu kanun ahkâmına göre yine zabitanın bu şahsa karşı bir müsademe halinde dahi silâh kullanması mümkün değil. Belki Polis Vazife ve Selâhiyet Kanununa göre nefsi müdafadan dolayı kullanabilir.

Bütün bunlarla da, yani fiili ağır hapis veya idam cezasını gerektiren bir suç işlemekle de kalmıyacak: Silâhlı olarak emniyet ve asayiş tek başına veya toplu olarak ihlâl edecek. Ondan sonra bu durumu tesbit edilecek, Bakanlıkça her türlü yayın vasıtasıyla bu durumu ilân edilecek; «Şu, şu suçlardan dolayı aranıyorsun, durumun şudur; eğer bu fiillerin sanığı isen gel Türk adaletine teslim ol, bağımsız mahkemeler önünde bunun hesabını ver.» denilecek. Yani, Devlet olarak, Devletin hükümranlığının bir icabı olarak biz, suçluyu takibetme, yakalama imkânını Devlete tanı-

mazsak bu memlekette hiçbir sahada nizam sağlamaya imkân yok.

10 günden az, 30 günden fazla olmamak şartıyla verilen bu müddet içinde sanığın teslim olmaması halinde - ki, bu da kâfi değil - zabıta kanuni görevinin icabı olarak bu şahsı takibetti ve karşılaştığı anda teslim olması için ihtarda bulundu. Sanığın, bu ihtar, bu çağrılara rağmen teslim olması gerekirken, filhal silâhla mukabele etmesi anında da zabıta bu kişiye karşı silâh kullanacak... Arkadaşlar bundan daha tabii, daha olağan bir durum yok.

Şimdi, arkadaşlarımız diyorlar ki, «Ortada Polis Vazife ve Selâhiyet Kanunu var, Jandarma Vazife ve Selâhiyet Tüzüğü var; o halde böyle bir kanunun lüzumu nedir?» Böyle bir kanuna lüzum da var, ihtiyaç da var. Bu tip kanunlar lüzum hâsıl olduğunda her devirde çıkmıştır. Sayın Ülker arkadaşımızın belirttiğinin hilâfına, Cumhuriyet devrinde de bundan çok daha sert, rijit kanunlara ihtiyaç duyulmuş ve çıkarılmıştır. Bundan dolayı ne o devrin hükümetlerini, ne de meclislerini kınamaya hakkımız var. Bilâkis, bu memleketin emniyet ve asayişinin düzelmesi yolunda kendilerine düşen vazifeyi ifa ettikleri için teşekkür ve şükran borcumuz vardır.

Muhterem arkadaşlarım, kanun, bir ihtiyaçtan doğmuştur dedim.

NURİ EROĞAN (İstanbul) — Tümü üzerinde mi konuşuyorsunuz?

AHMET KARAASLAN (Devamla) — 2 nci madde üzerinde görüşüyorum Sayın Eroğan.

BAŞKAN — Efendim siz devam ediniz lütfen, siz de müdahale etmeyiniz.

AHMET KARAASLAN (Devamla) — Bu ihtiyacın nasıl bir ihtiyaç olduğunu anlamak için gazetelerin asayişsizlik havadisleriyle dolu olan sütunlarına bakmak kâfidir: «Sekiz, on kişinin kaatili...» Yani sekiz kişinin, on kişinin canına kıyan kimse... «Yeni temin ettiği silâhın gücünü hiçbir sebeb olmaksızın insan vücudunda deniyecek kadar canavarlaşan şahıslar...» Türk polis ve jandarması kendi mensuplarından şehit verecek ölçüde müsademenin şartlarının ve unsurlarının tahakkuk etmesine rağmen müsademe karşı tarafı vurduğu için takibata mâruz kalmıştır. Senelerce mahkemelerde sürünmüştür; erdir, terhis ol-

muştur, bir başka yere gitmiştir, öküzüntü, tarlasını satıp, malikeme huzuruna gelip ifa ettiği görevin hesabını vermiştir. Bu kadar garip bir anlayışı benimsemenin sebebinin ne olduğunu anlamak mümkün değil...

Bunun yanında, mâruz kaldığı bu tutumu arkadaşlarıma; «Falan tarihte falan azılı şakli ile yaptığımız müsademe sonunda, Polis Vazife ve Salâhiyetleri Kanununun tesbit ettiği silâh kullanma yetkisinin unsurları, bütün şartlar, Jandarma Vazife ve Salâhiyet Tüzüğü'nün unsurları tahakkuk ettiği için silâh kullandık, hattâ bir de şehit verdik; halen bunun hesabını vermek durumundayız, mahkemeye gelip gidiyoruz.» şeklinde nakletmek suretiyle diğer inzibat kuvvetlerinin, polis ve jandarmanın morali ve vazifeyi benimseme gücü üzerinde geniş tahribatlara yol açmıştır. Öyle güçlükler hâsıl olmuştur ki, jandarma ve polisi benimsiyerek, istiyerek vazifeye sevk etmek imkânları tamamen ortadan kalkmıştır. İdarecilik yapan, halen polis ve jandarma teşkilâtında âmir durumunda olan arkadaşlarımız bunu gayet iyi bilirler.

Arkadaşlar, bütün mesele, bu memlekette, emniyet ve asayiş düzelsin mi, düzelmesin mi; kötü niyetli insanların, şakilerin kol gezmesine müsait bir ortam mı yaratılsın, yoksa bunların kökünü kazıyacak tedbirleri mi alalım, noktasında toplanmaktadır. Yüce Meclisin aksine bir kanaatte olduğuna asla inancım yoktur. Aksine, her milletvekili arkadaşımın, bu memleketin huzurunun tesisinde, bu memlekette şekavetin, emniyet ve asayiş ihlâl eden olayların kökünü kazınmasında büyük gayretleri olacağı inancındayım.

Sayın Eroğan'ın belirttiği gibi, 2 nci maddenin biraz daha vuzuha kavuşturulması yönündeki görüşlere aynen katılıyorum. Bunun için de Sayın Başkanlığa değişiklik önergesini takdim etmiş bulunuyorum. Bu değişiklik önergesine katılmanızı istirham eder, beni dinlemek lütfunda bulunduğunuzdan dolayı saygılar sunarım.

BAŞKAN — Millî Güven Partisi Grubu adına Sayın Tosyalı. Buyurun.

M. G. P. GRUPO ADINA HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Müzakeresini yaptığımız tasarı, Türkiye Cumhuriyeti hudutları dâhilinde Devletin, Hükümetin, kanunun ve bunları temsil eden polis ve jandarma gibi emniyet kuvvetlerinin, vatani yıkamak, milleti bölmek, rejimi tahribetmek isteyen eşkiyaya karşı hâkimiyetini karar altına alan bir tasarıdır.

Bir eşkiya düşünün ki; memleketi yıkamak, milleti bölmek, rejimi tahribetmek suçlarından gıyabında idam cezası almış, hakkında savcının tutuklama kararı var. Bu husus otuz gün müddetle ve Devlet radyosuyla ilân ediliyor. Buna rağmen bu eşkiya polisin, jandarmanın karşısına çıktığı zaman silâhla eylemine devam ediyor. Bu takdirde bunun öldürülmesi için bir de müsaade mi alınacak? O, benim vatanımı yıkamak, milletimi bölmek, rejimimi ve millî huzurumu tahribetmek için müsaade mi aldı?

Elbette, bu memlekette Hükümet olduğunu, jandarma ve polisin Hükümeti ve kanunu temsil ettiğini, kanun hâkimiyeti olduğunu, polis ve jandarmanın, o eşkiyanın altına sığınacağı kurgun ispat edecektir.

İkinci madde gayet yerindedir. Hattâ geçen gün söylediğim gibi hafiftir.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Öyle ise öldürüldükten sonra bir de cesedini çignesinler.

HASAN TOSYALI (Devamla) — İltifat buyurulmasını saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Efendim yeterlik önergesi gelmiştir, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Madde sarahate kavuşmuştur. Müzakerenin kifayetini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Nevşehir

Hüsamettin Başer

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde üzerinde değişiklik önermeleri vardır, aykırılık sırasına göre okutacağım.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanunun ikinci maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederim.

Malatya

Ahmet Karaaslan

Birinci maddenin (B) bendinde sayılan hallerde :

a) Sanık veya hükümlünün teslim olması için yapılan (teslim ol) ihtarından sonra,

b) Polis veya jandarmaya karşı silâh kullanmaya filhal teşebbüs etmeleri halinde ise ihtara lüzum olmaksızın,

Silâh kullanılır.

BAŞKAN — Sayın Önder, sizin önergeniz de tamamen aynı, değil mi efendim?

KEMAL ÖNDER (İzmir) — Evet efendim.

BAŞKAN — Beraber muameleye koyacağım, okutmaya da lüzum yok. Sayın Kadri Eroğan'ın önergesini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Asayişe müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin 1 nci fıkrasında yer almış bulunan silâh kullanmada filhal teşebbüs etmeleri ibaresi yerine, filhal müsademeye geçmeleri ibaresinin konulmasını arz ve teklif ederim.

Sivas

Kadri Eroğan

BAŞKAN — Sayın Özgüner'in önergesini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Tasarımın 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasının maddeden çıkarılmasını öneriyorum. Saygılarımla.

İçel

Turhan Özgüner

BAŞKAN — Sayın Ülker'in önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Asayişe müessir fiiller hakkında kanun tasarısının 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını öneririm.

İstanbul

Reşit Ülker

BAŞKAN — Sayın Cevat Sayın'a ait önerge de aynı mahiyette. Birlikte işleme tabi tutacağım, okutmak lüzumunu da yok.

Sayın Hasan Ali Gülcan'ın önergesini okutuyorum.

Yüce Başkanlığa

Asayişe müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkında kanun tasarısının 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasının aşağıda arz edeceğim şekilde değiştirilmesini teklif ederim.

Antalya

Hasan Ali Gülcan

Madde 2. — Fıkra 2 : Müsademe sırasında sanık ve hükümlüye müsademe ve kaçmada yardımcı olanların eylemleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde beş seneden on seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

BAŞKAN — Sayın Akışık'a ait önergeyi okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan asayişle ilgili kanun tasarısının 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (müsademe sırasında sanık veya hükümlüye müsademe veya kaçmada yardımcı olan silâhlı kişiler haklarında da birinci fıkra hükmü uygulanır) şeklinde düzeltilmesini saygı ile öneririm.

Bitlis

Kenan Mümtaz Akışık

BAŞKAN — Sayın Eroğan'ın ikinci önergesini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Asayişe müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkındaki kanun tasarısının 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasında; müsademe sırasında sanık veya hükümlüye müsademede veya kaçmada ibaresinden sonra, silâhlı olarak ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Sivas

Kadri Eroğan

BAŞKAN — Efendim, şimdi tekrar sırasıyla okutup muamelelerini yapacağım.

(Malatya Milletvekili Ahmet Karaaslan'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Maddeye vuzuh getirmektedir, katılıyoruz.

BAŞKAN — Maddeye vuzuh bakımından değil, Komisyonun hazırladığı metinden değişik bir şekil oluyor.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Efendim, yalnız vuzuh getiriyor. Komisyonun kanaati, bu önerenin komisyonun hazırladığı metne vuzuh getirdiği yönündedir. Bu yönden katılıyoruz.

BAŞKAN — Efendim, önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Sivas Milletvekili Kadri Eroğan'ın birinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Katılmıyoruz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

Açık oylamaya katılmıyan üye var mı efendim?

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Tasarının 2 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereksiz bir fıkra. Şu bakımdan : Ceza umumi hükümlerinde esasen «yardımcı» deyimini kullanılmaz, ama «iştirak eden» denir. Yani iştirakinin alacağı ceza umumi hükümlerde gösterilmiştir. Böyle olmasına rağmen o ceza umumi hükümlerinden de daha taşarak bu kere yardımcı deyimini kullanıp huzura bu maddede getirilmek istenen nedir?

Bu maddenin bu 2 nci fıkrası der ki; «müsademe sırasında; sanık veya hükümlüye müsademede veya kaçmada yardımcı olanlar hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.» 2 nci maddenin 1 nci fıkra hükmü zaten bazı üyelerin çok açık bir şekilde söylediği gibi ancak 1 nci madde ile tamamlanır. Bu 1 nci madde 2 nci madde ile beraber anlaşılır dediklerine göre, o halde 1 nci maddeye bakacağız; yani yardımcı da öldürülür.

Arkadaşlarım, bu, ceza umumi hükümlerine göre çok taşkın bir hükümdür. Ancak, zaten 1 nci madde ile 2 nci madde bir madde halinde anlaşılır demiş olmak - bunu geçen oturumda komisyon da böyle izah etti - zaten kanun tekniğine aykırıdır başka ya, hele 2 nci maddeyi böylece 1 nci madde ile nazarı itibara alırsak, o halde 2 nci maddenin 2 nci fıkrası yardımcıya ölüm hükmünün infazını getiriyor. İnfaz bu, yani düpedüz öldürecek.

Şimdi arkadaşlarım, kim öldürülecek? Yardımcı öldürülecek. Yani suça iştirak eden. Ama bu yardımcının, suça iştirak edenin öldürülmesinin takdirini kim yapacak? Geçen oturumlarında da söylediğim gibi, bunu hukuk bilgisi olmayan bir jandarına eri veya çavuşu yapabilir, yapacak. Adam öldürmenin bütün neticeleriyle infazı oracıkta yapılacak. Kim bu yardımcı? Evvelâ bunun üzerinde duralım. Bâza arkadaşlar durdular. «Yardımcı» kime denir? Ceza hukukunun umumi nazariyatında «Yardımcı»nın, yani «iştirakçi» nin tarifi nedir? Bunların üzerinde uzun uzun durmak lâzımdır, 5 dakikalık süreye bunların izahı sığmaz. Ancak şu kadarını söyleyelim ki, bu madde böylece geçerse, şakiye bir tehdit zoru ile testi ile su taşıyan dahi «yardımcı»dır ve alının çatısından öldürülür. Öldürülmeli midir? Arkadaşlarım, bu kadar katı bir anlayış içerisinde Yüce Meclisin bu kanunu geçirmesine ihtimal veremiyoruz. Ama biz bunun bir yakadan savunmasını böyle yaptığımız zaman, bir değerli arkadaşımız çıkıyor, - demin Adalet Parti sözcüsü olarak konuşan arkadaşım - şöyle itham ediyor: «Şakilerin böylece dağ başında kol gezmesine tabii ki mealen söylüyorum, aynen, yani zabıtlara geçtiği şekilde söyleyemem - taraftar mısınız?» Kim bunu diyen? Biz kanun tekniği ve hukuk görüşü ile bu kanunun geçmesine taraftarız. Bu kanunun, meselâ 2 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 nci madde ile birleşmesi halinde bir manâ taşıyabileceğini söyleriz. Ancak, bu durum kanun tekniğine aykırıdır, çünkü bölmüşünüz. 2 nci maddenin birinci fıkrasıyla 1 nci madde olduğu gibi değerlendirildiği takdirde, hiç değilse 2 nci maddenin ikinci fıkrasının, «Yardımcı da öldürülür» fıkrasının, bu kanunun getiriliş sebebine, getiriliş esprisine, ceza hukuku umumi görüş ve nazariyatına ay-

kırı bulunduğunu ve («yardımcı»nın tarifi) anlamına da aykırı olduğunu işaret etmeye mecburuz. Çünkü, bu kanun geçtiği takdirde, ona tehditle ekmek veya testi ile su taşıyan bir kadının, bir jandarma eri tarafından öldürülmesine mani olamazsınız arkadaşlarım.

Şimdi kasıt bu mudur? Yani, «yardım edende öldürelim» diye mi kanun getiriyorsunuz Komisyonun kasıtı bu mudur? «Yok efendim, bu değildir» diyorsunuz. Ama bunun tatbikatı böyle olur. Tatbikatı böyle olursa bunu bu kadar göstere göstere, «Yok efendim, kanunun karşısına geçmeyin» diyorsunuz. Kanunun karşısına geçmiyoruz, ama Komisyon ceza nazariyatının tüm karşısına getiriyorsa; biz görevimizi yaparız ve bu kanun da geçer, ama bu kanun herhalde garip bir kanun olur.

«Yardımcı» nedir? «Yardımcı» suça iştirak edendir, cezacı bunu böyle değerlendirir. Ama suça derece derece iştirak vardır. Türk Ceza Kanunu iştirak edenlerin hepsini asli fail gibi aynı ölçü ve derecede cezalandırmıyorki... Türk Ceza Kanunu bunu böyle değerlendirmiyor da, dağın başında ne derecede yardımcı olduğu kabili münakaşa olan, sadece tehdit ile bazı fiilleri yapmış olan şahsın iştirakçi veya yardımcı olduğu kabul edilse dahi, ona verilecek ceza buradaki 1 nci maddenin ihata ettiği öldürme fiili değildir, bunun infazı değildir. Ama bunun, meselâ tehdit ile su taşımış veya ekmek getirmiş bir kadının öldürülmemesi gerekirdi. Nasıl öldürülmemesi gerekir? Bu madde, bu durumdaki kimseyi öldürttürür. Bu madde ile siz, kurtarıcı kabul ettiğiniz 3 ncü maddeye tatbikata sarılamazsınız. 3 ncü made ancak, bu kanunda yazılı olmayanın istismarında, savcının açacağı takibatla filân veya falan şahısların mahkûm olabileceğini söyler. Ama, 2 nci maddenin ikinci fıkrasına öldürebilmek hakkını getirdiğinize göre, bunun istismarı bahis mevzuu olmaz. Bu kanunun tatbikatında her halükârda, ucundan kenarından fiile yardım etmiş - derecesi ne olursa olsun - bir iştirakçinin öldürülmesi 3 ncü madde ile suç kabul edilmez, ölen öldüğü ile kalır. Ama sizin çıkarmak istediğiniz kanun bu değildir. Bu değildir, ama varsın bu kanun böyle geçsin arkadaşlarım; bu olmaz; Anayasaya ters düşer, ceza nazariyatına ve cezanın getiriliş esprisine, kanunun getiriliş esprisine de aykırı düşer.

Bu bakımdan teklifimin kabul edilmesini rica eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Efendim, okunan önerge ile sayın Cevat Sayın ve sayın Reşit Ülker'in önergeleri aynı mahiyettedir. Onun için bu üç önergeyi birlikte oylarınıza sunuyorum.

Komisyon ve Hükümet bu önergelere katılıyor mu efendim?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAIL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Katılmıyoruz Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FERİT KUBAT — Katılmıyoruz efendim.

Tasarının 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının maddeden çıkartılması hususundaki önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir

Açık oylama işlemi bitmiştir, oy kupalarını kaldırınız.

Sayın Hasan Ali Gülcan'a ait önergeyi okutuyorum.

(Antalya Milletvekili Hasan Ali Gülcan'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Bu önergeye Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAIL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FERİT KUBAT — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeye Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Kenan Mümtaz Akışık'a ait önergeyi okutuyorum :

(Bitlis Milletvekili Kenan Mümtaz Akışık'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet önergeye katılıyor mu efendim?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAIL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FERİT KUBAT — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeye Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Kadri Eroğan'a ait önergeyi okutuyorum.

(Sivas Milletvekili Kadri Eroğan'ın ikinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeye Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI AKDOĞAN (Yozgat) — Efendim, Komisyonunda bu husus uzun uzun müzakere edilmiş ve ekseriyetle bu fikre katılmamıştır. Komisyonun fikrini arz ederim.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Sayın Hükümet katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FERİT KUBAT — Katılmıyoruz efendim

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Anlaşılamadı, tekrar rica ediyorum efendim.

KADRİ EROĞAN (Sivas) — Adalet Partisi Grubu Sözcüsü de kürsüden fikrimize işti- rak etmişlerdi, şimdi aleyhte oy veriyorlar.

BAŞKAN — Efendim, oylama sırasında lütfen görüşmeyiniz.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Yüksek Heyetinize kabul edilmiş olan ve Sayın Ahmet Karaaslan tarafından verilmiş bulunan önergedeki değişik şekliyle 2 nci maddenin tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, çalışma saatimizin bitimine 5 dakika kadar bir zaman kalmıştır. Diğer maddeye intikal ettiğimiz takdirde, hem maddenin müzakeresinin tamamlanması mümkün olmayacak ve hem de diğer maddelerin mevcudiyeti sebebiyle kanunun müzakeresi - daha önce almış olduğumuz karar dairesinde - başka birleşimlere intikal edecektir. Bu kanunun görüşülmesine gelecek birleşimlerde devam edeceğiz.

7. — 12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22.5.1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 385) (1)

(1) 385 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna ektir.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, bu bu arada grup yöneticileri tarafından müştereken verilmiş bir önerge vardır. Bu önergede, saat 19,00 dan sonra, çok müstecaliyet arz eden ve gayet kısa olan, deprem bölgesindeki teknik elemanlara yüzde 100 zamlı ücret ödenmesi imkânını sağlayacak tasarının görüşülmesi istenmiştir. Bu önergeyi okutuyorum :

Sayın Başkanlığa

Saat 19,00 dan sonra, gündemin 26 ncı sırasında 385 S. Sayılı afet bölgelerindeki personele yapılacak ödemelerle ilgili tasarının görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla,

C. H. P. Grubu adına **A. P. Grubu adına**
Burdur **Erzurum**

Nadir Yavuzkan **Sabahattin Aras**

D. P. Grubu adına

Sakarya

Vedat Önsal

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi görüşmekte olduğumuz tasarının görüşülmesine, daha evvel de arz ettiğim gibi önümüzdeki birleşimlerde devam olunacaktır.

Bu tasarı ile ilgili olarak Sayın Komisyon ve Sayın Hükümetin yerlerini almalarını rica ediyorum.

M. ZEKERİYA KÜRŞAD (Maraş) — Bu tasarının tümü üzerinde söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Peki efendim, Sayın Zekeriya Kürşad tümü üzerinde söz istemektedir, isteğinizi kaydediyorum.

MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Ben de söz istiyorum sayın Başkan.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Sayın Başkan, daha evvel yazılı olarak söz almak için müra- caatım var efendim.

BAHA MÜDERRİSOĞLU (Konya) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Grup adına söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim, tasarının öncelikle görüşülmesiyle ilgili önergeyi okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin «Birinci görüşmesi yapılacak iş- ler» bölümününün 26 ncı sırasında yer alan,

«12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22 . 5 . 1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe - Plân Komisyonu
Başkanı Y.
Sözcü
Kemal Yılmaz

BAŞKAN — Öncelik talebini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Rapor ve gerekçenin okunması hususunda bir talep vâkı olmamıştır. Tasarının tümü üzerinde söz istiyen arkadaşlarımızın isimlerini arz ediyorum.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Sayın Başkan, yazılı olarak müracaatım var.

BAŞKAN — Sayın Kılıç, siz daha önce Kanunlar Müdürlüğünden mi söz talebinde bulundunuz efendim?

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Size buradan yazılı olarak göndermiştim, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Evet, Sayın Kılıç buyurunuz efendim.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; çok kısa ve birkaç kelime ile bu kanun tasarısının lüzumu hakkında fikirlerimi belirtmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlarım.

Memleketimiz bir zelzele bölgesi haline gelmiştir. Jeolojik yapısı da beyanlardan öğrenildiğine göre budur. Buna göre, zelzeleye mâruz kalmış olan vatandaşlara Devletin ve milletin şefkat elini, maddi ve mânevi imkânlarını bir an aksatmadan, en seri vasıtalarla ve en faydalı bir şekilde uzatabilmesi elbetteki şayanı arzudur. Bu arzunun tahakkuku için, tabii bir âfete, bir depreme mâruz kalmış vatandaşlarımıza zamanında erişmek, zamanında müessir ve faydalı yardımları yapabilmek, mânevi sıkıntılarını az dahi olsa maddi imkânlarla telâfi edip, en kısa zamanda onları normal hayatlarına kavuşturabilmenin çabasını bu tasarı taşımaktadır. Binaenaleyh, bu tasarının en çabuk bir şekilde çıkarılması gerekmektedir. Bu bakımdan da sözlerimi kısa kesmek istiyorum.

Bu bölgelerde özellikle Bingöl bölgesinde 2 ay sonra iş ve inşaat yapmanın zorluklarını nazarı itibara alarak Hükümetin göstermiş olduğu müstaceliyete bizim Millet Meclisi olarak cevap vermemiz gerekmektedir.

Bu bölgelerde İmar ve İskân Bakanlığı emrinde kurulacak olan inşaat örgütlerinde çalışacak olan âmme hizmetlilerine, yapacakları hizmetin ağırlığı, ehemmiyeti ve büyüklüğü karşısında, onları gayri muayyen saatlerde, saatle tehdid edilmeyen bir çalışma düzeninin içinde çalıştırabilmemiz için, onlara sağlanması lazım gelen maddi imkânları bu tasarı getirmektedir. Ayrıca, bu tasarının getirmiş olduğu imkânlardan istifade edebilmek için, diğer bakanlıkların da bu istikamette yeni örgütler kurmak suretiyle bu örgütü genişletmeden, tasarının kapsamına girecek şekilde, İmar ve İskân Bakanlığının kontrolünde kurulmuş olan örgütte çalışma esası kabul edilmiştir, ancak tadadı mahiyette de sayılmamıştır. Çünkü gerek Köy İşleri Bakanlığının, gerek Enerji Bakanlığının, gerek diğer bakanlıkların da burada örgüt kurmak suretiyle; her birinin bu imkânlardan faydalanabilmesi için, sahayı genişletmemeyi de nazarı itibara alarak, özellikle İmar ve İskân Bakanlığının bünyesinde kurulacak olan inşaat örgütünde çalışacak olan hizmetlilere verilecek para olarak öngörülmüştür. Bu sarahata uygun olarak bu tasarının çıkmasında ve çabuklukla çıkmasında fayda vardır kanaatindeyiz. Bununla şunu söylemek istiyorum ki, bütün zelzele bölgelerinde vazife verilecek olan hizmetlilerin, âmme görevlilerinin İmar ve İskân Bakanlığının kontrolünde çalışması bu tasarı ile temin edilmelidir. Aksi halde, bunu yanlış yorumlamak suretiyle, herkes kendisi orada bir örgüt kuracak olursa, o zaman oradaki hizmetlerin de; herkes kendi kafasına, kendi plânına, kendi talimatına göre yürüyeceği için bir keşme-keş içine girmesi muhtemeldir. Binaenaleyh bu tasarının getirmiş olduğu istikamette, bütün sorumluluğun, diğer bakanlıklar personelinin de İmar ve İskân Bakanlığının emrine verilmesi suretiyle tertip ve tanzim edilmek bu Bakanlığa yükletilmesini hizmetin çabuk görülmesi bakımından, sorumluların tesbit edilmesi bakımından ve vatandaşlarımızın bir an evvel normal hayata dönmeleri ve çekmiş oldukları mânevi sıkıntıyı unutarak tekrar yuvalarına ka-

vuşmaları bakımından faydalı mütalâa etmekteyim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Adalet Partisi Grubu adına Sayın İlhan Ersoy, buyurun.

A. P. GRUPU ADINA İLHAN ERSOY (Kütahya) — Sayın Başkan, çok muhterem arkadaşlarım;

Huzuruza getirilmiş olan kanun tasarısı biran önce çıkarılması, hattâ şimdiye kadar çoktan çıkarılmış olması lâzımgelen çok mühim bir kanun tasarısıdır.

Haddizatında deprem bölgelerinde, hattâ sadece deprem bölgeleri demeyelim, bütün âfet bölgelerinde şimdiye kadar çalıştırılmamakta olan elemanlara kararname ile yüzde 100 zam veriliyor idi. Huzuruza getirilmiş olan bu kanun tasarısı, 1971 bütçesinin 16 ncı maddesindeki bir fıkraya istinaden getirilmektedir. O fıkrada şöyle deniliyor: «İnsan, hayvan ve bitkilerle ilgili salgın hastalıklar ve tabii âfetler gibi fevkalâde hallerin vukuunda, bu hallerin devamı süresince kanunla veya Bakanlar Kurulu kararı ile bu ödemeler yapılır.»

Hükümet çok yerinde olarak, takdir ettiğimiz bir şekilde kanun çıkarmak suretiyle ve bunu daha da zaptırapta almak kayıtlı ve şartıyla, biraz daha ileri gideceğim, komisyonlarımızda görüşüldüğü şeklini de kısaca izah etmeye çalışacağım, sadece ve sadece âfet bölgesinde fiilen gece - gündüz çalışan elemana ihisar ettirilmek kayıtlı ve şartıyla bu ödemeleri yüzde 100 değil, yüzde 100 e kadar yapma imkânını sağlayacak bir hüküm getirmek istiyor. Bundan evvelki tatbikat yüzde 100 idi ve kararname ile idi. Şimdiki tatbikat ise kanunla olacak, yüzde 100 e kadar olacak ve sadece ve sadece muhassıran orada çalışan elemanlara verilmek suretiyle tatbik edilecek. Bu itibarla grup olarak katılıyoruz ve biran evvel kanunlaşmasında zaruret görüyoruz. Bunu her şeyden önce, deprem bölgelerinde sokakta, açıkta kalan vatandaşlarımızın bir an evvel yuvalarına kavuşturulması için zaruri görüyoruz.

Hürmetler ederim.

BAŞKAN — Millî Güven Partisi Grubu adına Sayın Tosyalı.

M. G. P. GRUPU ADINA HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

Millî Güven Partisi Grubu olarak biz de bu tasarruğun biran evvel kanunlaşmasını, böylece deprem, seylâp ve yangın gibi tabii âfetler bölgesindeki zararları en kısa zamanda telâfi etmek için fiilen çalışan İmar ve İskân Bakanlığının mensupları ile, aynı yerde aynı gaye ile çalışan YSE ve Karayolları mensuplarına da, maaşlarından, gayrı, yüzde 100 e kadar para verilmesini memnuniyetle kabul ediyoruz. Gördüğümüz tatbikat bu olmadığı takdirde, tabii âfetler bölgesine yardıma koşan bu Bakanlığın mensupları ve diğer ilgililerin işte geç kaldığını tesbit etmiş olacağız.

Kanun tasarısına müspet oy vereceğiz, memleketimize hayırlı olmasını dilerim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Kürşad.

MEHMET ZEKERİYA KÜRŞAD (Maraş)

— Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;

Âfetler bölgesinde çalıştırılacak olan personelin maaşlarına yüzde 100 e kadar ilâve yapılması ile ilgili olan bu tasarı ile, maalesef, memurlarımızın, hizmet erkânımızın daima ücretle, para ile devşirme suretiyle hizmet eder hale getirilmesi gibi bir fena yola girilmiş oluyor ve bu şekilde de fena bir çığır açılıyor. Esasen memleketimizde memurlara, maaşlı zümrelere karşı yönelen - husumet diyeceğim - havanın daha da derinleşmesi bu suretle mümkün hale gelmiş oluyor. Ben şahsan bu tasarruğun aleyhindeyim. Kendi acılarımıza, kendi yaralarımıza ücretle gidecek işek ve ücretle giden bir memurun da orada samimiyetle çalışacağı kabul edilmiyorsa, şahsan ben buna katılmıyorum. Çünkü bu birçok suiistimallere yol açacaktır. 5 günlük mesele 10 günde bitirilmeyecektir ve yaralar hakikaten istenilen şekilde tedavi edilemeyecektir. Şahsan ben bu ilâvelere katılmıyorum. Yeni Personel Kanunu âfetler bölgesinde çeşitli yerlerde çalışacak kimselere yeteri kadar imkânlar getirecektir. Bununla iktifa edilmesini arz ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Aytuğ, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına buyurunuz.

C. H. P. GRUPU ADINA MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Sayın Başkan, sayın üyeler;

12.5.1971 tarihinde Burdur'da ve 22.5.1971 tarihinde Bingöl'de vukubulan deprem nedeni ile bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkındaki kanun tasarısı huzurumuzdadır. Olağanüstü şartlar içerisinde çalışacak personele ödeme yapmak üzere getirilen bu tasarı, beniden evvel konuşan arkadaşımızın söylediği gibi, bu niyetle getirilen bir tasarı değildir.

657 sayılı Kanun, umumi esprisi itibariyle yan ödemeleri tamamen kaldırmış durumdadır. 10 gün ara ile meydana gelen Burdur ve Bingöl depremleri yeni inşaat âmirlikleri ve şantiye şeflikleri kurulmasını ister istemez zorunlu kılmıştır. Burada yoğun ve mesai tanımayan bir çalışma yapılacaktır. İnşaat âmirliklerine istenilen nitelikte personel bulmakta büyük güçlükler vardır. En büyük güçlük, 657 sayılı Kanun'un kaldırdığı yan ödemelerden gelmektedir. Personelin maddi yönden tatminleri sağlanmadığı için, personeli uzun süre bu gibi görevlerde tutmak mümkün olamamaktadır. Zira sabahın erken saatlerinden başlayıp, gecenin geç vaktine kadar, normal mesainin dışında, ağır, yorucu şartların gerektirdiği bir muntakada çalışan bir kimseye elbette maddi bir imkân ve maddi bir olanak sağlamakta büyük yarar vardır.

Öte yandan, hizmet yerlerinin önemli bir kısmı köylerde dir. Hizmet görececek kişiler, yüksek mühendisler ve teknik elemanlar şehirde nahiye merkezlerinde, kaza merkezlerinde değil, çoğu ile, bütün sıkıntıyı, bütün ağır meşakkati içinde tophyan köylerde hizmet göreceklendir. Ulaşım olanağı sınırlı olan yerler, hattâ vasıtanın gitmediği yerler bu parayı vereceğimiz teknik personelin çalışacağı yerler olacaktır. Bu suretle âfet hizmetlerinde görev alanlara, çeşitli mahrumiyetler yanında, yorucu ve yıpratıcı muhit şartlarını da katarsak, daha âcil, daha yoğun bir görev yapmaları için işbaşına gönderdiğimiz bu kişilere elbette ki, bugünkü mevzuatın dışında bir miktar fazla maddi olanak sağlamak yerinde olsa gerektir.

Mevcut personelin iş kapasitesi üstünde bir gayreti, bir fedakârlığı isteniyor. Zira mevsim kışa doğru gelmektedir, süre azdır, işler çoktur. Burdur ve Bingöl illeri kısmen, köyleri tamamen âfete mâruz kalmıştır. Bu durumda, bu

kısa süre içerisinde çalışacak personelin, kış bastırmadan âfete mâruz vatandaşları iskân etmek, yeni konutlara kavuşturmak için insanüstü bir gayret sarf edeceklerini şimdiden kabul etmek mecburiyetindeyiz.

657 sayılı Kanun ile fazla çalışma ücreti, mahrumiyet yeri ödeneği, iş güçlüğü ve iş riski gibi hususlar ve özellikle teknik elemanlara verilmesi öngörülen çeşitli yan ödemeler tamamen kaldırılmıştır. Zaman zaman Maliye Bakanlığı tarafından, gerek Meclisimizde, gerek Senatoda yeni bir tasarı hazırlanacağı ve bu tasarının yakında Meclislere geleceği söylenmesine rağmen, bu ana kadar bu fazla çalışma, mahrumiyet zammı, işgüçlüğü riski gibi yan ödemeler her nedense gerçekleştirilememiştir. Bu nedenle âfetler bölgesinde eleman temininde karşılaşılan güçlük ortadadır. Tasarı işte bu boşluğu doldurmak için getirilmektedir. Yerinde bir tasarıdır. Binaenaleyh, âfet muntakalarında çalıştırılacak, kısa sürede âcil bir mesai isteyen bu mahrumiyet yerlerinde çalıştırılacak kişilere verilmesi lâzım gelen bu para çok görülmemelidir. Tasarı her haliyle yerindedir. Halk Partisi Grubu adına, tasarıya müspet oy vereceğimizi arz eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Nadir Yavuzkan, buyurun.

NADİR YAVUZKAN (Burdur) — Muhterem arkadaşlarım;

Burdur ve Bingöl'de 3 ay evvel meydana gelen deprem âfeti sonunda halk büyük ölçüde açıkta kaldı. Eğer bu deprem bir kış ayında olmuş olsa idi, felâketin ne kadar büyük olacağını değerli arkadaşlarım takdir edeceklerdir. Bereket ki, Tanrının lûtfu olarak, baharda oldu ve önümüzdeki büyük inşaat mevsimine rasgeldi.

Çok değerli arkadaşlarım,

Bütün bu müspet taraflara rağmen İmar ve İskân Bakanlığı gerekli elemanı bulamadı, çünkü Maliye Bakanlığından gerekli kadroyu alamadı. Hattâ öyle sıkıntıya düştüler ki, İstişare Kurulu üyeliğine adam tâyin ettiler, İstişare Kurulu üyeliğindeki adamı âfetler emrinde kullanma gibi dolambaçlı yollara gitmek zorunda kaldılar.

Türkiye'de âfet oluyor; halk açıkta... Halk ev bekliyor, inşaat bekliyor, ama Maliye Ba-

kanlığından kadro çıkmadığı için İmar ve İskân Bakanlığı elinde para olsa dahi inşaatları yürütemiyor. Bu büyük bir sıkıntıdır arkadaşlar. 1327 sayılı Kanun eğer bu şekilde bir engelleme meydana getiriyor ise, önce 1327 sayılı Kanunun alâkalı maddelerinin değişmesi lâzımgelir. Aksi halde, düşünün ki, kış aylarında meydana gelecek bir âfette İmar ve İskân Bakanlığının eli kolu bağlı kalacak ve büyük sıkıntılar içerisinde âfet bölgesine eleman yollayamıyacaktır.

Çok değerli arkadaşlarım,

Deprem çok kötü bir âfet, çok ağır bir âfet, tehlikeli bir âfet.. Binalar yıkılıyor, kimisi göçüyor, kimisi göçmek üzere... Bu enkazın içerisinde, göndereceğiniz eleman girecek. Ben giremiyorum, ev sahibi giremiyor, halk giremiyor, ama göndereceğiniz eleman, o yıkılmak üzere olan tehlikeli binanın içine girecek; hasarı tesbit edecek. Herkesin rahat yaşama durumu içerisinde olmak istemesinin yanında, âfet bölgesine göndereceğiniz elemanın bu sıkıntısının karşılığında eğer kendisine bir fazla ödeme yapmazsanız, hiç kimse böyle bir yere gitmez.

Bu bakımdan normal çalışmalara nazaran âfet bölgelerinde böyle tehlikeli görevlerde çalışacak elemanlara bir fazlalık verilmesinde; hem âfetin süratle önlenmesinde, hem de ihtiyaçların biran evvel karşılanması yönünden hakikaten fayda vardır.

Değerli arkadaşlarım,

İnşaatlar kış başlamadan bitirilmek zorundadır. Kışın başlamasına aşağı - yukarı 3 ay kaldı. İmar ve İskân Bakanlığına bundan evvelki bir kanunla imkân sağladık; Yüce Meclis olarak 500 milyon liraya yakın bir para verdik. İmar ve İskân Bakanlığı bu para ile konutları yapacak, ama eğer eleman bulamazsa bu para ne işe yarayacak arkadaşlarım? Her gün 4 milyona yakın para harcamak zarureti var. 4 milyona yakın parayı harcamak için de, biran evvel oraya elemanların gitmesi ve bu parayı harcıyacak seviyede, kıymette elemanların orada bulunmasına ihtiyaç var.

Bu bakımdan, biran evvel bakanlığın sıkıntılarını giderecek olan bu tasarının Yüce Meclis tarafından kabulünü istihdam ediyorum. Arkadaşlarımızın göstereceği alâkaya, fevâkete

uğrıyan bölgeler adına şimdiden çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Müderrisoğlu, buyurun.

HASAN BASRİ ALBAYRAK (Rize) — Hem acele çıkacak diyorlar, hem de söz alıyorlar.

BAŞKAN — Başkanlıkla ilgili bir husus değil efendim.

BAHA MÜDERRİSOĞLU (Konya) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;

Her külfet bir nimet karşılığı olmalıdır. Komünist bölgeler hariç dünyanın her tarafında fazla çalışan her insana mutlâk ve muhakkak surette maddî imkânlar sağlanmıştır. Bu bakımdan, deprem bölgesindeki, asapları bozulmuş, gerginleşmiş, sıhhatleri bozulmuş, her şeyini kaybetmiş kimselerin biran evvel huzura ulaşabilmesi ve orada çalışacak kimselerin çalışmalarını teşvik bakımından bu tasarı, şahsi kanaatime göre yerinde getirilmiştir. hattâ bugüne kadar çıkması lâzımgelirken çıkmamıştır. Yerinde bir harekettir, şahsen bunu müspet olarak karşıladığımı arz eder, âfet bölgesi olan Burdur ve Bingöl'deki vatandaşlarımızın biran evvel huzuru ve sıhhatine kavuşabilmeleri için hayırlı uğurlu olmasını diler, hürmetlerimi sunarım.

BAŞKAN — Efendim, yeterlik önergesi gelmiştir, okutuyorum :

Sayın Başkanlığa

Konu aydınlanmıştır, müzakerenin kifayeti ni arz ederim.

Zonguldak

Kevni Nedimoğlu

BAŞKAN — Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler...

SABAHATTİN SAVCI (Diyarbakır) — Aleyhte...

KENAN MÜMTAZ AKIŞIK (Bitlis) — Aleyhte...

BAŞKAN — Kabul edilmiştir efendim.

Oylamaya geçtim, affedersiniz.

Efendim, tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Okunan önerge gereğince tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Âfet bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında Kanun

Madde 1. — Âfet bölgelerinde İmar ve İskân Bakanlığınca kurulan özel inşaat örgütlerinde fiilen çalışan kamu personeline, bu bölgelerde çalıştıkları sürece, bağlı oldukları kuruluşlardan aldıkları maaş veya aylık ücretlerinin veya yevmiyelerinin 30 günlük brüt tutarlarının % 100 ü ne kadar İmar ve İskân Bakanlığı Bütçesinin ilgili tertiplerinden veya âfetler fonundan veya özel olarak teşkil edilen âfetle ilgili diğer fonlardan ödeme yapmaya İmar ve İskân Bakanı yetkilidir.

Bu ödemenin süresi Bakanlar Kurulunca tesbit ve gerektiğinde uzatılabilir.

BAŞKAN — Sayın Savcı, buyurun efendim. **SABAHATTİN SAVCI (Diyarbakır) —** Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Memleketimiz zaman zaman tabîi âfetlere sahne bulunmaktadır. Bu yıl da gerek Burdur, gerekse Bingöl illerimizde hakikaten üzüntü verecek şekilde vatandaşlarımızı kaybetmiş bulunuyoruz. Mal ve can kaybı olmakla beraber, bunların telâfisi için de Hükümetin alâkası ve bu konuda bilhassa mevzuatta gereken boşlukları doldurmak için yardımı, ilgisi de müşahede edilmiş durumdadır.

İşte 22.5.1971 günü bu bölgelerde vukua gelen deprem dolayısıyla bu bölgelerde çalıştırılacak teknik personeli takviye edecek ödemeler hakkındaki bu tasarımı ve bilhassa bu maddenin tedvini suretiyle Bakanlığın yapmış olduğu hazırlığı memnuniyetle karşılamış bulunuyoruz.

Hakikaten, 4 ay süre ile, «bağlı buldukları kuruluşlardan aldıkları maaş veya aylık ücretlerinin veya yevmiyelerinin 30 günlük brüt tutarlarının yüzde yüzüne kadar ödeme yapılabilir» şeklindeki hükmü, kanun maddesi haline getirmek ve grup sözcüsü arkadaşlarımızın da belirttikleri gibi; bunu, geçen yılki emsalleri göz önüne alarak bir mevzuata bağlamakta isabet vardır.

Ancak, şunu belirtmek isterim ki; buraya gidecek personelin, bilhassa teknik personelin kaliteli, yetişmiş eleman olması ve Bakanlığın murakabesi altında ve en iyi verim sağlayacak şekilde çalıştırılmasında büyük fayda vardır.

Seçim bölgem bulunan Diyarbakır'ın bilhassa Lice kazasında da bu depremden zarar gören vatandaşlarımız mevcuttur ve bu husus Sayın Bakanlığın malûmudur. Hasar büyük olmamakla beraber, bilhassa Diyarbakır'ın Lice kazasının bâzı köylerinde depremin meydana getirmiş olduğu bir hasar mevcud olduğuna göre, burada çalışacak hasar tesbit heyetinin ve bununla beraber teknik personelin tatmin edilerek, ama hakkını vererek denetlemeli bir şekilde çalışmalarını temin bakımından bu kanun bir boşluğu kapatmış bulunmaktadır.

Kanaatimce bu madde, aynı zamanda, - Burdur ili için her hangi bir şey söyleyecek değilim, ama - Bingöl ve çevresinde çalışacak personele, mevsimin darlığı dolayısıyla kıştan önce süratle işlerin tamamlanması bakımından bir kuvvet, maddi bakımdan bir tatmin imkânı sağlamış olacaktır. Bu bakımdan tasarının bu maddesini uygun görüyor ve hazırlanmış bulunmasından dolayı da Sayın Bakanı ve onun yetkili arkadaşlarını şükranla karşılıyorum.

Teşekkür ederim.

BASKAN — Sayın Kılıç, buyurun.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Sayın Bakanım, muhterem arkadaşlarım; bir hususu belirtmek, bilhassa tatbikatta bir yanlışlık olmaması için açıklamada bulunmak istiyorum.

İmar ve İskân Bakanlığı tarafından kurulacak olan özel inşaat örgütünde şüphesiz Köy İşleri Bakanlığı da, belki Enerji Bakanlığı da, belki Bayındırlık Bakanlığı da, belki Karayolları da, muhtelif bakanlıkların personeli de vazife alacaktır. Bu vazife alacak olan personelin rantabl çalıştırılabilmesi için, işin çabuk görülmesi bakımından idarenin bir merkezden yapılması aslîdir. Aksi halde çalışma, iş plânı, iş teşkilatlanması bakımından herkes kendi örgütüne kendi emir vermeye kalkarsa, orada bir keşmekeş meydana gelebilir. Halbuki çalışma esnasında ve bu işlerin görülmesinin sonunda burada hesabı verecek olan İmar ve İskân Bakanlığıdır. Binaenaleyh bu maddede bu örgütün, yani İmar ve İskân Bakanlığı tarafından kurulacak özel örgütte vazife alacakların İmar ve İskân Bakanlığının koordinasyonunda çalışmasını buraya ilâve etmekte, hizmetin yürütülmesindeki fonksiyon gasplarına, yani hizmet anlaşmazlıklarına, ihtilâflarına meydan verme-

mek bakımından faydalı olacağı kanaatindeyim ve bu istikamette bir önerge de vereceğim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Başer, buyurun efendim.

HÜSAMETTİN BAŞER (Nevşehir) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

Getirilmiş olan tasarıda, «Deprem bölgesine gidecek olan memurların, maaş, yevmiye, ücretleri % 100 artırılır.» deniyor.

Personel Kanunu çıkarttık. Orada iş riski var, fazla mesai var, hayati tehlike tevliheden işlere verilecek ücretler var. Biz bu tasarı ile bu yolu açmış olursak, diğer hizmetlerde bulunanlar da, meselâ zirai mücadele veya hayvan hastalığı mücadelesine giden memurlar da, «Efendim, biz de bulunduğumuz yerden ayrılıyor; gidip Kars'ta, Erzurum'da mücadele ediyoruz, neden bize bu yevmiye verilmiyor?» diyebilirler ve yeni bir çığır açılmış olur.

Bu bakımdan ya harcırahlarını % 100, % 200 artıralım, yahut da hiç değilse, «Maaşlarının, yevmiyelerinin % 50 sini geçemez.» diyelim ve bu hizmet yürüsin...

MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Çalıştığı yeri biliyor musun canım?

HÜSAMETTİN BAŞER (Devamla) — Geçen sene birçok deprem bölgelerinde yapıldı efendim. İçinde vicdanı olmazsa, Hazineyi veren yine o adam çalışmaz dostum. Bunu bil... Her şey parayla olmaz. Yeter ki, içinde vicdanı olsun, Allah'tan korkan adam olsun.

Bu bakımdan bunu, % 100 değil de, ya % 50 yahut da harcırahlarının artırılması şeklinde verelim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Başka söz istiyen sayın üye? Yok.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Var efendim, istemiştik.

BAŞKAN — Ne vakit istemiştiniz efendim?

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — İşaret ettim.

BAŞKAN — Buyurunuz, şu halde efendim.

Başka söz istiyen var mı efendim?

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Esas itibariyle kişisel olarak tasarının lehindeyim, fakat bilhassa 1 nci maddenin üzerinde durulmak ve sarahate kavuşturulmak için bâzı hususlara işaret etmek istiyorum.

Şöyle ki :

Hakikaten 657 sayılı Kanunu tadil eden 1327 sayılı Kanun, bilhassa teknik elemanlar bakımından yan ödemeleri kaldırmış. Günümüzde bunun gerektiği müdafaa edilebilir, bu savunuluyor.

Bu böyle olunca, âfete uğrayan bölgelerde çalışanları hakikaten 1327 sayılı Kanunun kapsamında değerlendirmek mümkün değildir. Değerlendirmek mümkün olmadığı gibi; âfet bölgelerindeki çalışma saatlerinin fazlalığı ve mesainin çok ağır olduğu malûm. 1327 sayılı Kanuna göre veremediğimiz yan ödemeyi burada dolaylı olarak vermek gerekir mi, gerekmez mi .. Bir arkadaşım der ki, bu fedakârlığı icabettiren bir haldir, buna vermiyelim.

Arkadaşlarım; şüphesiz ki, fedakârlığın ölçüsü yoktur. Millet olarak deprem felâketzedelerinin her zaman yanında olacağız; ama çok büyük bir felâkete büyük bir kuvvet halinde katkıda bulunan bu teknik elemanların ve İmar İskân Bakanlığının elemanlarının insanüstü bir gayret içinde çalışmalarını para ile ölçüsü yoktur; fakat değerlendirmek gerektiğinde de «Bunların vazifeleridir, yapsınlar» demek ne hakkaniyete ve ne de onları teşvik bakımından kanunun getiriliş esprisine uygun olmaz.

Burada maddenin tedvininde üzerinde durulacak noktalar vardır. Meselâ, maddede «Özel inşaat» deyimi var. «Özel inşaat» deyince, sanki kamu inşaatları bunun içerisine girmezmiş gibi geliyor. Bu kanunun bu maddesi üzerinde münakaşa edenlerden değerli bir arkadaşım ile konuştum; özellikle İmar İskân Bakanlığının deprem vesilesi ile getirdiği inşaat mânasını taşıyor ise de, bu «Özel inşaat» deyimi şeklinde durursa, kamu inşaatı bunun dışında imiş gibi anlaşılır. Onun için «Özellikle kurulan» mı demek lâzım, özellikle kurulduğunu belirten başka bir deyim mi kullanmak lâzım; bunu Komisyonun dikkatini çekmek isterim.

İkinci bir hususun da sarahate kavuşması icabeder.

Arkadaşlar «30 günlük maaşının brüt kısmının % 100 üne kadar ödeme yapılacaktır.» hükmü var, ama tahmin ederim ki % 100 verilecektir. Ancak, yarım «Acaba niye % 100 verilmedi de, % 60 verildi, % 75 verildi?» gibi münakaşaların muhatabı Bakanın kendisi veya Bakanlığı olabilir. Bu bakımdan bunu % 100

veya % 75 olarak kesin bir şekilde sokalım. Deprem bölgesinde çalışanlar da, «Acaba bizim bu çalışmamız % 75 mi, % 60 mı değerlendirilecek» gibi dalgalanma yapmaya vesile bırakmayalım; maddeyi % 100 olarak sarahate kavuşturalım, isterim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Komisyon buyurun.

PLAN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım; kısaca arkadaşlarımızın bazı tereddütlerini gidermek üzere söz almış bulunuyorum.

Bunlardan birisi; böyle bir kanuna ihtiyaç var mı?..

Gerçi bu husus münakaşa edildi; ama şunları kısaca arz etmek isterim :

Bu, özel bir ihtiyaçtan doğuyor. Gayet tabii fevkalâde bir haldir ve bu fevkalâde halin muayyen bir süre içerisinde karşılanması, vatandaşların normal hayata kavuşturulması zarureti ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu fevkalâde halin giderilebilmesi için, birtakım fevkalâde tedbirlerin de alınması ve normal nizamın dışına çıkılması zarureti vardır.

Ayrıca, 657 sayılı Kanun ve mali hükümleri ihtiva eden son çıkardığımız 1327 sayılı Kanun, bu fevkalâde hallerde, yıl içerisinde gayrimelhuz bir hâdise karşısında personelin istenilen istikamette, kolaylıkla sevk edilmesini temin edecek hükümleri taşımıyor. Çünkü, bildiğiniz gibi, bu kanunlar, 1327 sayılı Kanunun dinamizmini teşkil eden maddelerinin gözden geçirilmesi bütçe kanunlarının Meclislerde görüşülmesi sırasında bahis konusu olmaktadır. Yan ödemeler bütçelerle ayarlanmaktadır; kadrolar bütçelerin görüşülmesi sırasında tartışılmaktadır ve bütçe kanunlarına ekli cetveller halinde, maddeler halinde çıkarılmaktadır. Yıl içerisinde meydana gelecek fevkalâde hal dolayısıyla icranın kolaylıkla, süratle yetkiyi kullanarak birtakım tedbirleri alması zarureti vardır. Bir defa kanun bu zarurettten doğuyor. Böyle bir yetkiyi vermekte zaruret vardır. Gayet tabii, yetkiyi alan kişiler bu yetkiyi kullandıktan sonra da yine Meclislere karşı sorumlu durumdadırlar.

Sayın arkadaşımızın işaret ettikleri ikinci mesele; «Özel İnşaat Örgütü» tâbidir. Bu tâ-

birin içerisinde kamu inşaatı da dâhil bulunmaktadır; fevkalâde hal dolayısıyla icranın yahut İmar İskân Bakanlığının kuracağı ekipler ve örgütler anlamına gelmektedir. Burada bir tereddüt mevcut ise, «Özel İnşaat» tâbirinin çıkarılmasında her hangi bir mahzur bulunmamaktadır.

Madde'nin bu şekli ile kabulünü istirham ediyorum. Teşekkür ederim.

BAKAN — Efendim, madde üzerinde başka söz isteyen arkadaşımız yok.

Değişiklik önerilerine geçmeden önce, Sayın Bakandan sorulsun iki soru vardır; Sayın Bakan, her halde madde üzerinde söz almayacaksınız, yerinizden cevaplandırabilirsiniz; soruyu okuyorum :

Aşağıdaki hususun İmar İskân Bakanı tarafından cevaplandırılmasını rica ederim.

«1. Burdur ve Bingöl'de vazife gören personele bugüne kadar kararnameye müsteniden de olsa % 100 e kadar fazla ücret verilmekte midir?.

2. Kararnameye müsteniden % 100 e kadar fazla ücret veriliyor ise, bu hususun kamun mevzuu yapılmasında ne gibi zaruret vardır?..»

Denizli

Fuat Avcı

İMAR VE İSKÂN BAKANI SELÂHATTİN BABÜROĞLU — Burdur ve Bingöl'de görevli personele her hangi bir zam bugüne kadar verilmemiştir. Bundan evvelki Gediz depremi dolayısıyla personele kararname ile % 100 e kadar zam verilmiştir; fakat bunun uygulamasında birtakım aksaklıklar olduğu ortaya çıktığı için, biz bu konuyu daha disiplinli bir şekilde sokabilmek için kanunlaştırmak istiyacımızı duyduk.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Sayın Bakandan bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Afet, eğer İmar İskân Bakanlığı bölge müdürlüğünün bulunduğu bir bölgede cereyan etmiş olsaydı, şimdiye kadar o bölge müdürlüğünün teknik elemanları % 100 e kadar olan ilâve ödemedi yararlanıyorlar mı idi?.

BAŞKAN — Sayın Bakan, buyurun.

İMAR VE İSKÂN BAKANI SELÂHATTİN BABÜROĞLU — Bölge müdürlüğü bölgesinde

eğer her hangi bir âfet olmamışsa, normal maaşlarını alacaklardır. Âfet olmuşsa ve bu göreve gidiyorlarsa % 100 e kadar alacaklardır.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Peki, bu kanun çıktığı zaman yine alacaklar mı?..

BAŞKAN — Yürürlük tarihi belirtilmiş. 1 . 3 . 1971 den itibaren yürürlüğe girmiş olduğu kanun metninde var efendim.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Sayın Başkan, o halde İlhami Beyin söylediğinin aksi oluyor.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI SELÂHATTİN BABUROĞLU — Sayın Başkan, 1 . 3 . 1971 den itibaren fiilen çalışan eleman varsa olacaktır, fiilen çalışmayan da almıyacaktır.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

Önergeleri okutuyorum :

Sayın Başkanlığa

1 nci maddenin aşağıdaki şekilde kabulünü arz ve teklif ederiz.

Manisa

Burdur

Mustafa Ok

Nadir Yavuzkan

«Madde 1. — Âfet bölgelerinde İmar ve İskân Bakanlığınca kurulan ve bu Bakanlığın koordinatörlüğündeki özel âfet örgütlerinde fiilen çalışan kamu personeline...»

Yüksek Başkanlığa

Yüce Mecliste görüşülmekte olan kanun tasarısının 1 nci maddesinin başındaki «Özel inşaat örgütlerinde» kelimelerinden sonra «veya bu Bakanlığın koordinatörlüğü altında» kelimelerinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kastamonu

Hasan Tosyalı

Sayın Başkanlığa

Görüşülen kanun tasarısının 1 nci maddesinin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Nevşehir

Hüsamettin Başer

«Madde 1. — İmar ve İskân Bakanlığınca koordine edilerek Burdur ve Bingöl'e gönderilecek personele Harcırah Kanununda gösterilen miktar % 100 artırılarak verilir.»

Sayın Başkanlığa

Görüşülen kanun tasarısının 1 nci maddesine aşağıdaki fıkranın ilâvesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Nevşehir

Hüsamettin Başer

«Madde 1. — Personelin alacağı ücret, maaş, ücret ve yevmiyelerinin % 50 sini geçemez.»

Yüksek Başkanlığa

Yüce Mecliste görüşülmekte olan kanun tasarısının 1 nci maddesinin başındaki «Âfet bölgelerinde» kelimelerinden sonra «Bayındırlık, Köy İşleri ve» kelimelerinin eklenmesini ve 1 nci maddenin bu değişikliklerle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Erzurum

Kastamonu

Gıyasettin Karaca

Hasan Tosyalı

Konya

İzmir

İhsan Kabadayı

Şükrü Akkan

Kütahya

Kastamonu

Fuat Azmioğlu

Orhan Deniz

Sayın Başkanlığa

1 nci maddedeki «% 100 üne kadar» deyimini yerine «% 100» deyiminin kabulünü öneriyorum.

Saygılarımla.

İçel

Turhan Özgüner

Sayın Başkanlığa

1 nci maddedeki «Özel» sözcüğünün maddeden çıkarılmasını öneriyorum.

Saygılarımla.

İçel

Turhan Özgüner

BAŞKAN — Efendim, Sayın Ok ve Sayın Yavuzkan'ın önergesini tekrar okutacağım.

MUSTAFA OK (Manisa) — Önergem hakkında çok kısa bir konuşma yapmak istiyorum.

BAŞKAN — Belki Komisyon katılır efendim, o zaman söz hakkınız doğmaz. Komisyona sorayım, ondan sonra.

(Manisa Milletvekili Mustafa Ok ve Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Sayın Komisyon, bu önerge hakkındaki mütalâanız?..

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Sayın Başkan, bu önerelerde iştirak ettiğimiz bir husus mevcuttur. Çok değişik ifade kullanıldığı için bir kere daha gözden geçirmek istiyoruz.

BAŞKAN — Efendim, şimdi şu önerge hakkındaki mütalâanızı söyleyiniz, diğerlerini ve reyim efendim.

Önergeyi tekrar okutuyorum :

(Manisa Milletvekili Mustafa Ok ve Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor; Sayın Ok sizin söz hakkınız kalmadı. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Teknik hata oldu.

BAŞKAN — Sayın Tosyalı, usulümüzde böyle bir şey yok ki. Komisyona veya Bakanlığa tercüman mı olmak istiyorsunuz?.. Anlıyamadım.

Sayın Komisyon, bu önergeleri kısaca incelemek mi istiyorsunuz?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Bir kere daha okutmanız olur.

BAŞKAN — Tekrar okutuyorum.

(Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın önergesi tekrar okundu.)

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkan, yerimden kısaca izahta bulunayım.

BAŞKAN — Olamaz efendim, mümkün değil.

FUAT AVCI (Denizli) — Sayın Başkan, sayın Tosyalı'nın önergesini anlayamadık, Bir daha okumak mümkün mü?..

BAŞKAN — Tekrar okuyalım efendim.

(Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın önergesi tekrar okundu.)

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkan, sizden bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN — Benden bir şey soramazsınız.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Bakandan bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN — Sorabilirsiniz, ama Bakan konuşurken veya konuştuğundan sonra sorarsınız, ki şimdi sayın Bakan da söz istemiyorlar.

Önergelere geçtik efendim.

Demin Umumi Heyetin kabul ettiği ve komisyonun da katıldığı önergeyi yeniden okutuyorum.

(Manisa Milletvekili Mustafa Ok ve Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın önergesi tekrar okundu.)

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Ben önergeyi geri aldım.

BAŞKAN — Bir dakika beyefendi, yapmanız rica ederim, ben sözümü tamamlayayım.

Şimdi sayın Tosyalı'nın önergesini yeniden okutuyorum.

YAŞAR BİR (Sakarya) — Beyefendi, biraz evvel okuttunuz onu, niçin azarlıyorsunuz arkadaşımızı?

BAŞKAN — Azarlamıyorum beyefendi. Başkanlık makamı ile de o şekilde konuşamazsınız.

YAŞAR BİR (Sakarya) — Tekrar tekrar okutuyorsunuz, daha demin okutmuşunuz.

BAŞKAN — Oturduğunuz yerden o şekilde konuşamazsınız beyefendi. Söz hakkınız vardır, içtüzük kurallarına göre söz talebedebilirsiniz.

YAŞAR BİR (Sakarya) — Demin söz istedim, vermediniz ama.

BAŞKAN — Konuşan hatipten sonra konuşmak istiyorum dediniz, fakat bu mümkün değil.

YAŞAR BİR (Sakarya) — Tekrar tekrar önerge okutuyorsunuz, niçin böyle yapıyorsunuz? Anlıyamıyoruz?

BAŞKAN — Takibetmezseniz anlamazsınız efendim.

YAŞAR BİR (Sakarya) — Biraz evvel okuttuğunuz önergeyi...

BAŞKAN — Ayağa kalkarak konuşunuz, aksi takdirde sizi dinlemiyorum efendim.

YAŞAR BİR (Sakarya) — Dinlemezseniz ben de konuşmuyorum.

BAŞKAN — Mesele yok o halde.

Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın önergesini yeniden okutuyorum efendim.

(Kastamonu milletvekili Hasan Tosyalı'nın önergesi tekrar okundu.)

Komisyon bu önergeye katılıvormu efendim?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Katılmıyoruz efendim

BAŞKAN — Siz önergenizi geri mi almak istiyorsunuz sayın TOSYALI?

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkan, birinci önerge ile aynı mahiyette olduğu için geri alıyorum.

BAŞKAN — «Geri alıyorum» deseydiniz bu iş çoktan biterdi.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Söyledim beyefendi.

BAŞKAN — Ben duymadım efendim.

Sayın Bir, zatiâlinizin söz sırası gelmemişi ve yeterlik önergesini Genel Kurul kabul ettiği için konuşamadınız.

Başkanlığın size veya bir başka üyeye söz vermesinin veya vermemesinin Başkanlık yararına hiçbir tesiri yoktur. Bunu böyle bilmemiz gerekir.

Şimdi, Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer'in önergesini yeniden okutuyorum efendim.

(Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer'in birinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon bu önergeye katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Bu önergeye Komisyon katılmamaktadır. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Başer'e ait diğer önergeyi tekrar okutuyorum.

(Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer'in ikinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon bu önergeye katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon bu önergeye katılmamaktadır. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Gıyasettin Karaca ve arkadaşlarının önergesini yeniden okutuyorum.

(Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve arkadaşlarının önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon bu önergeye katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Bu önergeye Komisyon katılmamaktadır. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Sayın Özgüner'in birinci önergesini yeniden okutuyorum.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in birinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon bu önergeye katılıyor musunuz?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon bu önergeye katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir efendim.

Sayın Özgüner'in ikinci önergesini yeniden okutuyorum.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in ikinci önergesi tekrar okundu.)

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, demin kabul edilen önerge sebebiyle bu ikinci önergemiyi geri alıyorum efendim.

BAŞKAN — Sayın Özgüner'in önergesi geçirilmiştir.

Şimdi efendim, Sayın Ok ve Sayın Yavuzkan'ın okunan ve Yüce Heyetinizce de kabul edilen önergesindeki şekliyle 1 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

Madde 2. — Afet bölgelerinde, gerektiğinde haritten eleman alınıp geliştirilmesini sağlamak üzere Genel Kadro Kanunu ile Bakanlar Kurulu emrine verilen torba kadrolardan yeteri kadarı, imar ve iskân Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile, belirli bir süre için, adı geçen Bakanlık emrine verilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen Sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 nci maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanun gereğince yapılan ödemelerden yararlananlara 6245 sayılı Harcı-

rah Kanununa göre ikamet gündeliği ve her ne ad altında olursa olsun başkaca bir yan ödeme yapılamaz.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici maddeyi okutuyorum :

Geçici Madde — 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gereğince verilecek yan ödemeler tatbik mevkiine girince bu kanun hükümleri yürürlükten kalkar.

BAŞKAN — Madde üzerinde buyurunuz Sayın Uzuner.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Sayın Başkan, her maddenin tümü üzerinde söz isteğim vardı.

BAŞKAN — Size de söz veririm efendim.

Buyurunuz Sayın Uzuner.

ALİ RIZA UZUNER (Trabzon) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Bu geçici madde ile şimdiye kadar kabul edilen ve gerçeklere uygun olduğunda ittifak edilen maddeler arasında bir paralellik değil, tamamen aksine bir dengesizlik bahis konusudur.

Zira, geçici maddede, «657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gereğince verilecek yan ödemeler tatbik mevkiine girince bu kanun hükümleri yürürlükten kalkar» denmektedir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve bu kanunu tadil eden kanun gereğince, maalesef tatbikatı geciken bu yan ödemelerin, yan ödemelerden faydalanacak bütün teknik personele, hattâ sağlık personeline teşmili gerekmektedir. Bu, fevkalâde hal içinde çalışanları kapsamamaktadır. Orada çeşitli riskler bahis konusudur, ama risklerin en büyüğü ve en güç şartlar, deprem bölgesindedir. Yani, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde meselâ, inşaat sektöründe çalışan Devlet mühendisleri ile deprem bölgesinde zamanla mukayyedolmayan, gece gündüz çalışmak mecburiyetinde kalan mühendisleri aynı seviyeye getirmek mümkün değildir. Esasen bu kanun bir zaruretten doğmuştur. Fevkalâde bir ahval karşısında, fevkalâde hizmetleri dâvet etmesi dolayısıyla farklı bir hüküm getirmek gerekmektedir.

Bu bakımdan geçici maddenin tamamen metinden çıkarılması zarureti aşikârdır. Bu ko-

nuda Sayın Başkanlığa değerli bir arkadaşım önerge verdiğini ifade etmişlerdir. Bu önergeye iltifat etmenizi ve bu şekilde kanunun temel esprisine uygun bir çözüme kavuşmasını istirham ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Kılıç.

İLYAS KILIÇ (Samsun) — Efendim, arkadaşım benim söyleyeceklerimi söylediği için vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Özgüner, buyurunuz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Arkadaşımın da izah ettiği gibi, geçici madde gereksizdir. Çünkü, bu kanun fevkalâde hali nazara alan bir kanundur. Oysa, 657 sayılı Kanunu değiştiren 1327 sayılı Kanunda yan ödemeler kalkmış, ama yeni bir tadille yan ödemeler getirilirse, o ancak olağan halleri nazarı itibara alarak teknik elemana veya diğer memurlar meyanında İmar İskân Bakanlığı memurlarına bir yan ödeme getirecektir.

Bu olağanüstü bir hal olduğuna göre, bu durumlar için bu kanunla getirilen % 100 e kadar bir zammı bertaraf eden şu geçici madde kanunun getirilip esprisine aykırıdır.

Bu bakımdan Bütçe Plân Komisyonunun yaptığı bu ilâve isabetli değildir.

Bunun, için bir önerge verdim, iltifat buyurulmasını rica eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Ersoy.

İLHAN ERSOY (Kütahya) — Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN — Efendim, başka söz isteyen Yok. Değişiklik önergesi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Yüce Meclisçe görüşülmekte olan kanun tasarisına Bütçe Plân Komisyonunca eklenmiş bulunan (geçici madde) nin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Erzurum

İzmir

Gıyasettin Karaca

Şükrü Akkan

Konya

Kütahya

İhsan Kabadayı

İlhan Ersoy

Kastamonu

Orhan Deniz

BAŞKAN — Sayın Komisyon, bu önergeye katılıyor musunuz?

PLÂN KOMİSYONU ADINA RIFKI DANIŞMAN (Erzurum) — Meclisin takdirine bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN — Efendim, Komisyon takdiri Yüce Meclise bırakmaktadır.

Sayın Özgüner'in önergesi de aynı mahiyette olduğu için, ikisini birlikte oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Kabul edilen bu önerge ile geçici madde tasarıdan çıkarılmıştır efendim.

4 ncü maddeyi okutuyorum efendim:

Madde 4. — Bu kanun 1 . 3 . 1971 gününden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 nci maddeyi okutuyorum:

Madde 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Yok Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde Sayın Ersoy, buyurunuz efendim.

İLHAN ERSOY (Kütahya) — Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım;

Yüce Meclise biraz evvel görüşülmesi tamamlanmış olan kanunun üzerinde kullanacağım oyun rengini belli ederken, bir ilki çift söz söylemeyi de münasip görüyorum.

Yurdumuzda yıllardan beri vukua gelmekte olan ve maalesef her defasında pek çok vatandaşımızın canını, malını alıp götürmüş olan âfetler karşısında, Yüce Meclisin parti farkı, siyasi kanaat farkı gözetmeksizin göstermiş olduğu hassasiyeti, vatandaşlarımızın biran evvel yaralarının sarılıp fen ve sağlık şartlarına uygun yuvalarına kavuşmaları yolunda göstermiş olduğu gayreti, daha pek kısa bir zaman, bir yıl önce böyle bir âfete mâruz kalmış bir bölgenin temsilcisi olarak şükranla kaydetmeden geçemeyeceğim.

Yüksek malûmlarınız olduğu veçhile, Türkiye'miz; Doğudan Güneye, Doğudan Batıya, Güneyden Kuzeye baştan aşağıya bir âfet bölgesidir.

Memleketimizde her yıl, birbirini takibeden depremler, su baskınları, fırtınalar, kaya sukutları, çeşitli yangınlar gibi pek çok âfetle karşı karşıya kalınmakta, maalesef pek çok maddi hasarın yanı sıra birçok vatandaşımızı da kaybetmiş bulunmaktayız.

Hiç şüphesiz asla temenni etmiyoruz ve bir daha tekrarını görmemek için de hepimiz duacıyız ama, bir gerçeği de göz önünde bulundurmak zorundayız. Memleketimizde ne gün yeni bir âfet olacağını veya olmayacağını kimse kestiremiyor. Her gün yeni bir âfetle karşı karşıya kalacağımızı düşünüp, tedbirlerimizi buna göre almak zorundayız. İşte bu tedbirler manzumesinden bir tanesi olan bu kanun tasarısı, komisyonlarda, Hükümetten gelen şekli biraz değiştirilmek suretiyle, önümüzdeki yıllarda karşılaşacağımız bâzi âfetlerde bizim çalışmalarımıza az da olsa medar olabilecek niteliktedir.

Son yıllarda Hınıs, Erzurum, Varto, Sakarya, Bartın - Amasra, Alaşehir, Gediz ve nihayet Burdur ve Bingöl depremleri olmuş; bu depremler dolayısıyla yapılan çalışmalarda, kanaatimce pek çok tecrübeler edinilmiştir. Geçmiş tecrübeler, her yeni âfette yeni bir ekiple iş başına geçmek ve bir tecrübe devresi geçirmek gibi yerinde olmayan bir durumla bizleri karşı karşıya bırakmaktadır.

Bunun her devrede yeniden teşkil edilecek ekiplerle halledilecek bir konu olmadığını; ne yapıldığını, ne yapılacağını daha evvelden tesbit etmediğimiz bir konuda bu tip çalışmaların bizi arzu ettiğimiz süratte neticeye ulaştırılmayacağını kabullenmek zorundayız. Bu itibarla, başta kuruluş kanununa göre bu hizmetlerle görevlendirilmiş İmar ve İskân Bakanlığının, diğer bütün bakanlıkların, asker-sivil kuruluşların; Kızılay Derneği gibi kendini bu hizmetlere adanmış çok değerli hizmetleri geçmiş derneklerimizin hizmetlerinin nerede başlayacağını, nerede biteceğini, neler olacağını, acil yardım safhasında kimin ne yapacağını, daimî iskân safhasında da kimin ne hizmetleri göreceğini önceden tesbit etmek ve âfetten önce bilmek ve bunları artık bir kalemle kâğıt üzerine geçirmek zamanı gelmiştir.

Her yeni ekip ne yapacağını düşünüp vakti geçireceği yerde, yapılacak işleri doğrudan doğruya bir kılavuzdan takibetmek; bütün

bakanlıklar ve ilgili bütün kuruluşlar görevlerini bu kılavuza göre takibedip ikmal etmek, kısa zamanda yaraları sarma yoluna gitmek durumundadır. Bunu, Sayın Bakanın şahsında Hükümetten ısrarla talebediyoruz, rica ediyoruz.

Bunların yanı sıra, âfet bölgelerinde felâkete uğramış vatandaşlarımıza tanınacak pek çok haklar, öncelikler, muafiyetler, erteleme v. s. gibi kolaylıklar bahis mevzuudur. Âfet bölgesinde bu ıstırapları çekmiş vatandaşların temsilcisi olarak benzeniz bunların tesbitinde bir hayli güçlük çektim. Sanıyorum ki, bölgelerinin temsilcisi olan arkadaşlarım, bölgelerinde vukubulan âfetlerden sonra aynı sıkıntılarla sık sık karşı karşıya geldiler. Bu hizmetlerin, bu yardımların, bu muafiyetlerin neler olduğunu bilmiyen vatandaşlarımız ise bizden çok daha mağdur durumlarda kaldılar.

Bu itibarla, Hükümetin bütün kollariyle, bu bölgelerde yaşayan âfetzedelere neler yapabileceği, ne gibi kolaylıklar, muafiyetler, ertelemeler v. s. kolaylıklar düşünebileceğini peşinen tesbit etmesi ve bunlardan o bölgeye has tedbirlerini zamanında alması lâzımgelir.

Hiç şüphe yok, bundan önce çeşitli hükümetler zamanında bu tedbirler alınmıştır, bundan sonra alınacağına da eminiz ama, vakit kaybı çok feci neticeler doğurabiliyor arkadaşlarım; onun için tekrarlama lüzumunu hissettim.

Bütün bunların yanı sıra, memleketimizde asıl düşüneceğimiz, bugünden adımını atacağımız bir çalışma vardır. Âfetler olduktan sonra, vatandaşlar öldükten sonra, esasen birçok kısmı yıpranmış binalarımız yerle bir olduktan sonra alınacak tedbirlerin pratik faydası yoktur. Bu itibarla her şeyden evvel âfet öncesi çalışmalara hız vermek ve ne gibi tedbirler almamız lâzımgeldiğini düşünmek, sıralamak; bu tedbirler üzerinde ısrarla, sebatla durmak lâzımgelir kanaatimce.

Müsaade ederseniz bunlardan birkaç tanesini kısaca arz etmek istiyorum :

Âfet bölgelerinin, özellikle deprem bölgelerinin, ilim ve fennin bütün imkânlarından istifade edilerek yeni baştan haritaları tanzim edilmeli; bölgeler gayet sahîh ve sarîh olarak tesbit olunmalıdır.

Şimdi benzenizde, yanımda, âfet bölgeleriyle alâkalı üç tane harita var. Misal olsun diye veriyorum; bunlardan bir tanesinde Amasra, Bartın v. s. deprem bölgeleri dışındadır. Üçüncü sınıf deprem bölgesine dahi dâhil değildir. Bir diğerinde, hassaten deprem bölgesi olmuş, sadece o bölgelerde hissedilmiş olmasına rağmen Yenice ve Çan da deprem bölgesine dâhil değildir. Her yeni âfetten sonra; «Demek ki, burası da deprem bölgesiymiş,» diye o bölgeyi deprem haritasına işaret edecek olur ve tedbirlerimizi buna göre almaya kalkarsak, o zaman yurdumuzun birçok köşesi yıkılıp harabolduktan sonra tedbir almak gibi garip bir durumla karşı karşıya kalabiliriz.

Bu itibarla Sayın Bakandan bunu da ısrarla istirham ediyorum; öncelikle deprem bölgesi haritalarını, daha doğrusu deprem bölgesi tesbiti işlerini ele alsınlar, aldırınsınlar ve sahîh, sarîh haritalarla karşı karşıya kalalım ki, hangi bölgelerde ne gibi tedbirler alınması lâzım keldiğini peşinen bilelim.

Bunun yanı sıra, vaktiyle Bakanlıkta yapılmış olan çalışmaları bir nebze hatırlıyorum; her bölgenin en ucuz, en uygun inşaat malzemesini tesbit etmek ve o bölgede depreme, depremle beraber diğer âfetlere de mukavemet edebilecek en uygun inşaat tarzını tâyin eylemek icabediyor. Buna da İmar ve İskân Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığıyla beraber işbirliği yaparak biran önce ele almalıdır.

Son günlerde, depremlerden sonra pek çok beyanlar duyduk, pek çok dedikodularla karşı karşıya kaldık; resmî yapıların büyük bir kısmının yıkıldığına dair gazete sütunlarında pek çok yazılar okuduk. Elbette resmî yapıların büyük bir kısmında belki ihmal, suiistimal, belki fennî şartlara tam uymama gibi hâdiseler bahis konusu olabilir. Fakat bütün bunların yanı sıra, resmî yapılarımızın betonarme veya beton yığma yapılar olduğunu ve bu yapıların pek çok bölgemizde yapılması, depreme mukavemeti bakımından pek uygun olmadığı göz önünde bulundurulacak olursa ve bir de bu yapılardaki açıklıkların, raçlıkların açıklıklarının diğer yapılara nisbetle çok daha fazla olacağı göz önünde bulundurulacak olursa, bunlara atfettiğimiz hata, özel yapılara atfettiğimiz hatanın yanında çok fahiş geliyor benzenize.

Her şeyden evvel, özel yapılar başta olmak üzere - ki bendeniz en çok onlardan korkuyorum - yapıların hakiki bir kontrol mekanizmasını kurmak lâzımgelir. Bugün, belediyelerin (kifayetsiz elemanlarla kontrol yaptığını sandığım bir memlekette âfetlerin bu kadar telefata vermemize sebeb olmasını dahi şükranla karşılamak lâzımgelir. Kanaatimce her şeyden evvel yapı kontrol nizamını getirmek lâzımdır ve yapıları başlangıçta, lâyikiyle kontrol etmek ve bilâhara yıkılmalarla başımıza gelecek bu felâketleri peşinen önlemeyi düşünmek lâzımgelir.

Son yıllarda ele alınmış olan prefabrik inşaatın memleket şartlarına, hele hele deprem konusunda ne kadar uygun düştüğünü bilmem tekrarlamaya lüzum var mıdır? Bu prefabrik inşaat usulünün mutlak surette geliştirilmesi, medeni Avrupa memleketlerinde gördüğümüz örneklerin memleketimizde mutlak yerleştirilmesi ve sürat, ucuzluk, aynı zamanda felâkete mukavemet yönleriyle çok elverişli gördüğümüz prefabrik inşaatın yurdun en ücra köylerine varıncaya kadar yayılmasının tedbirlerinin alınması çok yerinde olacaktır.

Muhterem arkadaşlar,

İnsanların nasıl bir hüviyet cüzdanı varsa, her yapının da bir sicil fişi bulunmalıdır. Yapılar fennî, nizami ömürlerini doldurdıkları zaman yıkılmalı veya zamanında bakıma tabi tutulmalıdır. Hangi binaya hangi şekilde ilâve yapıldığı konusu üzerinde durulmalıdır. Ankara'mızda üç katlı bina yapılır, aradan seneler geçer, bunu satınalan bir vatandaş üzerine iki üç kat daha çıkar; fakat o bina üç kata göre yapılmış olduğu için üzerine ilâve ettiğimiz katları taşıyamaz hale gelir. Bunun yıkılması için deprem beklemeye lüzum yoktur.

Bütün bunların yanı sıra, memleketimizde bir bina kıyımı vardır. Bütün binalar yıkılır yıkılır, yeni nizamlara göre kat adedi almak suretiyle yükseltilir. Bunun da önüne mutlak geçmek lâzımgelir. Millî serveti heder eden bu davranışlar aynı zamanda memleketimizde - belki garip gelecek ama - büyük ölçüde malzeme sıkıntısına, malzeme buhranına da sebebiyet vermektedir. Bir grup vatandaş kayri-menkulünden, mevcut binasından fazla istifade edecek diye millî serveti heder etme hakkı-

nı haiz olmamalıdır. Bunu önleyici tedbirler mutlaka getirilmelidir.

Yanlış hatırlamıyorsam, daha önceki İmar ve İskân Bakanı arkadaşımız bu konuda bâzi çalışmalar yapmıştı. Lûtfeder Bakanlık bu konu üzerine de eğilirse, zannediyorum ki, memlekete büyük ölçüde hizmet etmiş olacaktır.

Muhterem arkadaşlar, son olarak şu hususu da arz etmek istiyorum :

Memleketimizin konut problemimi kökünden halletmek lâzımdır. Bunu halletmek gelişmiş güzel tedbirlerle mümkün değildir, bugünkü bünye içinde halletmek de mümkün değildir. Yakinen bildiğim, çalışmalarını daima takdirle andığım İmar ve İskân Bakanlığı, bir belediyeler İmar bakanlığı haline gelmiştir; bir, çalışmaları plânlama bakanlığı hüviyetine bürünmüştür. Haklı olarak... Esasen Bayındırlık Bakanlığından koparılan nüvesi de böyle idi.

Halbuki bugün bünyesinde Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü, Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü, Mesken Genel Müdürlüğü, ve bu Genel Müdürlüğe bağlı olup gecekondular işlerine bakan bir dairesi ve nihayet bunların finansman kaynağı olabileceğini düşündüğümüz Emlâk Kredi Bankası gibi bâzi teşkilât vardır. Bunları biraz daha geliştirerek, memleketimizi konut problemi yönünden değerlendirerek, gruplara ayrılarak esaslı bir çalışmaya girmek ve ileride mutlak surette bir Konut Bakanlığı kurmak zaruretiyle karşı karşıyayız. Bu itibarla, başta Sayın Bakan arkadaşımız olmak üzere İmar ve İskân Bakanlığı personelinin bu konuya da şimdiden eğilmesini, hiç değilse ilerideki çalışmaların isabeti bakımından faydalı ve zaruri görmekteyiz.

Çok değerli arkadaşlarım, müsaade edersemiz, bu arada bir konuya da çok kısa olarak temas etmek istiyorum:

Şu kanun tasarısının gelmesini komisyonlarda bizler de yadırgadık. Biliyorsunuz Yüce Meclis 657 sayılı Kanunu tadil eden 1327 sayılı Kanunla Hükümete yan ödemelerle ilgili pek çok yetkiler, vazifeler verdi. İşgüçlüğü zammı, teminindeki güçlük zammı, ağırlık zammı gibi pek çok zamlara imkân veren hükümler getirdik ve bu konularda Hükümete yetkiler verdik. Fakat, aradaki hâdiselerin

de sebeb olduğunu zannetmekle, beraber, üzülerek şunu arz etmek isterim ki, bunlar hâlâ çıkarılmadı, çıkarılmadı. Eğer bu hâdiseler, Yüce Meclisce kabul edilmiş olan bu lâzime riayet olunarak değerlendirilmiş olsaydı, belki çalışma tarzı böyle olmayacak, bu zamlarla başka yolda, başka şekilde eleman istihdamı - tatmin etmek suretiyle - mümkün olabilecekti.

Kamunlarla verilen hakları kullanmak için, onun kullanılmasına imkân verebilmek için âfet olmasını ve âfetlerin gölgesine sığınılmasını artık terk etmemiz lâzımdır muhterem arkadaşlarım. Eğer Yüce Meclis böyle bir şeye lüzum görmüş ise, hakikaten bunun böyle olması gerekiyor ise, olmalıdır. Şu halde yan ödemelerle ilgili kararname biran evvel çıkarılmalı, yönetmelikler biran evvel yapılmalı, effkârı umumiyeye de, teknik personel ve diğer personelin de bu yan ödemelerden yararlanmaları; temininde güçlük bulunan personelin biran evvel işlerine ısındırılmaları sağlanmalıdır.

Kanun tasarısı üzerinde görüşlerimin daha da ötesinde, yüksek müsamahalarınızla birkaç noktaya temas etme fırsatı verdiniz; bunun için Yüce Meclise ve Sayın Başkana müteşekkirim.

Bu kanun tasarısına müspet oy kullanacağım. Arkadaşlarımın oylarının da aynı şekilde tecelli edeceğini umuyor; hepinizi saygı ile selâmlarken, tasarının felâketzede vatandaşlarınıza hayırlı hizmetler götürmeye sebep teşkil etmesini; vatanımıza, memleketimize uğurlu, hayırlı hizmetler görülmesine sebep teşkil eylesini canı gönülden niyaz ediyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar).

MEHMET BİLGİN (Bingöl) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Bilgin, tasarının tümü üzerinde son söz hakkımız var; ancak aleyhte konuşmak kaydıyla. Sayın Ersoy lehte konuştu.

MEHMET BİLGİN (Bingöl) — Üzerinde konuşmak istiyorum efendim.

BAŞKAN — Olmuyor; ya lehte ya aleyhte oluyor efendim. Aleyhte konuşmak istiyorsanız, buyurunuz, hakkınızı kullanınız. İftizük böyle efendim.

MEHMET BİLGİN (Bingöl) — Son söz milletvekilimindir kaidesi gereğince söz rica ediyorum efendim.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Ersoy sizden önce yazılı olarak söz talebinde bulundular ve bu haklarını tasarının lehinde konuşmak suretiyle kullandılar. Aleyhte bir üyenin daha konuşma hakkı var, aleyhte konuşacaksanız buyurunuz, başka türlü mümkün değil efendim.

MEHMET BİLGİN (Bingöl) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Bakan, buyurun efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI SALÂHATTİN BABÜROĞLU — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Bu kanun tasarısının kanunlaşması için Yüce Meclisin normal çalışma süresini aşarak ve hattâ bunu, günü geceye bağlayan saatlere kadar sürdürerek çalışmasını şükranla karşılıyorum.

Sayın Başkana ve Divandaki sayın yardımcılarına, Yüce Meclisin değerli üyelerine şükranlarımızı ve teşekkürlerimizi lûtfen kabul buyurmaları ricasından sonra, olağanüstü çaba gösteren görevli arkadaşlarımın, yine olağanüstü çalışma gösteren Yüce Meclisin bu ilgisini değerlendirmelerini ve bu olağanüstü çalışmalarına yarırcasına devam etmelerini bu vesile ile hatırlatır, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Efendim, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir; memlekete hayırlı olmasını temenni ederim.

Açık oylamaların sonuçlarını arz ediyorum :

Esnaf ve sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar kanun tasarısının açık oylamasına 199 sayın üye katılmış, 198 kabul, 1 çekinse oy kullanılmıştır.

1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/3) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifinin açık oylamasına 199 sayın üye katılmış, 195 kabul, 1 ret ve 3 çekinse oy kullanılmıştır.

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifinin açık oylamasına 200 sayın üye katılmış, 194 kabul, 2 ret ve 4 çekinse oy çıkmıştır.

İstanbul Teknik Üniversitesi 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarisının açık oylamasına 199 sayın üye katılmış, 194 kabul, 2 ret ve 3 çekinse oy kullanılmıştır.

1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarisının

açık oylamasına 200 sayın üye katılmış, 195 kabul, 1 ret, 4 çekinse oy kullanılmıştır.

Açık oylamalar, ekseriyet sağlanamadığı cihetle, tekrarlanacaktır.

5 Ağustos Perşembe günü saat 15,00 te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum efendim.

Kapanma saati : 20,20

Esnaflık ve Sanatkârlar ve diğerk bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu kanun tasarisına verilen oylarin sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 199
Kabul edenler : 198
Reddedenler : 0
Çekinslerler : 1
Oya katılmıyanlar : 245
Açık üyelikler : 6

[Kabul edenler]

ADANA Cevdet Akçalı Ali Rıza Güllüoğlu Ali Cavit Oral Turgut Topaloğlu ADİYAMAN M. Zeki Adıyaman Kâmil Karıkoğlu Yusuf Ziya Yılmaz AFYON KARAHİSAR Mehmet Rıza Çerçel Ali İhsan Ulubahçı Kâzım Uysal	ARTVIN Abdullah Naci Budak Mustafa Rona AYDIN Mehmet Çelik Nahit Mentеше İsmet Sezgin BALIKESİR İbrahim Aytaç M. Şükrü Çavdaroğlu Kemal Erdem M. Nurettin Sandıkçıoğlu Osman Tari Mevlüt Yılmaz BİLECİK Mehmet Ergül BİNGÖL Mehmet Sıddık Aydar Mehmet Bilgin BİTLİS Kenan Mümtaz Akışık Zeynel Abidin İnan BOLU Halil İbrahim Cop BURDUR A. Mukadder Çiloğlu Nadir Yavuzkan BURSA Cemal Külâhlı Kasım Önadım Mustafa Tayyar Ahmet Türkel ÇANAKKALE Mustafa Çalıkoğlu Zekiye Gülsen	ÇANKIRI Arif Tosyalıoğlu Nuri Çelik Yazıcıoğlu ÇORUM Cahit Angın Yakup Çağlayan Abdurrahman Güler İhsan Tombuş Ali Naki Ulusoy DENİZLİ Sami Arslan Fuat Avcı Hüdaı Oral Ali Uslu DIYARBAKIR Abdüllâtif Ensarioğlu Necmettin Göneneç Sabahattin Savaş Nafiz Yıldırım EDİRNE Cevat Sayın ELÂZİĞ Mehmet Aytuğ Hayrettin Hanağası ERZİNCAN Hüsamettin Atabeyli Hasan Çetinkaya Naci Yıldırım ERZURUM Sabahattin Aras Rasım Çinisi Rıfka Danışman Selçuk Erverdi Naci Gacıroğlu Gıyasettin Karaca	ESKİŞEHİR Mehmet İsmet Angı Şevket Asbuzoğlu B. Sıtkı Karacasehir GAZİANTEP Mehmet Kılıç Mehmet Lütüfi Söylemez GİRESUN Mustafa Kemal Çilesiz Hidayet İpek Abdullah İzmen GÜMÜŞANE Mustafa Karaman HAKKÂRI Ahmet Zeydan HATAY Mehmet Aslan Talât Köseoğlu Hüsnü Özkan ISPARTA Ali İhsan Balım Yusuf Uysal İÇEL Mazhar Arıkan Turhan Özgüner Hilmi Türkmen İSTANBUL Nuri Eroğan Orhan Cemal Fersoy Sezai Orkunt İlhami Sancar Akgün Siliivrili Hasan Türkay Reşit Ülker Mehmet Yardımcı Lebit Yurdoğlu
---	---	--	---

İZMİR
 Sevket Adalan
 Şeref Baksık
 M. Hulusi Çakır
 Talât Orhon
 Kemal Önder
 Ali Naki Üner
KARS
 Lâtif Aküzüm
KASTAMONU
 Mehmet Seydibeyoğlu
 Hasan Tosyalı
KAYSERİ
 M. Şevket Doğan
 Hayrettin Nakiboğlu
 Vedat Âli Özkan
 Enver Turgut
KIRŞEHİR
 Mustafa Aksoy
 Cevat Eroğlu
 Mustafa Kemal Güneş
KOCAELİ
 Cevat Ademoğlu
 Vehbi Engiz
 Sabri Yahşi
KONYA
 Mustafa Kubilay İmer
 Necati Kalaycıoğlu
 Baha Müderrisoğlu
 Vefa Tanır
 Mustafa Üstündağ

KÜTAHYA
 Ahmet Fuat Azmioğlu
 İlhan Ersoy
 Mehmet Ersoy
 Kemal Kacar
MALATYA
 Hakkı Gökçe
 Ahmet Karaaslan
MANISA
 Ertuğrul Akça
 Süleyman Çağlar
 Mustafa Orhan Daut
 Muammer Erten ()
 Mustafa Ok
 Vehbi Sınmaz
 Kâmil Şahinoğlu
MARAS
 M. Nejat Çuhadar
 Atillâ İmamoğlu
 Veysi Kadioğlu
 M. Zekeriya Kürşad
 Mehmet Özdal
MUĞLA
 Adnan Akarca
 Muallâ Akarca
 Ahmet Buldanlı
 İzzet Oktay
MUŞ
 Nîmet Ağaoğlu
 Nermin Neftçi

NEVŞEHİR
 Hüsamettin Başer
 Esat Kırathoğlu
NİĞDE
 Mevlüt Ocakçıoğlu
ORDU
 Memduh Ekşi
 Ferda Güley
 Hamdi Mağden
RİZE
 Erol Yılmaz Akçal
 Hasan Basri Albayrak
 Sami Kumbasar
SAKARYA
 Yaşar Bir
 M. Vedat Önsal
SAMSUN
 İlyas Kılıç
 Nafiz Yavuz Kurt
 Hüseyin Özalp
SİİRT
 Zeki Çeliker
SİNOP
 Hilmi Biçer
 Hilmi İşgüzar
SİVAS
 Vahit Bozathı
 Kadri Eroğan
 Tevfik Koraltan
 Mustafa Timisi

TOKAT
 Hüseyin Abbas
 İsmet Hilmi Balcı
TRABZON
 Mehmet Arslantürk
 Ekrem Dikmen
 Cevat Küçük
 Mehmet Ali Oksal
 Ahmet Şener
 Ali Rıza Uzuner
TUNCELİ
 Kenan Aral
URFA
 Necati Aksoy
 Necmettin Cevheri
 Bahri Karakeçili
UŞAK
 Adil Turan
YOZGAT
 İsmail Hakkı Akdoğan
 Turgut Nizamoğlu
 Neşet Tanrıdağ
ZONGULDAK
 Fuat Ak
 Hüseyin Baytürk
 Ahmet Güner
 Cahit Karakaş
 Kevni Nedimoğlu

[Çekinser]

ZONGULDAK

Bülent Ecevit

[Açık üyelikler]

Bursa	1
Diyarbakır	1
Edirne	1
Elâzığ	1
Malatya	1
Nevşehir	1
	—
Yekûn	6

1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/3) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifine verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Uye sayısı : 450
Oy verenler : 199
Kabul edenler : 195
Reddedenler : 1
Çekinseler : 3
Oya katılmayanlar : 245
Açık üyelikler : 6

[Kabul edenler]

ADANA
Cevdet Akçalı
Ali Rıza Güllüoğlu
Ali Cavit Oral
Turgut Topaloğlu
ADİYAMAN
M. Zeki Adıyaman
Kâmil Kırıkoğlu
Yusuf Ziya Yılmaz
AFYON KARAHİSAR
Mehmet Rıza Çerçel
Ali İhsan Ulubahşi
Kâzım Uysal
AMASYA
Yavuz Acar
Salih Aygün
Vehbi Meşhur
Kâzım Ulusoy
ANKARA
Kemal Ataman
Oğuz Aygün
İbrahim Cüceoğlu
A. Sakıp Hiçerimez
Mustafa Maden
Şinasi Özdenoğlu
H. Turgut Tokar
Suna Tural
Şerafettin Yıldırım
ANTALYA
Hasan Akçaloğlu
İhsan Ataöv
Ömer Buyrukçu
Rafet Eker
Hasan Ali Gülcan
ARTVIN
Abdullah Naci Budak

Mustafa Rona
AYDIN
Mehmet Çelik
Nahit Mentese
İsmet Sezgin
BALIKESİR
İbrahim Aytaç
M. Şükrü Çavdaroğlu
Kemal Erdem
Mehmet Nurettin Sandıkçıoğlu
Osman Tarı
Mevlüt Yılmaz
BİLECİK
Mehmet Ergül
BİNGÖL
Mehmet Sıddık Aydar
Mehmet Bilgin
BİTLİS
Kenan Mümtaz Akışık
Zeynel Abidin İnan
BOLU
Halil İbrahim Cop
BURDUR
A. Mukadder Çiloğlu
Nadir Yavuzkan
BURSA
Cemal Külâhlı
Kasım Önadım
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
ÇANAKKALE
Mustafa Çalıköğlu
Zekiye Gülsen
ÇANKIRI
Arif Tosyahoğlu

Nuri Çelik Yazıcıoğlu
ÇORUM
Cahit Angın
Yakup Çağlayan
Abdurrahman Güler
İhsan Tombuş
Ali Naki Ulusoy
DENİZLİ
Sami Arslan
Fuat Avcı
Hüdaî Oral
DIYARBAKIR
Abdüllâtif Ensarioğlu
Necmettin Göneng
Sabahattin Savcı
Nafiz Yıldırım
EDİRNE
Cevat Sayın
ELÂZİĞ
Mehmet Aytuğ
Hayrettin Hanağası
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Hasan Çetinkaya
Naci Yıldırım
ERZURUM
Sabahattin Aras
Rasim Cınıslı
Rıfkı Danışman
Selçuk Erverdi
Naci Gacıroğlu
Gıyasettin Karaca
ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Anđı
Şevket Asbuzoğlu

B. Sıtkı Karacaşehir
GAZİANTEP
Mehmet Kılıç
Mehmet Lûtfî Söyümez
GİRESUN
Mustafa Kemal Çilesiz
Hidayet İpek
Abdullah İzmen
GÜMÜŞANE
Mustafa Karaman
HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan
HATAY
Mehmet Aslan
Talât Köseoğlu
Hüsnü Özkan
ISPARTA
Ali İhsan Balım
Yusuf Uysal
İÇEL
Mazhar Arıkan
Turhan Özgüner
Hilmi Türkmen
İSTANBUL
Nuri Eroğan
Orhan Cemal Fersoy
Sezai Orkunt
İlhami Sancar
Akgün Silivri
Hasan Türkay
Mehmet Yardımcı
Lebit Yurdoğlu
İZMİR
Şevket Adalan
Şeref Bakışık
M. Hulûsi Çakır

Talât Orhon
Kemal Önder
Ali Naki Üner
KARS
Lâtif Aküzüm
KASTAMONU
Mehmet Seydibeyoğlu
Hasan Tosyalı
KAYSERİ
M. Şevket Doğan
Hayrettin Nakiboğlu
Vedat Âli Özkan
Enver Turgut
KIRŞEHİR
Mustafa Aksoy
Cevat Eroğlu
Mustafa Kemal Güneş
KOCAELİ
Cevat Ademoğlu
Vehbi Engiz
Sabri Yahşi
KONYA
Necati Kalaycıoğlu
Baha Müderrisoğlu
Vefa Tanır
Mustafa Üstündağ
KÜTAHYA
Ahmet Fuat Azmioğlu
İlhan Ersoy
Mehmet Ersoy

Kemal Kacar
MALATYA
Hakkı Gökçe
Ahmet Karaaslan
MANİSA
Ertuğrul Akça
Süleyman Çağlar
Mustafa Orhan Daut
Muammer Erten
Mustafa Ok
Vehbi Sımmaz
Kâmil Şahinoğlu
MARAS
M. Nejat Çuhadar
Atillâ İmamoğlu
Veysi Kadioğlu
M. Zekeriya Kürşat
Mehmet Özdal
MUĞLA
Adnan Akarca
Muallâ Akarca
Ahmet Buldanlı
İzzet Oktay
MUŞ
Nimet Ağaoğlu
Nermin Neftçi
NEVŞEHİR
Hüsamettin Başer
Esat Kırathoğlu

NİĞDE
Mevlüt Ocakçıoğlu
ORDU
Memduh Ekşi
Ferda Güley
Hamdi Mağden
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Hasan Basri Albayrak
Sami Kumbasar
SAKARYA
Yaşar Bir
M. Vedat Önsal
SAMSUN
İlyas Kılıç
Nafiz Yavuz Kurt
Hüseyin Özalp
SIIRT
Zeki Çeliker
SİNOP
Hilmi Biçer
Hilmi İsgüzar
SİVAS
Vahit Bozathı
Kadri Eroğan
Tevfik Koraltan
Mustafa Timisi
TEKİRDAĞ
Orhan Öztrak

TOKAT
Hüseyin Abbas
İsmet Hilmi Balcı
TRABZON
Mehmet Arslantürk
Ekrem Dikmen
Cevat Küçük
Mehmet Ali Oksal
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner
TUNCELİ
Kenan Aral
URFA
Necati Aksoy
Necmettin Cevheri
Bahri Karakeçili
UŞAK
Adil Turan
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Turgut Nizamoğlu
Neşet Tanrıdağ
ZONGULDAK
Fuat Ak
Hüseyin Baytürk
Ahmet Güner
Cahit Karakaş
Kevni Nedimoğlu

[Reddeden]

KONYA

Mustafa Kubilay İmer

[Çekinseler]

ANKARA
Osman Bölükbaşı

İSTANBUL
Reşit Ülker

ZONGULDAK
Bülent Ecevit

[Açık üyelikler]

Bursa 1
Diyarbakır 1
Edirne 1
Elâzığ 1
Malatya 1
Nevşehir 1

Yekûn 6

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretleli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifine verilen oyların sonucu.

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 200
Kabul edenler : 194
Reddedenler : 2
Çekinseler : 4
Oya katılmayanlar : 244
Açık üyelikler : 6

[Kabul edenler]

ADANA
Cevdet Akçalı
Ali Rıza Güllüoğlu
Ali Cavit Oral
Turgut Topaloğlu
ADİYAMAN
M. Zeki Adıyaman
Kâmil Kırıkoğlu
Yusuf Ziya Yılmaz
AFYON KAHİSAR
Mehmet Rıza Çerçel
Ali İhsan Ulubahşi
Kâzım Uysal
AMASYA
Yavuz Acar
Salih Aygün
Vehbi Meşhur
Kâzım Ulusoy
ANKARA
Kemal Ataman
Oğuz Aygün
İbrahim Cüceoğlu
A. Sakıp Hiçerimez
Mustafa Maden
Şinasi Özdenoğlu
Emin Paksüt
H. Turgut Toker
Suna Tural
Şerafettin Yıldırım
ANTALYA
Hasan Akçaloğlu
İhsan Ataöv
Ömer Buyrukçu
Rafet Eker
Hasan Ali Gülecan

ARTVİN
Abdullah Naci Budak
Mustafa Rona
AYDIN
Mehmet Çelik
Nahit Mentese
İsmet Sezgin
BALIKESİR
İbrahim Aytaç
M. Şükrü Çavdaroğlu
Kemal Erdem
M. Nurettin Sandıkcıoğlu
Osman Tarı
Mevlüt Yılmaz
BİLECİK
Mehmet Ergül
BİNGÖL
Mehmet Sıddık Aydar
Mehmet Bilgin
BITLİS
Kenan Mümtaz Akışık
Zeynel Abidin İnan
BOLU
Halil İbrahim Cop
BURDUR
A. Mukadder Çiloğlu
Nadir Yavuzkan
BURSA
Cemal Külâhlı
Kasım Önadım
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
ÇANAKKALE
Mustafa Çalikoğlu

Zekiye Gülşen
ÇANKIRI
Arif Tosyaloğlu
Nuri Çelik Yazıcıoğlu
ÇORUM
Cahit Angın
Yakup Çağlayan
Abdurrahman Güler
İhsan Tombuş
Ali Naki Ulusoy
DENİZLİ
Sami Arslan
Fuat Avcı
Hüdaî Oral
Ali Uslu
DIYARBAKIR
Abdüllâtif Ensarioğlu
Necmettin Göneng
Sabahattin Savcı
Nafiz Yıldırım
EDİRNE
Cevat Sayın
ELÂZİĞ
Mehmet Altuğ
Hayrettin Hanağası
ERZİNCAN
Hüsâmettin Atabeyli
Hasan Çetinkaya
Naci Yıldırım
ERZURUM
Sabahattin Aras
Rasim Cinisli
Rıfık Danışman
Selçuk Erverdi
Naci Gaciroğlu

Gıyasettin Karaca
ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuoğlu
B. Sıtkı Karacaşehir
GAZİANTEP
Mehmet Kılıç
Mehmet Lütfi Söylemez
GİRESUN
Mustafa Kemal Çilesiz
Hidayet İpek
Abdullah İzmen
GÜMÜŞANE
Mustafa Karaman
HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan
HATAY
Mehmet Aslan
Talât Köseoğlu
Hüsnü Özkan
ISPARTA
Ali İhsan Balım
Yusuf Uysal
İÇEL
Mazhar Arıkan
Turhan Özgüner
Hilmi Türkmen
İSTANBUL
Nuri Eroğan
Orhan Cemâl Fersoy
Sezai Orkunt
İlhami Sancar
Akgün Silivri
Hasan Türkay
Mehmet Yardımcı
Lebit Yurdoğlu

İZMİR

Şevket Adalan
Şeref Baksık
M. Hulusi Çakır
Talât Orhon
Kemal Önder
Ali Naki Üner

KARS

Lâtif Aküzüm

KASTAMONU

Mehmet Seydibeyoğlu
Hasan Tosyalı

KAYSERİ

M. Şevket Doğan
Hayrettin Nakiboğlu
Vedat Âli Özkan
Enver Turgut

KIRŞEHİR

Mustafa Aksoy
Cevat Eroğlu
Mustafa Kemal Güneş

KOCAELİ

Cevat Ademoğlu
Vehbi Engiz
Sabri Yahşi

KONYA

Necati Kalaycıoğlu
Baha Müderrisoğlu
Vefa Tanır
Mustafa Üstündağ

KÜTAHYA

Ahmet Fuat Azmioğlu
İlhan Ersoy
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar

MALATYA

Hakkı Gökçe
Ahmet Karaaslan

MANİSA

Ertuğrul Akça
Süleyman Çağlar
Mustafa Orhan Daut
Muammer Ertem
Mustafa Ok
Vehbi Sımmaz
Kâmil Şahinoğlu

MARAŞ

M. Nejat Çuhadar
Atillâ İmamoğlu
Veysi Kadioğlu
M. Zekeriya Kürşad
Mehmet Özdal

MUĞLA

Adnan Akarca
Muallâ Akarca
Ahmet Buldanlı
İzzet Oktay

MUŞ

Nimet Ağaoğlu
Nermin Neftçi

NEVŞEHİR

Hüsamettin Başer
Esat Kırathoğlu
NİĞDE
Mevlüt Ocakçıoğlu

ORDU

Memduh Ekşi
Ferda Güley
Hamdi Mağden

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Hasan Basri Albayrak
Sami Kumbasar

SAKARYA

Yaşar Bir
M. Vedat Önsal
SAMSUN

İlyas Kılıç
Nafiz Yavuz Kurt

Hüseyin Özalp

SİİRT

Zeki Çeliker

SİNOP

Hilmi Biçer
Hilmi İşgüzar

SİVAS

Vahit Bozath
Kadri Eroğan
Tevfik Koraltan

TOKAT

Hüseyin Abbas
İsmet Hilmi Balcı

TRABZON

Mehmet Arslantürk
Ekrem Dikmen
Cevat Küçük
Mehmet Ali Oksal
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Kenan Aral

URFA

Necati Alksoy
Necmettin Cevheri
Bahri Karakeçili

UŞAK

Âdil Turan

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Turgut Nizamoğlu
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK

Fuat Ak
Hüseyin Baytürk
Ahmet Güner
Cahit Karakaş
Kevni Nedimoğlu

[Reddedenler]

KONYA SİVAS
Mustafa Kubilay İmer Mustafa Timisi

[Çekinserler]

ANKARA
Orhan Birgit
Osman Bölükbaşı

İSTANBUL
Reşit Üllker

ZONGULDAK
Bülent Ecevit

[Açık üyelikler]

Bursa 1
Diyarbakır 1
Edirne 1
Elâzığ 1
Malatya 1
Nevşehir 1
—
Yekûn 6

Istanbul Teknik Üniversitesi 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların sonucu.

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 199
Kabul edenler : 194
Reddedenler : 2
Çekinsemler : 3
Oya katılmayanlar : 245
Açık üyelükler : 6

[Kabul edenler]

ADANA
Cevdet Akçalı
Ali Rıza Güllüoğlu
Ali Cavit Oral
Turgut Topaloğlu
ADIYAMAN
M. Zeki Adıyaman
Kâmil Kırıkoğlu
Yusuf Ziya Yılmaz
AFYON KARAHİSAR
Mehmet Rıza Çerçel
Ali İhsan Ulubahçı
Kâzım Uysal
AMASYA
Yavuz Acar
Salih Aygün
Vehbi Meşhur
Kâzım Ulusoy
ANKARA
Kemal Ataman
Oğuz Aygün
İbrahim Cüceoğlu
A. Sakıp Hiçerimez
Mustafa Maden
Şinasi Özdenoğlu
H. Turgut Tokar
Suna Tural
Şerafettin Yıldırım
ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Ömer Buyrukçu
Rafet Eker
Hasan Ali Gülcan
ARTVİN
Abdullah Naci Budak

Mustafa Rona
AYDIN
Mehmet Çelik
Nahit Mentеше
İsmet Sezgin
BALIKESİR
İbrahim Aytac
M. Şükrü Çavdaroğlu
Kemal Erdem
M. Nurettin Sandıkçıoğlu
Osman Tarı
Mevlüt Yılmaz
BİLECİK
Mehmet Ergül
BİNGÖL
Mehmet Sıddık Aydar
Mehmet Bilgin
BİTLİS
Kenan Mümtaz Akışık
Zeynel Abidin İnan
BOLU
Halil İbrahim Cop
BURDUR
A. Mukadder Çiloğlu
Nadir Yavuzkan
BURSA
Cemal Külâhlı
Kasım Önadım
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
ÇANAKKALE
Mustafa Çalıköğlu
Zekiye Gülsen
ÇANKIRI
Arif Tosyaloğlu

Nuri Çelik Yazıcıoğlu
ÇORUM
Cahit Angın
Yakup Çağlayan
Abdurrahman Güler
İhsan Tombuş
Ali Naki Ulusoy
DENİZLİ
Sami Arslan
Fuat Avcı
Hüdaî Oral
Ali Uslu
DIYARBAKIR
Abdüllâtif Ensarioğlu
Necmettin Gönenc
Sabahattin Savcı
Nafiz Yıldırım
EDİRNE
Cevat Sayın
ELÂZİĞ
Mehmet Aytuğ
Hayrettin Hanağası
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Hasan Çetinkaya
Naci Yıldırım
ERZURUM
Sabahattin Aras
Rasim Cınıslı
Rıfkı Danışman
Selçuk Erverdi
Naci Gacıroğlu
Gıyasettin Karaca
ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Anđı
Şevket Asbuzoğlu

B. Sıtkı Karacaşehir
GAZİANTEP
İ. Hüseyin İncioğlu
Mehmet Kılıç
Mehmet Lütfi Söyllemez
GİRESUN
Mustafa Kemal Çilesiz
Hidayet İpek
Abdullah İzmen
GÜMÜŞANE
Mustafa Karaman
HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan
HATAY
Mehmet Aslan
Talât Köseoğlu
Hüsnü Özkan
İSPARTA
Ali İhsan Balım
Yusuf Uysal
İÇEL
Mazhar Arıkan
Turhan Özgüner
Hilmi Türkmen
İSTANBUL
Nuri Eroğan
Orhan Cemal Fersoy
Sezai Orkunt
İlhami Sancar
Akgün Silivri
Hasan Türkay
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı
Lebit Yurdoğlu
İZMİR
Şevket Adalan

Şeref Baksık
M. Hulusi Çakır
Talât Orhon
Kemal Önder
Ali Naki Üner
KARS
Lâtif Aküzüm
KASTAMONU
Mehmet Seydibeyoğlu
KAYSERİ
M. Şevket Doğan
Hayrettin Nakiboğlu
Vedat Âli Özkan
Enver Turgut
KIRŞEHİR
Mustafa Aksoy
Cevat Eroğlu
Mustafa Kemal Güneş
KOCAELİ
Cevat Ademoğlu
Vehbi Engiz
Sabri Yahşi
KONYA
Necati Kalaycıoğlu
Baha Müderrisoğlu
Vefa Tanır
Mustafa Üstündağ
KÜTAHYA
Ahmet Fuat Azmioğlu

İlhan Ersoy
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
MALATYA
Hakkı Gökçe
Ahmet Karaaslan
MANİSA
Ertuğrul Akça
Süleyman Çağlar
Mustafa Orhan Daut
Muammer Erten
Mustafa Ok
Vehbi Sınmaz
Kâmil Şahinoğlu
MARAS
M. Nejat Çuhadar
Atillâ İmamoğlu
Veysi Kadioğlu
M. Zekeriya Kürşad
Mehmet Özdal
MUĞLA
Adnan Akarca
Muallâ Akarca
Ahmet Buldanlı
İzzet Oktay
MUŞ
Nimet Ağaoğlu
NEVŞEHİR
Hüsamettin Başer

Esat Kiratlıoğlu
NİĞDE
Mevlüt Ocakçıoğlu
ORDU
Memduh Ekşi
Ferda Güley
Hamdi Mağden
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Hasan Basri Albayrak
Sami Kumbasar
SAKARYA
Yaşar Bir
M. Vedat Önsal
SAMSUN
İlyas Kılıç
Nafiz Yavuz Kurt
Hüseyin Özalp
SİİRT
Zeki Çeliker
SİNOP
Hilmi Biçer
Hilmi İşgüzar
SİVAS
Vahit Bozathı
Kadri Eroğan
Tevfik Koraltan
TOKAT
Hüseyin Abbas

İsmet Hilmi Balcı
TRABZON
Mehmet Arslantürk
Ekrem Dikmen
Cevat Küçük
Mehmet Ali Oksal
Ahmet Sener
Ali Rıza Uzuner
TUNCELİ
Kenan Aral
URFA
Necati Aksoy
Nemettin Cevheri
Bahri Karakeçili
UŞAK
Adil Turan
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Turgut Nizamoğlu
Neşet Tanrıdağ
ZONGULDAK
Fuat Ak
Hüseyin Baytürk
Ahmet Güner
Cahit Karakaş
Kevni Nedimoğlu

[Reddedenler]

KONYA | **SİVAS**
Mustafa Kubilay İmer | Mustafa Timisi

[Çekinserler]

ANKARA | **ZONGULDAK**
Orhan Birgit | Bülent Ecevit
Osman Bölükbaşı

[Açık üyelikler]

Bursa	1
Diyarbakır	1
Edirne	1
Elâzığ	1
Malatya	1
Nevşehir	1
Yekûn	6

1971 Yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısına kul-
lanılan açık oyların sonucu.

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 200
Kabul edenler : 195
Reddedenler : 1
Çekinseler : 4
Oya katılmayanlar : 244
Açık üyelikler : 6

[Kabul edenler]

ADANA Cevdet Akçalı Ali Rıza Güllüoğlu Ali Cavit Oral Ahmet Topaloğlu	AYDIN Mehmet Çelik Yüksel Menderes Nahit Mentese İsmet Sezgin	Nuri Çelik Yazıcıoğlu ÇORUM Cahit Angın Abdurrahman Güler İhsan Tombuş Ali Naki Ulusoy	GAZİANTEP Mehmet Kılıç Mehmet Lütüfî Söylemez GİRESUN Mustafa Kemal Çilesiz Hidayet İpek Abdullah İzmen
ADİYAMAN M. Zeki Adıyaman Kâmil Kırkoğlu Yusuf Ziya Yılmaz	BALIKESİR İbrahim Aytac M. Şükrü Çavdaroğlu Kemal Erdem Mehmet Nurettin San- dıkçıoğlu	DENİZLİ Sami Arslan Fuat Avcı Hüdaî Oral (İ.) Ali Uslu	GÜMÜŞANE Mustafa Karaman HAKKÂRİ Ahmet Zeydan HATAY Mehmet Aslan Talât Köseoğlu Hüsnü Özkan
AFYON KARAHİSAR Mehmet Rıza Çerçel Ali İhsan Ulubahşi Kâzım Uysal	BİLECİK Mehmet Ergül BİNGÖL Mehmet Sıddık Aydar Mehmet Bilgin	DIYARBAKIR Abdüllâtif Ensarioğlu Necmettin Gönenç Sabahattin Savcı Nafiz Yıldırım	ISPARTA Ali İhsan Bahım Yusuf Uysal İÇEL Mazhar Arıkan Turhan Özgüner Hilmi Türkmen
AMASYA Yavuz Acar Salih Aygün Vehbi Meşhur Kâzım Ulusoy	BİTLİS Kenan Mümtaz Akışık Zeynel Abidin İnan BOLU Halil İbrahim Cop	EDİRNE Cevat Sayın ELÂZİĞ Mehmet Aytuğ Hayrettin Hanağası	İSTANBUL Nuri Eroğan Orhan Cemal Fersoy Sezai Orkunt İlhami Sancar Akgün Silivri Hasan Türkay Mehmet Yardımcı Lebit Yurdoğlu
ANKARA Kemal Ataman Oğuz Aygün İbrahim Cüceoğlu A. Sakıp Hiçerimez Mustafa Maden Şinasi Özdenoğlu Suna Tural Şerafettin Yıldırım	BURDUR A. Mukadder Çiloğlu Nadir Yavuzkan BURSA Cemal Külâhlı Kasım Önadım Mustafa Tayyar Ahmet Türkel	ERZİNCAN Hüsamettin Atabeyli Hasan Çetinkaya Naci Yıldırım ERZURUM Sabahattin Aras Rasim Cinisli Rıfki Danışman Selçuk Erverdi Naci Gacıroğlu	İZMİR Şevket Adalan Şeref Bakşık M. Hulusi Çakır Talât Orhon
ANTALYA Hasan Akçaloğlu İhsan Ataöv Ömer Buyrukçu Rafet Eker Hasan Ali Gülcan	ÇANAKKALE Mustafa Çalıkoğlu Zekiye Gülsen ÇANKIRI Arif Tosyalıoğlu	ESKİŞEHİR Mehmet İsmet Angı Şevket Asbuzoğlu B. Sıtkı Karacaşehir	
ARTVİN Abdullah Naci Budak Mustafa Rona			

Kemal Önder
Ali Naki Üner
KARS
Lâtif Aküzüm
KASTAMONU
Mehmet Seydibeyoğlu
Hasan Tosyalı
M. Şevket Doğan
Hayrettin Nakiboğlu
Vedat Âli Özkan
Enver Turgut
KIRŞEHİR
Mustafa Aksoy
Cevat Eroğlu
Mustafa Kemal Güneş
KOCAELİ
Cevat Ademoğlu
Vehbi Engiz
Sabri Yahşi
KONYA
Necati Kalaycıoğlu
Baha Müderrisoğlu
Vefa Tanır
Mustafa Üstündağ
KÜTAHYA
Ahmet Fuat Azmioğlu
İlhan Ersoy
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar

MALATYA
Hakkı Gökçe
Ahmet Karaaslan
MANISA
Ertuğrul Akça
Veli Bakırlı
Süleyman Çağlar
Mustafa Orhan Daut
Mustafa Ok
Kâmil Şahinoğlu
MARAS
M. Nejat Çuhadar
Atillâ İmamoğlu
Veysi Kadioğlu
M. Zekeriya Kürşad
Mehmet Özdal
MUĞLA
Adnan Akarca
Muallâ Akarca
Ahmet Buldanlı
İzzet Oktay
MUŞ
Nimet Ağaçoğlu
Nermin Neftçi
NEVŞEHİR
Hüsamettin Başer
Esat Kırathoğlu
NİĞDE
Mevlüt Ocakeroğlu

ORDU
Memduh Ekşi
Ferda Güley
Hamdi Mağden
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Hasan Basri Albayrak
Sami Kumbasar
SAKARYA
Yaşar Bir
M. Vedat Önsal
SAMSUN
İlyas Kılıç
Nafiz Yavuz Kurt
Hüseyin Özalp
SIIRT
Zeki Çeliker
SİNOP
Hilmi Biçer
Hilmi İşgüzar
SIVAS
Vahit Bozathı
Kadri Eroğan
Tevfik Koraltan
Mustafa Timisi
TOKAT
Hüseyin Abbas

Ismet Hilmi Balcı
TRABZON
Mehmet Arslantürk
Ekrem Dikmen
Cevat Küçük
Mehmet Ali Oksal
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner
TUNCELİ
Kenan Aral
URFA
Necati Aksoy
Necmettin Cevheri
Bahri Karakeçili
UŞAK
Adil Turan
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Turgut Nizamoglu
Neşet Tanrıdağ
ZONGULDAK
Fuat Ak
Hüseyin Baytürk
Ahmet Güner
Cahit Karakaş
Kevni Nedimoğlu

[Reddeden]

KONYA
Mustafa Kubilay İmer

[Çekinserler]

ANKARA
Orhan Birgit
Osman Bölükbaşı

İSTANBUL
Reşit Ülker

ZONGULDAK
Bülent Ecevit

[Açık üyelükler]

Bursa	1
Diyarbakır	1
Edirne	1
Elâzığ	1
Malatya	1
Nevşehir	1
Yekûn	6

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

142 NCI BİRLEŞİM

4 . 8 . 1971 Çarşamba

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Isparta Milletvekili Hüsamettin Ak-mumcu'nun; komünizm kadar zararlı ve kökü dışarda bir aşırı akım olan masonlukla müca-dele etmiyen İçişleri Bakanı hakkında Anaya-sanın 89 ncu maddesi uyarınca gensoru açılma-sına dair önergesi (10/20)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

× 1. — Serbest Meslek Toplumsal Güvenlik Kurumu kanunu tasarısı ile Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Esnaf ve Sanatkarlar Sosyal Sigortalar Kanunu teklifi ve 4 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/490, 2/13) (S. Sayısı : 201 ve 201 e 1 ve 2 nci ek) (Birinci dağıtma tarihi : 18 . 3 . 1971, ikinci dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1971)

× 2. — Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/3) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tek-lifi ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komis-yon başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 2/546; C. Senatosu 2/334) (M. Meclisi S. Sayısı : 406, C. Senatosu S. Sayısı : 1632) (Dağıtma tarihi : 29 . 7 . 1971)

× 3. — Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvellerde değişiklik yapıl-ması hakkında kanun teklifi ve Bütçe Karma Ko-misyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 2/548; C. Senatosu 2/335) (M. Mec-lisi S. Sayısı : 407; C. Senatosu S. Sayısı : 1633) (Dağıtma tarihi : 29 . 7 . 1971)

× 4. — İstanbul Teknik Üniversitesi 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yap-ılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Kar-ma Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Şe-

natosu ve Bütçe Karma Komisyon başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 1/507; C. Senatosu 1/1255) (M. Meclisi S. Sayısı : 408; C. Senatosu S. Sa-yısı : 1634) (Dağıtma tarihi : 29 . 7 . 1971)

× 5. — 1971 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvel-lerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasa-rısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporuna dair C. Senatosu ve Bütçe Karma Komisyon başkan-lıkları tezkereleri (M. Meclisi 1/508; C. Senato-su 1/1256) (M. Meclisi S. Sayısı : 409; C. Se-natosu S. Sayısı : 1635) (Dağıtma tarihi : 29 . 7 . 1971)

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞ-TIRILAN İŞLER

× 1. — Köy İşleri Bakanlığı kuruluş ve gö-revleri hakkında kanun tasarısı ve Köy İşleri ve Plân komisyonlarından 8 er üyeden kurulu 19 No. lu Geçici Komisyonun birinci ve ikinci raporları (1/310) (S. Sayısı : 311 ve 311 e 1 nci ek) (Birinci dağıtma tarihi: 29 . 4 . 1971, (ikinci dağıtma tarihi : 21 . 7 . 1971)

2. — Asayişe müessir bazı fiillerin önlen-mesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komis-yonu raporu (1/80) (S. Sayısı : 123 ve 123 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 15 . 3 . 1971)

3. — Kayseri Milletvekili Enver Turgut ve 8 arkadaşının, 17 . 7 . 1967 tarihli 506 sayılı Kanunun 123 ncu maddesinin 2 ve 3 ncu fıkrasının kaldırılması ve bir fıkra eklenmesi ile İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay ve 4 ar-kadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanu-nunun 123 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Çalışma ve Plân komisyon-larından 8 er üyeden kurulu 41 numaralı Ge-çici Komisyon raporu (2/496, 2/323) (S. Sa-yısı : 310) (Dağıtma tarihi : 27 . 4 . 1971)

× 4. — Boğaziçi Üniversitesi adıyla İstanbul'da bir üniversite kurulması hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/486) (S. Sayısı : 379) (Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1971)

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TUZUK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Uşak Milletvekili M. Fahri Uğrasızoğlu'nun, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 195 ve 196 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair tüzük teklifi ve gündeme alınmasına dair önergesi. (2/199, 4/155) (S. Sayısı : 308) (Dağıtma tarihi : 19 . 4 . 1971)

2. — Eski Siirt Milletvekili Süreyya Öner, eski Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, eski Diyarbakır Milletvekili Hilmi Güldoğan ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 3 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/3; Cumhuriyet Senatosu 4/66) (Millet Meclisi S. Sayısı : 171 ve 171 e 1 nci ek, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 442) (Dağıtma tarihi : 10.5.1971)

3. — Eski Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/2; Cumhuriyet Senatosu 4/68) (Millet Meclisi S. Sayısı : 172 ve 172 ye 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 523) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

4. — Eski Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/4; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 173 ve 173 e 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 522) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

5. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Vehbi Ersü ve 3 arkadaşının, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun, 22 . 5 . 1961 tarihli

Haftalık Karar Cetvelindeki 2538 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi : 5/6; Cumhuriyet Senatosu : 4/74) (Millet Meclisi S. Sayısı : 174 ve 174 e 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 784, 784 e 1 nci ve 2 nei ek) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

6. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3659 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi : 5/5; Cumhuriyet Senatosu : 4/76) (Millet Meclisi S. Sayısı : 175 ve 175 e 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 898) (Dağıtma tarihi : 10 . 5 . 1971)

7. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı, Ankara Milletvekili Suna Tural ile Sinop Milletvekili Hilmi İsgüzar ve Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz'in Genel af kanunu teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (2/383, 2/439, 2/482) (S. Sayısı : 353) (Dağıtma tarihi : 15.6.1971)

8. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Türk Kanunu Medenisi'nin 485 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/9) (S. Sayısı : 360) (Dağıtma tarihi : 16 . 6 . 1971)

9. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılması ve 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/284) (S. Sayısı : 359) (Dağıtma tarihi : 16.6.1971)

10. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, eşinden beş sene ayrı kalan karı kocanın ayrılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/423) (S. Sayısı : 361) (Dağıtma tarihi : 16.6.1971)

11. — Nevşehir Milletvekili Esat Kıratlıoğlu ve 15 arkadaşının, Mehmet Teflikoğlu Hatice'den doğma 1339 doğumlu Nevşehir Yenimahalle 10 hanede kayıtlı Mustafa Parmaksız'ın affı hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/196) (S. Sayısı : 161 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

12. — Muğla Milletvekili Ahmet Buldanlı'nın Türk Ceza Kanununun, değişik 449 ncü maddesinin 2 nei bendinin tadili hakkında kanun

teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/449) (S. Sayısı : 366) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

13. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve 19 arkadaşının, Devlet memurlarının disiplin cezalarının affına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu. (2/135) (S. Sayısı : 367) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

14. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Türk Ceza Kanununun 455 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/112) (S. Sayısı : 368) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

15. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Türkiye'de sabotaj yapanların ölüm cezası ile cezalandırılmaları hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/427) (S. Sayısı : 369) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

16. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Arslan Bora'nın, Türk Ceza Kanununun 480 nci maddesine son fıkra olarak bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/155) (S. Sayısı : 370) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

17. — C. Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, ellerinde sağlık muayene fişi bulunmayan İstiklâl madalyalı muharip gazilerle diğer bütün muharip gazilere Millî Savunma Bakanlığınca sağlık muayene fişi verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/301) (S. Sayısı : 372) (Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1971)

18. — İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın Türk Ceza Kanununun 141/1 ve 142/1 nei maddelerinin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/388) (S. Sayısı : 377) (Dağıtma tarihi : 6.7.1971)

19. — Adıyaman Milletvekili M. Zeki Adıyaman'ın, Türk Ceza Kanununun 426 nci maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/456) (S. Sayısı : 378) (Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1971)

20. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, 1076 sayılı İhtiyat zâbiti ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 8 nci maddesinin (E) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/281) (S. Sayısı : 381) (Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1971)

21. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Mehmet Güler ve 32 arkadaşının, Ticaret ve Sanayi Odaları, «Ticaret Odaları», «Sanayi Odaları», «Ticaret Borsaları» ve Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun teklifi hakkında Cumhuriyet Senatosu-Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Sanayi, Sanayi ve Ticaret komisyonları raporları (Millet Meclisi 2/59; Cumhuriyet Senatosu 2/282) (Millet Meclisi S. Sayısı : 334 e 1 nci ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 1374 e 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 23 . 7 . 1971)

22. — Ordu Milletvekili Ata Bodur ve 13 arkadaşının, 5590 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Sanayi ve Ticaret Komisyonu raporu (2/324) (S. Sayısı : 384) (Dağıtma tarihi : 23 . 7 . 1971)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — 1076 sayılı Yedek Subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilavesine dair 97 sayılı Kanuna geçici bir madde ile 1076 sayılı Kanunun 97 sayılı Kanunla değişik 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarıları ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/27, 1/248) (S. Sayısı : 246) (Dağıtma tarihi : 28.1.1971)

2. — Kırklareli Milletvekili Mehmet Atağün'ün, 44 sayılı Anayasa Mahkemesinin kuruluş ve yargılama usulleri hakkındaki Kanunun 38 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/489) (S. Sayısı : 304) (Dağıtma tarihi : 8 . 3 . 1971)

3. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, çırak, kalfa ve ustalık kanun teklifi ve Sanayi, Ticaret, Adalet, Millî Eğitim, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu 5 Nc. lu Geçici Komisyon raporu (2/14) (S. Sayısı : 126 ve 126 ya 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 10 . 3 . 1971)

4. — Maraş Milletvekili M. Zekeriya Kürşad'ın ve Maraş Milletvekili İbrahim Öztürk'ün, Maraş ilinin adının Kahraman Maraş olarak değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve İçişleri Komisyonu raporu (2/162, 2/163) (S. Sayısı : 192 ve 192 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 15 . 3 . 1971)

× 5. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, İçişleri, Ticaret, Sanayi ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 6 numaralı Geçici Komisyon raporu (2/15) (S. Sayısı : 136 ya 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 18 . 3 . 1971)

6. — İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, yasama ve yürütme organlarında görev alanların mal bildiriminde bulunmaları hakkında kanun teklifi ve İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın önergesi (2/297) (S. Sayısı : 306) (Dağıtma tarihi : 24.3.1971)

× 7. — Mardin Milletvekili Şevki Altındağ ve 14 arkadaşının, Çiftçi mallarının korunması hakkında kanun teklifi ve Afyon Karahisar Milletvekili Süleyman Mutlu'nun önergesi (2/171) (S. Sayısı : 307) (Dağıtma tarihi : 25 . 3 . 1971)

× 8. — Noterlik kanunu tasarısı ve Çalışma Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu 9 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/92) (S. Sayısı : 130 ve 130 a 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 17 . 4 . 1971)

9. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine, 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin tadil ve ekleri ile Adalet Bakanlığı bölümüne kadro eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/185) (S. Sayısı : 212 ve 212 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 3 . 5 . 1971)

10. — 6785 sayılı İmar Kanununda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı ile İstanbul Milletvekili Resit Ülker'in, Millî kıyılar kanunu teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan 7 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/161, 2/294) (S. Sayısı : 137 ve 137 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 5 . 5 . 1971)

11. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker ile Ankara Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın, Şehit Komando eri Mevlût Meriç'in annesine, eşine ve çocuğuna vatani hizmet ter-tibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ile Ankara Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın önergesi (2/503) (S. Sayısı : 316) (Dağıtma tarihi : 11 . 5 . 1971)

× 12. — Gümrük kanunu tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley ve 10 arkadaşının, hastaların memleket içinde bulamadıkları ilaçları dış memleketlerden getirtmeleri ve dış memleketlerden getirecekleri ilaçlar için yapılacak işlemler hakkında ve Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, 474 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.11 tarife No. lu bölümünün değiştirilmesi hakkında kanun teklifleri ve Ticaret, Sanayi, Millî Savunma, Ulaştırma, Adalet, Maliye, Gümrük ve Tekel, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 16 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/155, 2/43, 2/210) (S. Sayısı : 162 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 4 . 6 . 1971)

13. — 14 . 7 . 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 14 . 8 . 1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 5 nci maddenin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/485) (S. Sayısı : 343) (Dağıtma tarihi : 11 . 6 . 1971)

14. — Edirne'nin Lalapaşa ilçesi Çömlekçı köyü hane 1, cilt 5, sayfa 1 de nüfusa kayıtlı Osmanoğlu, Nazmiye'den doğma 22.1.1937 doğumlu Mehmet Yama ile aynı nüfusa kayıtlı Emin kızı, Fatma'dan doğma 1928 doğumlu Zehra Yama'nın ölüm cezalarına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/43) (S. Sayısı : 346) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

15. — Kastamonu iline bağlı Daday ilçesinin Uyukören köyü hane 9, cilt 5 ve sayfa 391 numarasında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu, Necibe'den doğma 15 . 3 . 1943 doğumlu Hüseyin Ören'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/48) (S. Sayısı : 347) (Dağıtma tarihi : 16 . 6 . 1971)

16. — Boğazlıyan ilçesine bağlı Yeni Fakılı Bueağı Yiğitler köyünün 15 hanesinde nüfusa

kayıtlı Döndü Şahin'den doğma Mehmet Ali oğlu 2 . 1 . 1950 doğumlu Sırcalı köyünde oturur Hüseyin Şahin'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/290) (S. Sayısı : 348) (Dağıtma tarihi : 16 . 6 . 1971)

17. — Artvin ilinin Şavşat ilçesinin merkeze bağlı Kireçli köyünün 52 nci hane, 8 nci cilt ve 146 sayfasında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu, Güneş'ten doğma 4 . 2 . 1944 doğumlu Alim Gümüş'ün ölüm cezasına çarptırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/53) (S. Sayısı : 349) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

18. — Kastamonu iline bağlı Devrekâni ilçesinin Contay köyü, hane 4, cilt 23, sayfa 11 de nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu Fikriye'den doğma 4 . 3 . 1944 doğumlu Süleyman Çelik'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/489) (S. Sayısı : 350) (Dağıtma tarihi : 15.6.1971)

19. — Zile ilçesinin İğdir nahiyesi Büyük Aköz köyü hane 20, cilt 35, sayfa 73 te nüfusa kayıtlı Alioğlu, Hanım'dan doğma 1935 doğumlu Abidin Demirbağ'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/417) (S. Sayısı : 351) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

20. — İstanbul ilinin Sarıyer ilçesi, Büyükdere Dedekorkut sokak, hane 313, cilt 37 ve sayfa 11 de nüfusa kayıtlı Saffetoğlu Havva'dan doğma 8.6.1943 doğumlu Selâmi Kodal'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/49) (S. Sayısı : 352) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1971)

× 21. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Adalet, İçişleri, Dışişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 30 No.lu Geçici Komisyon raporu (1/86) (S. Sayısı : 358) (Dağıtma tarihi : 16.6.1971)

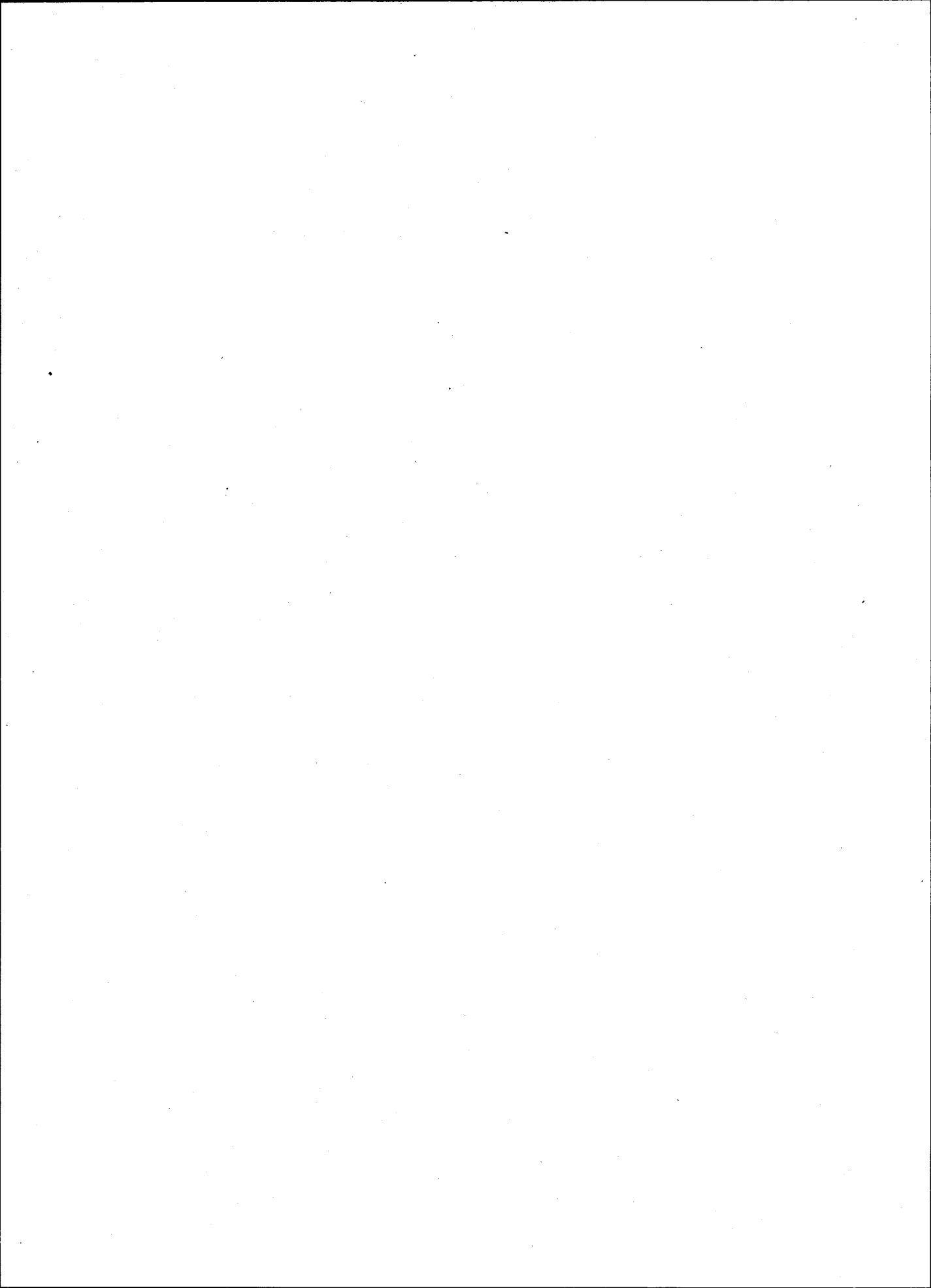
22. — Nevşehir Milletvekili Esat Kırathoğlu ve 9 arkadaşının, Türkiye Jeologlar Odası kanunu teklifi ve Adalet, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı : 362) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

× 23. — Nüfus kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 30 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/93) (S. Sayısı : 363) (Dağıtma tarihi : 21 . 6 . 1971)

24. — 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununa iki madde eklenmesine dair kanun hakkında Cumhurbaşkanlığı tezkeresi ile İçişleri Komisyonu raporu (1/150) (S. Sayısı : 375) (Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1971)

25. — Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili İ. Hakkı Tekinel'in Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (1/494, 2/357) (S. Sayısı : 177 ve 177 ye 1 nci ek) (Dağıtma tarihi : 21 . 7 . 1971)

26. — 12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22 . 5 . 1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 385) (Dağıtma tarihi : 23 . 7 . 1971)

Dönem : 3
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 385

12.5.1971 günü Burdur ve 22.5.1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/488)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1213/7752

7 . 6 . 1971

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3 . 6 . 1971 tarihinde kararlaştırılan «12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22 . 5 . 1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla (bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı» ile gereği ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Profesör Dr. Nihat Erim
Başbakan

GEREKÇE

Yurdumuz, taşıdığı çeşitli doğal özellikleri sebebiyle, sık sık ve yer yer âfetlere mâruz kalmakta ve bu yüzden birçok can ve mal kaybına uğranılmaktadır. Âfetlerin meydana gelişinde doğal etkenlerin en başta rol oynayışı bu zararları ve tahribatı çoğu kez kaçınılmaz hale getirmektedir.

Âfetlerin, meydana geldikleri ya da muhtemel buldukları yerin genel hayatına etkili bir nitelik kazanmaları halinde, âfetten zarar görenlere veya zarar görmeleri muhtemel bulunanlara yardımlarda bulunmak Devletin en önemli sosyal görevlerinden biri haline gelmektedir.

Âfet hizmetlerinin başta gelen amacı, âfetlerden çeşitli şekillerde zarar görenlerin acılarını dindirmek, yaralarını sarmak ve konutları yıkılanları açıkta kalmaktan kurtararak yeni konutlara kavuşturmadır.

Âfet hizmetlerinin çeşitli aşamaları bulunmaktadır. Bu hizmetleri işlerin niteliğine ve sırasına göre, «Acil yardım işleri» ve «İnşaat hazırlık ve» Uygulamaları olarak iki anagrupta toplamak mümkündür. Her grupta toplanan işler, bir sistem içinde yürütülen birçok çalışma bölümlerini kapsar. Hazırlıklardan sonra başlayan inşaat çalışmalarıyla âfet hizmetlerinin hedefine ulaşması sağlanmış olur.

Âfetlerin kütle halinde çeşitli olağanüstü zararlar ortaya koymaları, genel hayata etkili bir sonuç yaratmaları âfet hizmetlerine büyük önem kazandırmaktadır. Bu hizmetlerin en başta gelen özelliği ivedi olması, gecikmeye tahammülü olmaması, hızlı ve yoğun bir çalışma sistemini zorunlu kılmasıdır. Öte yandan, hizmet yerlerinden önemli bir kısmını köyler yani ulaşım olanığı sınırlı olan yöreler teşkil eder. Bu sebeple, âfet hizmetlerinde görev alanlar, çeşitli mahrumiyetler yanında, yorucu ve yıpratıcı muhit şartlarına da katlanmak durumundadırlar.

10 gün ara ile meydana gelen son Burdur ve Bingöl mıntakalarında büyük can ve mal kaybına yol açan deprem âfetleri yurdumuzun hemen her yöresine dağılmış öteki âfet hizmetleri yanında, daha yoğun ve daha âcil görevler ortaya koymakta ve âfet hizmetlerini yürüten İmar ve İskân Bakanlığı örgütlerine büyük sorumluluklar yüklediği gibi mevcut personelin de iş kapasitesinin üstünde bir gayreti gerektirmektedir.

Bu iki depremin geniş ve yoğun âfet hizmetlerini yürütmek üzere İmar ve İskân Bakanlığının devamlı mahiyetteki taşra örgütlerinden ayrı olarak, inşaat âmirlikleri ve şantiye şeflikleri kurması zorunlu hale gelmiştir.

Bu yoğun çalışmalar için inşaat âmirlerine istenilen nitelikte personel bulmakta büyük güçlüklerle karşılaşmakta ve bu yüzden de hizmetler aksamaktadır. Öte yandan hizmetin ağırlığına ve yoruculuğuna oranla personelin maddi yönden tatminleri sağlanmadığı için mevcut personeli de uzun süre bu gibi görevlerde tutmak mümkün olamamaktadır.

Bu durum muvacehesinde, Burdur ve Bingöl'de kış bastırmadan âfetzede vatandaşları iskân etmek ve yeni konutlara kavuşturmak için istisnai hükümlerin (kısa süreli olarak) tatbikata konulması zaruri görüldüğünden Maliye Bakanlığının şifahi mutabakatı sağlanarak Bakanlığımızca hazırlanan kanun tasarısı ilişikte taktim olunmuştur.

İmar ve İskân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

İmar ve İskân Komisyonu

7 . 7 . 1971

Esas No. : 1/488

Karar No. : 10

Yüksek Başkanlığa

Hükümetçe hazırlanıp incelenmek üzere Komisyonunuza havale buyurulmuş olan (12.5.1971 günü Burdur ve 22.5.1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı) Hükümet temsilcileri de hazır bulunduğu haldé incelendi.

Komisyonumuzda yapılan müzakereler sırasında, sözü geçen kanun tasarısının esas itibariyle, 31 . 7 . 1970 günlü ve 1327 sayılı Kanunla değiştirilmiş 14 . 7 . 1965 gün ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile varılmak istenen amaca aykırı düşmekte ve dolayısıyla daha çok kısa bir zaman önce tesbit edilmiş olan personel rejimi ve bu arada yapılacak her türlü ödemeler sistemi bozulma istidadı göstermekte olduğu görülmüştür. Gerçekten sözü geçen 1327 sayılı Kanun 146 nci maddesiyle Devlet memurlarına sağlanacak haklar ve verilecek ücretleri, 99 ncu maddesiyle memurların çalışma saatlerini ve fazla çalışma halinde yapılacak işlemi

178 nci maddesiyle fazla çalışma ücreti konusunu,

195, 196, 197, 198 nei maddeleriyle mahrumiyet yeri ödeneği konusunu,

71 nci madde ile getirilen ek maddesi ile de 147 nei maddenin G bendinde tarifini bulan iş güçlüğü, iş riski ve eleman teminindeki güçlük-zamlarını hükme bağlamış bulunmaktadır.

28.2.1971 gün ve 1376 sayılı 1971 Bütçe Kanununun genel hükümler bölümündeki 17 nci madde yukarıda sözü geçen «ek madde» gereğince verilecek zamları, aynı Bütçe Kanununun 16 nci maddesi de âfetlerle ilgili hizmetlerde çalıştırılacaklara yapılacak ek ödemeleri göstermekte, bu konularda Bakanlar Kurulunca verilecek kararların ve çıkartılacak yönetmeliklerin gereği ifade olunmaktadır.

Ancak, görülmüştür ki, bu hükümler halen yerine getirilememiş ve temininde güçlük bulunduğu Yüksek Meclislerce kabul ve tesbit edilmiş bâzı memurlara, bu arada özellikle teknik elemanlara verilmesi öngörülen çeşitli yan ödemeler gerçekleştirilememiştir.

İşte bu sebeplerle Hükümetin, yurdumuzda üst üste vukubulmuş olan iki deprem âfetinde eleman temininde karşılaştığı güçlükler yüzünden bu kanun tasarısını getirmek lüzumunu hissettığı anlaşılmıştır.

Âfete uğramış olan vatandaşlarımızın yaralarının en kısa zamanda sarılması ve kendilerinin biran önce fennî ve sıhhi konuta kavuşturulmaları ve normal hayatlarına dönmeleri Hükümetin hedefi ve komisyonumuzun da samimî temennisidir.

Bu yüzden kanun tasarısı komisyonumuzca da benimsenmiş ve hattâ, yurdumuzun daima tabii âfetlere mâruz kaldığı da göz önüne alınarak iki deprem bölgesine inhisar ettirilen metinde bâzı değişiklikler yapılması yerinde görülmüştür. Bu maksatla 1 nci maddede değişiklik yapılmış, 2 nci madde ile getirilen hüküm de bu maddeye aktarılmak suretiyle, madde bir bütün haline getirilmiş, takdir yetkisinin kime aidolduğu da açıklanmıştır. Yukarda da açıklandığı üzere, kanun tasarısında adı geçen iki bölgedeki depremle ilgili teklifler henüz komisyonumuzda karara bağlanmadan, Gaziantep civarında olduğu gibi, yeni bâzı bölgelerimizde daha aynı âfetlere mâruz kalmıştır. Şu halde vukuu muhtemel yeni âfetler halinde yine özel kanun tasarıları hazırlanması ve uzun süre kanunlaşmasının beklemesi işleri aksatacak, Hükümetin gerekli çalışmaları zamanında gerçekleştirmesini güçleştirecektir. Buna meydan vermemek için maddenin buna göre düzeltilmesi yoluna gidilmiştir. Ayrıca sürenin Kanunla tesbiti yerinde görülmemiş ödeme süresini tesbitinin de, uzatılmasının da Bakanlar Kuruluna bırakılması daha isabetli bulunmuştur.

Komisyonumuzca 2 nci maddede yapılan değişiklikle, hariçten eleman temini gereken hallerde ilgili Bakanlığa imkân tanınması yoluna gidilmiş, 31 . 7 . 1970 gün ve 1322 sayılı Kanunun 5 nci maddesiyle Bakanlar Kurulu emrine verilmiş olan kadrolardan geçici bir süre için faydalanılması uygun görülmüştür.

Yürürlükle ilgili madde ise, 1 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklikle, kanun hükmünün 1 . 3 . 1971 gününden geçerli olması yoluna gidilerek, halen uygulamada raslanan aksaklıkların giderilmesi düşünülmüştür.

Kanun tasarısının adı da komisyonumuzca metinde yapılan değişikliklere uygun olarak düzeltilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İmar ve İskân Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Kütahya	Sinop	Kırklareli	Antalya
<i>I. Ersoy</i>	<i>H. Biçer</i>	<i>B. Arda</i>	<i>Ö. Eken</i>
Balıkesir	Elâzığ	Erzurum	Hakkâri
<i>O. Tarı</i>	<i>A. Rıza Septioğlu</i>	<i>G. Karaca</i>	<i>A. Zeydan</i>
Kars	Kırşehir	Kütahya	Kütahya
<i>M. Doğan</i>	<i>M. Aksoy</i>	<i>A. Erbek</i>	<i>M. Ersoy</i>
	İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plân Komisyonu

Esas No. : 1/488

Karar No. : 106

21 . 7 . 1971

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan (12.5.1971 günü Burdur ve 22.5.1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı), İmar ve İskân Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı toplantıda görüşüldü;

Malûmları olduğu üzere yurdumuz şiddetli depremlerin vukubulduğu bir deprem kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Bu sebepten dolayı memleketimizin çeşitli bölgeleri hemen hemen her yıl deprem felâketine uğramakta, dolayısıyla azımsanmıyacak ölçüde mal ve can kaybına uğramaktadır. Vukua gelen deprem bölgelerinde yaşayan vatandaşlarımızın acılarını dindirmek, yaralarını sarmak, yıkılan konutlarının yenilerini yapmak, yeni birtakım hizmetleri zamanın teknik gelişmesinden de faydalanmak suretiyle deprem bölgelerine götürmek ve inşa etmek Devletin başlıca görevleri arasındadır. Devlet bu hizmeti ifa ederken süratle ve yoğun bir çalışma temposu uygulamak zorundadır. Mevsim şartları da dikkate alındığında yapılacak faaliyetler daha fazla önem kazanır. Yapılacak ve yapılmakta olan faaliyetler nihayet bir insangüçüne dayanacağından bu bölgelerde olağanüstü şartlar içinde çalıştırılacak personele birtakım yan ödemeler yapılması gerekmektedir.

Yapılması öngörülen yan ödemeler ise yürürlükte bulunan Personel rejimine ters düştüğü bir vakıadır. Bunların ezcümle, çalışma saatleri, fazla çalışma ücreti, mahrumiyet yeri ödeneği, iş güclüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları gibi hususları kapsadığı ve henüz Bakanlar Kurulu tarafından yan ödemelerin ne şekilde uygulanacağına dair yönetmelikler de çıkarılmamış olduğundan âfet bölgelerinde görevlendirileceklerin maddi yönden tatmin edilmelerini âcilen sağlamak nedeni ile hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca olumlu karşılandığından, maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

İmar ve İskân Komisyonunun, gerek teknik yönden ve gerekse daha anlamlı bir şekilde ifade ederek kanun başlığında, 1, 2 ve 4 ncü maddelerinde yapmış olduğu değişiklikler Komisyonumuzca da yerinde görülmüştür. Ancak, ikinci maddenin (yukarıdaki maddede belirtilen bölgelerde) deyimi yerine birinci madde ile uygunluğunu sağlamak gerekçesiyle (âfet bölgelerinde) deyimi konulmuş ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununu değiştiren 1327 sayılı Kanunda öngörülen yan ödemelerin tümünün uygulanmaya başlanacağı tarihten itibaren bu kanunla verilmek istenen hususların kaldırılmasını teminen tasarıya bir geçici madde eklemek suretiyle yapmış olduğu değişikliklerle tasarı kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkanvekili
İçel
C. Okyayuz

Sözcü
Ankara
M. K. Yılmaz

Kâtip
Erzurum
R. Danışman

Adıyaman
Y. Z. Yılmaz

Ankara
H. Balan

Ankara
H. T. Toker
İmzada bulunamadı.

Balıkesir
C. Bilgehan
İmzada bulunamadı.

Bolu
H. İ. Cop

Burdur N. Yavuzkan	Çorum H. Topçubaşı	Denizli H. Oral İmzada bulunamadı.	Eskişehir İ. Anı
Hatay H. Özkan	Kars K. Okyay	Kastamonu H. Tosyalı	Konya N. Kalaycıoğlu
Malatya H. Gökçe	Manisa H. Okçu	Manisa M. Erten	Maras A. İmamoğlu
Niğde N. Çerezci	Samsun İ. Kılıç	Trabzon A. Şener	Trabzon A. R. Uzuner
İmzada bulunamadı.	İmzada bulunamadı.		

Hükümetin teklifi

12 . 5 . 1971 günü Burdur ve 22 . 5 . 1971 günü Bingöl'de vukubulan depremler dolayısıyla bu deprem bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İmar ve İskân Bakanlığınca Burdur ve Bingöl deprem bölgelerinde kurulacak özel inşaat örgütü emrinde çalıştırılacak Devlet memurları, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve diğer kuruluşlar personeline ve yevmiyeli personele dört ay süre ile bağlı oldukları kuruluşlardan aldıkları aylık ücret veya yevmiyelerin 30 günlük brüt tutarlarının % 100 üne kadar ödeme yapılabilir.

Bu ödemeler, Burdur ve Bingöl deprem bölgelerinde fiilen çalışanlara, bu bölgelerde çalıştıkları sürece İmar ve İskân Bakanlığı Bütçesinin ilgili tertiplerinden ödenir.

MADDE 2. — Birinci maddede belirtilen süreyi, her seferinde 4 ayı geçmemek üzere gerektiğinde uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İmar ve İskân Komisyonunun değişikliği

Âfet bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında Kanun

MADDE 1. — Âfet bölgelerinde İmar ve İskân Bakanlığınca kurulan özel inşaat örgütlerinde fiilen çalışan kamu personeline, bu bölgelerde çalıştıkları sürece, bağlı oldukları kuruluşlardan aldıkları maaş veya aylık ücretlerinin veya yevmiyelerinin 30 günlük brüt tutarlarının % 100 üne kadar İmar ve İskân Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinden veya âfetler fonundan veya özel olarak teşkil edilen âfetle ilgili diğer fonlardan ödeme yapmaya İmar ve İskân Bakanı yetkilidir.

Bu ödemenin süresi Bakanlar Kurulunca tesbit ve gerektiğinde uzatılabilir.

MADDE 2. — Yukarıdaki maddede belirtilen bölgelerde, gerektiğinde hariçten eleman alınıp çalıştırılmasını sağlamak üzere Genel Kadro Kanunu ile

Bütçe Plân Komisyonunun değişikliği

Âfet bölgelerinde çalıştırılacak personele yapılacak ödemeler hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İmar ve İskân Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Âfet bölgelerinde, gerektiğinde hariçten eleman alınıp çalıştırılmasını sağlamak üzere Genel Kadro Kanunu ile Bakanlar Kurulu

Hükümetin Teklifi

MADDE 3. — Bu kanun gereğince yapılan ödemelerden yararlanana 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre ikamet gündeliği ve her ne ad altında olursa olsun başkaca bir yan ödeme yapılamaz.

MADDE 4. — Bu kanun 12 . 5 . 1971 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.
3 . 6 . 1971

Başbakan
N. Erim
Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. Koçuş
Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
A. Karaosmanoğlu
Devlet Bakanı
M. Özgüneş
Devlet Bakanı
D. Kitaplı
Adalet Bakanı
İ. Arar
Millî Savunma Bakanı
F. Melen

İmar ve İskân Komisyonunun
değiştirilişi

Bakanlar Kurulu emrine verilen torba kadrolardan yeteri kadar, İmar ve İskân Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile belirli bir süre için adı geçen Bakanlık emrine verilir.

MADDE 3. — Tasarımın 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun 1 . 3 . 1971 gününden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Tasarımın 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanı
H. Ömeroğlu
Dışişleri Bakanı V.
S. Koçuş
Maliye Bakanı
S. N. Ergin
Millî Eğitim Bakanı
Ş. Orel
Bayındırlık Bakanı
C. Karakaş
Dış Eko. İliş. Bakanı
Ö. Derbil
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
T. Akyol
Güm. ve Tekel Bakanı
H. Özalp
Tarım Bakanı
O. Dikmen

Bütçe Plân Komisyonunun de-
ğiştirilişi

emrine verilen torba kadrolardan yeteri kadar, İmar ve İskân Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile, belirli bir süre için, adı geçen Bakanlık emrine verilir.

MADDE 3. — Tasarımın 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gereğince verilecek yan ödemeler tatbik mevkiine girince bu kanun hükümleri yürürlükten kalkar.

MADDE 4. — İmar ve İskân Komisyonunun 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarımın 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ulaştırma Bakanı
H. Arık
Çalışma Bakanı
A. Sav
Sanayi ve Ti. Bakanı
A. Çilngiroğlu
En. ve Ta. Kay. Bakanı
İ. Topaloğlu
Turizm ve Ta. Bakanı
E. Y. Akçal
İmar ve İskân Bakanı
Ş. Babüroğlu
Köy İşleri Bakanı
C. Aykan
Orman Bakanı
S. Onan
Gençlik ve Spor Bakanı
S. Ergun